The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y. U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, OCTOBER 23, 1957.

LATVIJA
AMERIKĀ

85./622. n-rs. TREŠDIEN, 1957. G. 23. OKTOBRĪ 7. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gallite. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel VI 6-7687. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

PIEŅEMŠANA MŪSU SŪTNIECĪBĀ LONDONĀ

Sūtnis K. Zariņš uzrunā ārzemju viesus.

Latvijas sūtniecībā Londonā sūtnis Kārlis Zariņš ar kundzi rīkoja pieņemšanu. Pieņemšanā bija lūgti angļu valdības pārstāvji, parlamentārieši, garīdznieki un diplomātiskā dienesta locekļi. Viesiem bija iespēja noskatīties 3 filmu demonstrējumu par Latviju.

Sūtnis K. Zariņš apsveica kuplā skaitā ieradušos viesus, izteiksmīgi aprādot sekojošo filmu nozīmi.

Ja pirmā filma rāda ziedošu Latviju 1937. g. Anglijas valdības tautsaimnieku delegācijas apciemojuma laikā, tad pēdējās divi filmas parādīs, kādā stāvoklī Latvijas zeme un iedzīvotāji novesti, dzīvojot boļševiku okupācijā.

„Brīvajā Latvijā", uzsvēra sūtnis, „dzīve ritēja mierā un pārticībā, un darba prieks atspoguļojas katrā iedzīvotājā. Turpretī filmās „Rīga šodien", ko 1956. g. Rīgas apciemojumos uzņēmuši Zviedrijas flotes virsnieki un dāņu žurnālisti, redzam latviešus bez prieka un smaida. Visi dara uzlikto darbu, sejās redzams sastingums ne tikai aiz noguruma darbā, bet stāvot arī rindās pēc pārtikas. Pat bērnu acīs nav intereses un ziņkāres. Apģērbi ir nabadzīgi.

Smaidošas ir tikai tās jaunavas, kas nostādītas Daugavmalā zviedru flotes sagaidīšanai. Arī šais smaidos ir vērojams okupantu mājiens: smaidīt uz pavēli."

Sekojašā filmu demonstrējumā viesi pilnīgi pārliecinājās par sūtņa runas patiesīgumu.

Nobeigumā tālā Austrālijas viešņa M. Polikēviņa atskaņoja 4 latviešu tautas dziesmas, izpelnoties vispārēju atzinību.

Pēc pieņemšanas sūtnis Kārlis Zariņš sarunā ar viesiem konstatēja, ka filmu izrādes sēkla kritusi auglīgā zemē.

UNGĀRIJA NEIELAIŽ

Septembrī sasauktajā Apvienoto Nāciju speciālajā sesijā Ungārijas jautājuma apspriešanai pieņēma nosodošu rezolūciju pret Padomju Savienību un uzdeva Taizemes ārlietu ministram, princim Vaitajakonam iepazīties ar apstākļiem, kā panākt padomju spēku izvākšanu no Ungārijas, brīvu vēlēšanu sarīkošanu un Ungārijas neatkarības atjaunošanu.

Šinī uzdevumā princis Vaitajakons lūdza atļauju apmeklēt Budapeštu. Ungārijas valdība viņa lūgumu noraidīja, aizrādot, ka AN gribot iejaukties Ungārijas iekšējās lietās. AN speciālais sūtnis varot nodot savus jautājumus Ungārijas delegācijai pie AN, kas tos apsvēršot un, iespējams, arī atbildēšot.

Ar šādu savu rīcību komūnistu valdība parādījusi, cik maz tā rēķinās ar AN. 23. oktobrī paiet gads, kopš Ungārijā izcēlās revolūcija. Šinī gadā brīvajai pasaulei nav izdevies izdarīt neko vairāk, kā vienīgi pieņemt nosodošas rezolūcijas.

PATIESĪBA PAR DEPORTĀCIJĀM

Nesen mūsu laikraksta slejās sniedzām ainas no dzīves Latvijā, kā to tēlojis New York Times Maskavas korespondents M. Frankels. Pieskaroties deportācijām, šis korespondents minēja, ka deportēti esot lielie tirgotāji, pretkomūnistiskie un antisociālie elementi.

Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdis A. Bļodnieks iesūtījis NYT vēstuli, kurā aizrāda, ka deportēto kvalificēšana par antisociāliem elementiem var radīt nesaprašanu un sarūgtinājumu latviešos brīvajā pasaulē. Tūkstošiem bērnu un zīdaiņu, kas deportēti, taču nevar ieskatīt par antisociālu elementu. Izsūtītie (strādnieki, zemnieki, intelliģence) bija lojāli Latvijas pilsoņi. Kā šīm deportācijām, tā jaunatnes izsūtīšanai uz Kazachstanu ir viens mērķis — iznīcināt latviešu tautas dzīvo spēku un rusificēt mūsu zemi. Tomēr latviešu tautas patriotiskās izturēšanās dēļ padomju režīmam līdz šim nav vēl izdevies mūsu zemi rusificēt, kas spriežams pēc Frankela raksta.

LATVIEŠU RAIDĪJUMS CFRB RAIDĪTĀJĀ

26. oktobrī, plkst. 8 vakarā CFRB raidītājs (vilnis 1010) noraidīs latviešiem veltītu programmu, kurā interviju angļu valodā par LNAK mērķiem un darbību dos valdes sekr. V. Bārs. Sekos koncerta daļa, kurā dziedās tenors Kārlis Šūns un dubultkvartets Kalvis. Pavadīs A. Krūmkoks.

LATVIEŠU STUDENTU CENTRĀLĀS SAVIENĪBAS 17. KONGRESS NOTIKS ČIKĀGĀ.

Kongresa rīcības komiteja: 1. r. no kr.: Aivars Osis, rīcības kom. pr-dis, Rūta Kupcis, Laimonis Kļaviņš, Arnis Meņģelis. 2. r.: Ilgvars Veidemanis, Gunārs Bilsēns, Velta Muižniece, Jānis Veitmanis, Zaiga Kroka, Ilmārs Ķimsis, LSCS prez. pr-dis. Iztrūkst Ilona Cine.
Foto: Alfreds Dundurs

Čikāgas latviešu studentu kopa pieņēmusi Latviešu studentu centrālās savienības priekšlikumu rīkot 17. LSCS kongresu Čikāgā. Ievēlēja kongresa rīcības komiteju ar Aivaru Osi par priekšsēdi. Kongress notiks no 28. novembra līdz 1. decembrim. Kongresa balle būs 30. novembrī Keymens kluba telpās, 4721 W. Madison St. Latviešu studentu centrālā savienība aicina visus studentus gatavoties kongresam. Tuvāka informācija pieprasāma A. Osim, 4201 N. Odell Av., Chicago 34, Illinois, vai J. Veitmanim, 4900 W. Melrose St., Chicago 41, Illinois. Tel. PE 6 - 1796.

RIETUMU LIELIE SATIEKAS

Sav. Valstu prezidents Eizenhauers pārrunā draudīgo Vidējo Austrumu situāciju ar Kanadas un Anglijas ministru prezidentiem.

Vašingtonā. Pagājušās nedēļas nogalē Vašingtonā sastapās Sav. Valstu prezidents Eizenhauers un Kanadas ministru prezidents Dīfenbeikers, kas pavada karalieni Elizabeti II braucienā uz Sav. Valstīm. Tai pašā laikā apspriedās arī Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless un Anglijas ārlietu ministrs Lloids, kas reprezentē angļu valdību karalienes svītā. Nedēļas nogalē Sav. Valstu valdība paziņoja, ka 22. oktobrī Vašingtonā ieradīsies Anglijas ministru prezidents Mekmillens, lai ar prezidentu pārrunātu politiskos jautājumus.

Nav nekāds noslēpums, ka Padomju Savienības zinātniskie sasniegumi un militārie draudi ir satricinājuši Rietumu miermīlīgo noskaņojumu. Brīvajā pasaulē tagad iestājies sarunu laikmets, kura gaitā ne tikai Sav. Valstis un Anglija, bet arī visas Ziemeļatlantijas organizācijas valstis centīsies saprasties, lai cīnītos pret draudīgo Padomju Savienības pārākumu.

Rietumu politikas koordinācijas periodu pagājušās nedēļas nogalē Vašingtonā ievadīja Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera un Kanadas ministru prezidenta Dīfenbeikera tikšanās. Lai gan abu valstsvīru sarunas bija privāta rakstura un presei sniedza tikai vispārēju informāciju par to gaitu, pārrunātie jautājumi tomēr ir zināmi. Un proti, īsumā apspriestas Sav. Valstu un Kanadas tirdznieciskās problēmas, kā arī starptautiskā politika, sevišķu uzmanību veltot notikumu attīstībai pēc Padomju Savienības sasniegumiem raķešu attīstības laukā. Daudz laika abi valstsvīri pavadīja analizējot situāciju Vidējos Austrumos, mēģinot atrast izskaidrojumu pēkšņajam Padomju Savienības naida uzliesmojumam pret Turciju. Ir zināms, ka Kanadas ministru prezidentam ir bijuši lieli nopelni Eizenhauera pārliecināšanā, ka visām Ziemeļatlantijas organizācijas valstīm jāsaslēdzas ciešāk ne tikai militārā, bet arī zinātniskā laukā, jo tikai kopīgiem spēkiem brīvā pasaule var cerēt pastāvēt pret Padomju Savienību. Tieši zinātniskā sadarbība pašreiz nepieciešama visvairāk, jo modernie ieroči un modernās armijas veidojas zinātnisko sasniegumu rezultātā. Lai sekmētu un paātrinātu dažādus pētījumus, brīvās pasaules valstis turpmāk vairs neslēps viena no otras savus atklājumus, sevišķi tos, kas Padomju Savienībai jau zināmi.

Prezidenta Eizenhauera un ministru prezidenta Dīfenbeikera, tāpat ārlietu ministru Dallesa un Lloida sarunas nekādu ārēju pārsteigumu neizraisīja, jo kā Dīfenbeikers, tā Lloids Vašingtonā bija ieradušies kā oficiāli karalienes Elizabetes II pavadoņi. Turpretim Anglijas ministru prezidenta Mekmillena vizīte pie Eizenhauera tiek uzņemta zināmā mērā kā sensācija. Lai gan Londona un Vašingtona Mekmillena brauciena zīmīgumu cenšas pēc iespējas notušēt, taču Vidējo Austrumu situācijas priekšā tas nav sevišķi viegli izdarāms.

Cik zināms, sastopoties ar prezidentu Eizenhaueru, Anglijas ministru prezidents pārrunās tos pašus jautājumus, ko Eizenhauers nedēļas nogalē apsprieda ar Kanadas ministru prezidentu Dīfenbeikeru.

ĀDENAUERS IZTUR STĀJU

BONNA PĀRTRAUC DIPLOMĀTISKĀS ATTIEKSMES AR DIENVIDSLAVIJU, TIKLĪDZ PĒDĒJĀ ATZĪST KOMŪNISTU VALDĪBU AUSTRUMVĀCIJĀ.

Pagājušās nedēļas nogalē, tiklīdz atklājās, ka Dienvidslavija oficiāli atzinusi komūnistu valdību Austrumvācijā, Bonna pārtrauca diplomātiskās attieksmes ar Belgradi. Kamēr Dienvidslavija tagad asi uzbrūk „naidīgai Rietumvācijas politikai", pēdējās ārlietu ministrs Brentāno paskaidro, ka prezidents Tito Bonnas valdībai nav atstājis citas izejas. Un proti, atzīstot komūnistu Austrumvāciju. Dienvidslavija atklāti atbalsta Padomju Savienības centienus aizkavēt Vācijas apvienošanu brīvu vēlēšanu ceļā. Ar savu rīcību Dienvidslavija ir nepiedodami aizkārusi vācu tautas intereses atjaunot vācu nacionālo vienotību.

Bonnā. Netaupot pārmetumus Dienvidslavijas prezidentam, ārlietu ministrs Brentāno uzsvēra, ka Belgradei Bonnas rīcība nav bijusi nekāds pārsteigums: Tito ir labi zinājis, ka Rietumvācija necietīs diplomātiskas attieksmes ar kādu valsti, kas atzīst Austrumvācijas valdību.

Kā jau to varēja sagaidīt, Rietumvācijas noteiktā nostāja pret Dienvidslaviju izraisīja veselu sašutumu vētru visā Austrumeiropas komūnistu pasaulē. Poļu komūnistu partijas oficiozs Tribuna Ļudu savās slejās atļāvās paregot, ka tuvākajā nākotnē no Polijas un Rietumvācijas tuvināšanās nekas nevarēšot iznākt. „Bonnas rīcība," žēlojas poļi, „tikai apstiprina līdzšinējos novērojumus, un, proti, ka Rietumvācija pat nedomā mēģināt kaut ko darīt, lai uzlabotu savas attieksmes ar Austrumeiropas valstīm."

Savu vārdu, protams, teica arī Padomju Savienība, pamatīgi norājot kanclera Ādenauera naidīgo politiku. Maskavas radio zināja stāstīt, ka ar Rietumvācijas naidu vien nepietikšot, lai aizkavētu citas valstis atzīt Austrumvācijas valdību. Maskava tēvišķīgi pamācīja Bonnu būt reālākai savā politikā un samierināties ar faktu, ka pašreiz eksistējot divas Vācijas. Un Bonna tur nekā nevarot grozīt.

Dienvidslavijai Austrumvācijas atzīšana var maksāt Sav. Valstu militārās un saimnieciskās palīdzības zaudēšanu. Nedēļas nogalē, tiklīdz kļuva zināms, ka Bonna pārtraukusi diplomātiskās attieksmes ar Belgradi, Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless izdeva rīkojumu, sīki skatīt cauri Dienvidslavijas lietu. Vašingtonas diplomātiskās aprindās liek rēķināties ar iespēju, ka Dalless atradīs Dienvidslaviju par daudz draudzīgu Padomju Savienībai un ieteiks Sav. Valstu palīdzības pārtraukšanu. Republikāņu senātori katrā ziņā jau tagad domā, ka palīdzība Dienvidslavijai ir nepiedodama amerikāņu nodokļu maksātāju līdzekļu izšķiešana. Ja tāpat sāks domāt arī Sav. Valstu valdība, tad Dienvidslavijas prezidentam turpmāk nāksies iztikt ar to mazumiņu, ko viņš spēj izraust no Padomju Savienības.

Sav. Valstu militārā un saimnieciskā palīdzība Dienvidslavijai sākās 1949. gadā, un kopš tā laikā Tito saņēmis amerikāņu atbalstu 1.500 milj. dolaru apmērā.

VIDĒJIE AUSTRUMI APVIENOTAJĀS NĀCIJĀS

APVIENOTO NĀCIJU PILNSAPULCE IZTIRZĀS PADOMJU SAVIENĪBAS UN SĪRIJAS APVAINOJUMUS, KA SAV. VALSTIS UN TURCIJA APDRAUD MIERU VIDĒJOS AUSTRUMOS.

Ņujorkā. Tikai pēc apmēram divdesmit minūšu ilgām debatēm, ar 66 pret 0 balsīm, Libērijai atturoties, Apvienoto Nāciju pilnsapulce pieņēma plānošanas komitejas priekšlikumu uzsākt vispārējas sarunas Vidējo Austrumu jautājumā. Plānošanas komitejas priekšlikums nāca sakarā ar Sīrijas apvainojumiem, ka Sav. Valstis un Turcija gatavojot agresiju pret Sīriju.

Uzklausot plānošanas komitejas priekšlikumu, Turcija un Sav. Valstis kategoriski noliedza Padomju Savienības un Sīrijas apvainojumu, uzsverot, ka tām nav ne mazāko iebildumu pret Vidējo Austurmu situācijas iztirzāšanu pilnsapulcē. Sav. Valstu pārstāvis Lodže izteicās, ka viņa valdība ar vislielāko nepacietību gaida iespēju padomju apvainojumus kārtīgi „izvēdināt".

„Es esmu pārliecināts", sacīja Lodže, „ka Apvienoto Nāciju diskusijas un izmeklēšana ne tikai kā pierādīs šo apvainojumu nejēdzību, bet arī atklās patieso Vidējo Austrumu saspīlējuma rašanās avotu."

Nemaz nemēģinot slēpt savu sašutumu, Lodže atšifrēja Maskavas plānus, uzsverot, ka **Padomju Savienības apvainojumi ir nemākulīga un neģēlīga melu fabrikācija, aiz kuras slēpjas Kremļa vēlēšanās turēt pasauli nepārtraukta saspīlējuma stāvoklī.**

Padomju Savienībai atbildēja arī Turcijas sūtnis Esins, paskaidrojot, ka Maskava ir izsapņojusi neesošu situāciju, kas tagad tiek izmantota kādas mazākas valsts iebiedēšanai. „Turcijai nav nekādu agresīvu tendenču pret Sīriju", sacīja Esins, uzsverot, ka Turcija to jau paziņojusi Padomju Savienības un Sīrijas valdībām. Turcijas sūtņa runas noslēgumā Gromiko atļāvās izteikties, ka viņš turku delegāta komentārus nopietni neņemot.

KARALIS SAUDS JAUC MASKAVAS NODOMUS

PAŠREIZĒJOS APSTĀKĻOS NESPĒDAMS NOORGANIZĒT ARABU VALSTU GALVU KONFERENCI, SAUDI ARABIJAS KARALIS SAUDS UZŅEMAS STARPNIEKA LOMU SĪRIJAS UN TURCIJAS DOMSTARPĪBU IZLĪDZINĀŠANAI.

Londonā. Nerodoties nekādiem neparedzētiem sarežģījumiem, Padomju Savienībai nāksies norakstīt zaudējumos daudz garu darba stundu, kas pavadītas apvainojumu fabricēšanā pret Sav. Valstīm un Turciju. Ja vien Saudi Arabijas karalim Saudam sekmēsies iecerētā starpnieka loma Turcijas un Sīrijas domstarpību izlīdzināšanai, Padomju Savienībai ne tikvien tiks atņemti agresijas prieki Vidējos Austrumos, bet tiks atņemts arī minētā apgabala miera saglabātāja gods — ko Maskava turēja rezervē gadījumam, ja no kara izprovocēšanas nekas neiznāktu.

Neapmierināts ar Ēģiptes prezidenta Nasera patvaļīgo rīcību nosūtīt Ēģiptes armijas vienības uz Sīriju pēdējās aizsardzībai — karalis Sauds baidījās, ka Pad. Savienībai labvēlīgās arabu valstis varētu vaļējām acīm ieskriet Maskavas propagandas slazdos un, sākot karu pret Turciju.

Stāvokļa glābšanai karalis Sauds piedāvājās uzņemties starpnieka lomu Sīrijas un Turcijas domstarpību izlīdzināšanai. Turcija piedāvājumu nekavējoties akceptēja. Fakts, ka Sīrijas armijas štāba priekšnieks ģen. Bizri jau pirmdien izbrauca uz Saudi Arabiju, liek domāt, ka karaļa Sauda starpnieka loma pieņemama arī Sīrijai.

ŅUJORKAS LATVIEŠI ATVADĀS NO PRĀV. J. ĶULLĪŠA

Ap 600 Ņujorkas latviešu 15. oktobra vakarā pulcējās Betlemes baznīcā Bruklīnā, lai atvadītos no mirušā Latvijas ev. - lut. baznīcas archibīskapa vietnieka prāvesta Jēkaba Ķullīša, kas pēc ilgākas slimošanas aizvēra acis uz mūžu 11. oktobrī. Pie zārka stāvēja korp. Letonija goda sardze. Svinīgā gājienā baznīcā ienāca 22 mācītāji, kas bija iebraukuši no plašākas apkārtnes, to skaitā arī Igaunijas archibīskapa pārstāvis prāv. A. Hinno, Ņujorkas lietuviešu luterāņu draudzes mācītājs R. Daģis un Betlemes zviedru draudzes mācītājs K. Glads. Sprediķi teica prāv. K. Birznieks, bet lūgšanu archibīskapa sekretārs E. Rozītis, kas vēl uzturas ASV. Dievkalpojumu kuplināja dziedātāja Herta Lūse, čellists K. Munters un draudzes koris diriģenta B. Skultes vadībā.

Prāvesta J. Ķullīša izvadīšana Betlemes baznīcā. J. Prinča foto.

Pēc dievkalpojuma atvadu vārdus teica: Letonijas seniors A. Mīlenbachs, Latvijas sūtniecības padomnieks Dr. A. Dinbergs, Latvijas ev. - lut. baznīcas archibīskapa un baznīcas virsvaldes ASV vārdā — P. Eglītis, Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas priekšsēdis Dr. V. Māsēns, Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdis A. Bļodnieks, ALA's vārdā — V. Klīve, Latvijas pareizticīgo sinodes vārdā prof. P. Starcs, Dziesmu svētku rīcības komitejas vārdā — A. Līdacis, Daugavas Vanagu vārdā — H. Bagātais, Jelgavas garnizona bij. pr-ks plkv. Neimanis, Bostonas latviešu draudzes pr-ks A. Ļūļa, Ņujorkas draudzes priekšnieks J. Pelše un citi.

Nākošajā dienā pl. 10 rītā notika mirušā prāvesta izvadīšana no baznīcas uz kapsētu. Atvadu vārdus teica māc. E. Rozītis un lūgšanu — māc. A. Ozols. Šķirstu pārveda uz Grīnvudas krematoriju Bruklīnā. Tur dievvārdus noturēja prāv. Birznieks. Noslēgumā letoņi atvadījās no sava aizgājušā korporācijas locekļa ar dziesmu „Ja kādu brāli vest uz kapu."

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

NĀKOTNES PERSPEKTĪVAS ATOMENERĢIJAS ZĪMĒ

SPECIĀLZIŅOJUMS LATVIJAI AMERIKĀ NO VĪNES

Atombumba, kas 1945. gadā radīja nāves pāniku Hirošimā, šodien liekas vairs tikai kā rotaļu paija, ja salīdzinām to ar ūdeņraža bumbām, kuŗas miera „nodrošināšanai" gandrīz nepārtraukti tuksnešos un okeanos spridzina Sav. Valstis, Lielbritānija un Pad. Savienība. Ar strūklīdmašīnām, kas pārsniedz skaņas ātrumu, esam jau apraduši, un mūsu interese arvienu vairāk pievēršas raķetēm, kamēr daži utopisti — jeb nedrīkstam viņus vairs tā saukt? — jau domā par biļešu iegādi pirmajam lidojumam uz mēnesi. Arī pirmais mākslīgais satelits padomju zinātnieku izšauts, jau aplido mūsu planētu.

Tās ir neapšaubāmas pazīmes, ka jau sācies jauns laikmets, kuŗa raksturīgākā iezīme būtu atomu skaldīšanas procesā radītais atomārais spēks. Tā kā tas var būt ne vien posta un šausmu nesējs cilvēcei, bet var nest arī lielu svētību, tad ir tikai dabiski, ka zinātnieki un citi eksperti arvien vairāk un nopietnāk pievēršas nākotnes problēmām un iespējām. Notikumu attīstība visā pasaulē un arvien par jaunu sasauktās konferences ir labākais apliecinājums, kas mūsu dzīve krasi mainīsies. Žilu Vernu kādreiz uzskatīja par mazliet prātā jukušu fantastu, bet viņa fantastiskie „nākotnes romāni" jau sen ir novecojušies . . Mūsdienu cilvēks jau paveicis krietni vairāk, nekā savā laikā spēja iedomāties franču rakstnieka labi attīstītā fantazija. Un arī vācu fantazijas putna lidotājs Hanss Dominiks nav spējis ielikoties pārāk tālā nākotnē! Šodien mēs varam mierīgi jautāt: kad pienāks diena, kad varēsim brokastu kafiju uzvārīt ar atomstrāvas palīdzību? Kad sāksim strādāt atomfabrikās vai apceļot savu zemi atomspēka satiksmes līdzekļos? Šie jautājumi ir ļoti reāli, un to piepildīšanās ir vairs tikai laika jautājums, pie tam vēl — īsa laika jautājums!

Vīnē nule nodibināta Starptautiskā atomenerģijas pārvalde, par kuŗas ģenerāldirektoru izraudzīts amerikānis Sterlings V. Kouls (Sterling W. Cole). Vairāk nekā 400 pārstāvju no 82 nācijām izstrādāja vadlīnijas turpmākajam darbam. Varētu arī sacīt, ka viņi vienojās par darba kārtību atomlaikmetam.

1) Vispirms jāsagatavo attiecīgi lietpratēji, kas jaunās atomtechnikas likumus pārzina kā mazo reizrēķinu. Šādi lietpratēji nepieciešami lielā skaitā, un pagaidām tādu vēl trūkst.

2) Pirmās lietojamās mašīnas var būt vienīgi pētīšanas reaktori — mazi atomspēkstaciju modeļi, kas zinātniekiem sniedz vingrināšanās iespējas.

3) Šajos pētīšanas reaktoros jau iespējams izgatavot radioaktīvus izotopus. Visām tautām jāmācās šos izotopus pareizi izlietot kā ārstniecības līdzekļus medicīnā, kā palīglīdzekļus rūpniecībā u. t. t.

4) Jāizbūvē ierīces, kuŗās iespējams no dabiskā urāna vai torija iegūt spēcīgās radioaktīvās degvielas nākotnes spēkstacijām.

5) Jāizkārto elektriskās spēkstacijas, kuŗās milzīgos atomreaktoros var radīt strāvu.

Kad minētās piecas sākuma fazes būs paveiktas, cilvēce varēs pāriet pie pēdējās — vispilnībā iezvanīs jauno atomlaikmetu ar tā daudzajām ērtībām un priekšrocībām. Tad šim reaktoru varēs iebūvēt kuģos, arī lidmašīnās un dzelzceļa spēkmašīnās. Rūpniecības uzņēmumi, kas tagad strādā ar motoriem un tvaika katliem, izveidos paši savas atomspēkstacijas.

Patiešām, varenas perspektīvas, kuŗas, varbūt, šobrīd liekas gluži neticamas, bet tomēr ir tīra realitāte. Stāvoklis attīstījies jau tik tālu, ka atliek vienīgi jautāt: Cik ilgi nāksies gaidīt, kamēr būs sasniegta attīstības uzskaitījuma sestā faze? Attiecībā uz šo pamato jautājumu Vīnē sabraukušie eksperti nevēlējās saistīties ar noteiktu datumu. Tiem pašiem vēl pamatīgi jāapspriežas par dotajām iespējām un iespējamiem termiņiem. Viens tomēr ir skaidrs: jaunā laikmeta liecinieki kļūs ne vien mūsdienu jaunākā paaudze. Vismaz 60 gadu vecais ASV atomenerģijas šefs Luijs G. Strauss atzinās: „Es ceru visas šīs mūsu dzīves pārveidības vēl pieredzēt!"

Bet Vīnē sapulcinātie pasaules tautu delegāti arī labi apzinājās, ka mūsu planētas lielākais cilvēku vairums atomlaikmetam raugās pretim ne tikai ar lepnumu un progresa sajūsmu. Nē, cilvēki atomam īsti neuzticas, jo tajā slēpjas arī iznīcības spēks. Delegāti gan centās baiļu radītās bažas izgaisināt, tomēr pacēlās arī brīdinošas balsis, ka cilvēce uzsākusi lielu eksperimentu, kuŗš var beigties arī visai bēdīgi. Lai tādēļ kā jaunā laikmeta vēstījums ar brīdinājuma pieskaņu še citēti britu delegācijas vadītāja sēra Edvina Ploudena Vīnē sacītie vārdi:

„Atomenerģija var iznīcināt miljonus, ja mēs, cilvēki paši, ar to neapiesimies apzinīgi. Pastāv pat bažas, ka visa cilvēce varētu iziet bojā atomkaŗā. Tas var izrādīties pareizi. Un tieši tādēļ ir tik svarīgi gādāt par iespējamo atomkaŗa novēršanu. Tomēr tikpat neapšaubāms ir fakts, ka cilvēce bez atomspēka nākotnē nevar pastāvēt: 2000. gadā zemi apdzīvos seši miljardi cilvēku. Kā lai tos paēdina, apģērbj un izmitina, ja būs izsmelti dabiskie avoti būs apsīkuši? Strauji pieaugošās cilvēces turpmākā eksistence būs nodrošināta vienīgi tad, ja atomspēku spēsim pārvērst lietderīgā svētībā!"

Pastāv vēl viens pamatots bažas: radioaktīvie stari varētu apdraudēt cilvēces veselību! Tomēr jaunā laikmeta pionieriem šai ziņā nav ne mazāko rūpju. Tie uzsver, ka nekas jauns nenotiks, ja ievēros nepieciešamos drošības noteikumus. Jau tagad simttūkstoši katru dienu strādā ar radioaktīvām vielām. Ekspertu paskaidrojumu rezumē varētu izteikt apmēram šādi: ar atomspēka kontrolētā lietošanā ir iespējams radioaktivitāti savaldīt resp. novērst tās ļaundabīgu iedarbību uz cilvēku.

Pēc Vīnes konferences nu ir vairāk nekā skaidrs, ka atomspēks nāk un jau sācis mūsu dzīvē ienākt. Attīstība šai virzienā nav apturama, un jau tuvākajā nākotnē mēs atradīsimies jaunu faktu priekšā. Tādēļ pastāv tikai viena iespēja: cilvēcei jābūt apzinīgai, tai jāmēģina no atomspēka smelt labākos un izmantot dotās priekšrocības, bet jāsargās izraisīt ļaunos spēkus, kuŗi tad vairs nebūs savaldāmi! Tāpat atliek vienīgi cerēt, ka nesaticīgā un neviendabīgā pasaule attieksies pret atomspēku apzinīgi, spēs apzinīgi rīkoties un nenomelot šim izaicinājumam. Viss pārējais paliek pašu cilvēku, atsevišķo tautu un valstu ziņā!

Alfrēds Vinčels.

Piektdien, 25. oktobrī, plkst. 8,00 vakarā,
DV namā, 123 Huron St.,
DV TORONTO NODAĻAS
BIEDRU VAKARS
Referēs: OSV. BREŅĶIS par DV nozīmi trimdā
Pēc tam saviesīga dzīve. VISI LAIPNI IELŪGTI.
DV TORONTO NODAĻAS VALDE.

Annu Klincānu un Romnaldu Dubrovski 1957. g. 3. augustā Sv. Jāņa kapellā salaulāja prāv. Dr. B. Kokins. Foto: Yamada

AMERIKĀŅU TAUTA VĒL MAZ INFORMĒTA PAR PAD. SAVIENĪBU

PROF. P. LEJIŅŠ RUNĀ TELEVĪZIJĀ

Georgetown universitāte Vašingtonā D. C. regulāri ik nedēļas rīko televīzijā (Channel 5 — WTTG — Dumont) diskusiju — Georgetown University Forum, kuŗā pazīstami speciālisti un autoritātes plašai amerikāņu auditorijai sniedz televīzijā informāciju par aktuāliem jautājumiem. Šinī rudenī uzsākta diskusiju serija par Padomju Savienību. Serijas pirmā diskusija notika svētdien, 13. oktobrī par tematu: „U.S.S.R. Moscow's Basic Empire" un tanī bez Dr. P. Lejiņa, kas ir Merilendas universitātes socioloģijas profesors, piedalījās vēl Džordžtaunas universitātes tautsaimniecības nodaļas mācības spēks Dr. Lev E. Dobriansky, kas, starp citu, ilgus gadus ir Amerikas ukraiņu kongresa pr-dis un ir Padomju Savienības apstākļu labs pazinējs. Kā trešais paneļa loceklis bija Col. C. W. Hostler no ASV gaisa flotes.

Referenti uzskatāmi pierādīja amerikāņu miljonu auditorijai, kā komūnistu vara Maskavā iznīcinājusi daudzu tautu un valstu brīvību un neatkarību, tās okupējot un ietilpinot pret viņu gribu Padomju Savienībā. Katrai no šīm apspiestajām tautām ir sava valoda, vēsture, ieražas un no krieviem neatkarīga kultūra. Padomju Krievijas vietā komūnistu vara Maskavā ir radījusi Padomju Savienību ar apm. 200 milj. iedzīvotāju, kas iedalīti 15 tā sauktās „republikās". Padomju Savienībā ir tikai apm. 100 milj. krievu tautības iedzīvotāju; otri 100 milj. ir apspiestās tautas, kuŗām katrai ir sava valoda un kultūra. Maskavas komūnistu vara šīs tautas tagad tur nebrīvībā un padotībā, izplešot savu varu vēl tālāk arī uz „satelitu" valstīm.

Prof. P. Lejiņš raksturoja Latvijas un latviešu tautas, kā arī pārējo Baltijas valstu un tautu stāvokli ,brīvību un neatkarību un tās zaudēšanu ar komūnistu okupāciju. Dr. Dobrianskis pēc Ukrainas un Baltkrievijas stāvokļa iztirzājuma starp citu klausītājiem teica, ka amerikāņu tauta vēl pārāk maz informēta par Padomju Savienību un tās komūnistu varu Maskavā, un bieži šī trūcīgā informācija neatbilst faktiem. To it sevišķi der ievērot tagad, kad Maskavas komūnistu vara nākošajā mēnesī gatavojas svinēt savas revolūcijas uzvaras un savu panākumu 40. gada dienu.

Raidījums uzņemts skaņu lentās, ko pārņem saviem vietējiem raidījumiem 105 ASV radio stacijas. Novembŗa mēnesī paredzēta otra diskusija par Padomju Savienību.

DARBS LATVIJAS LABĀ

Informācija par LAK EC darbību

Pēc Minsteres sesijas jaunievēlētais prezidijs un sekretāriāts ir paveicis konstruēšanās un pienākumu sadalījuma darbu.

Eiropas apspiesto tautu asamblejā (ACEN) kā LAK EC Eiropas latviešu delegāti darbojas: R. Liepiņš, sūtnis O. Grosvalds un K. Dziļļeja, bet kā substitūti ir ievēlēti V. Janums, P. Reinhards un J. Breikšs.

Eiropas dažādu valstu delegācijās latviešus pārstāv: Francijā, Parīzē — sūtnis O. Grosvalds, Anglijā, Londonā — A. Abakuks un P. Reinhards, Vācijā, Bonnā R. Liepiņš un V. Janums. Paredzētajā Eiropas apspiesto tautu asamblejas delegācijā ar sēdekli Stokholmā latviešus pārstāvēs K. Dziļļeja un H. Tepfers. Lietderība prasa, lai ACEN Stokholmas delegācijas darbā tiktu iesaistīts LNFS (Latviešu nacionālais fonds Skandināvijā).

Brīvās pasaules latviešu apvienības (BPLA) valdē LAK EC delegātu kopsēdē ievēlēja: V. Janumu, K. Gulbi un J. Ikši. Viņu uzdevums ir darīt visu iespējamo, lai BPLA uzsāktu praktisku darbu. Un lai šai darbā piedalītos un būtu apvienotas ASV, Kanadas, Austrālijas, Eiropas un Dienvidamerikas latviešu centrālās pārstāvības.

LAK EC prezidijs neatbalsta pēdējā laikā Zviedrijā paustu domu, ka Skandināvijas latviešiem BPLA jautājumā būtu ejams savrupceļš.

LAK EC prezidijs tuvākās dienās izsūta visu zemju pārstāvībām ziedojumu „Ārtava Latvijai" vākšanas sarakstus. Ar šo LAK EC prezidijs aicina latviešus valsts svētkos 18. novembrī ziedot svarīgajam LAK EC darbam. Šis darbs kalpo vienam mērķim — Latvijas brīvībai.

3/4 no savāktiem līdzekļiem paliek zemju centrālajām pārstāvībām, kā atbildīgā ziedojumu vāceju darba veicējām. 1/4 noteiktā termiņā nosūtāma LAK EC prezidijam, 72 Queensborough Terrace, London W. 2. England.

Līdzekļi izlietojami svarīgu nacionālu uzdevumu veikšanai, galvenokārt informācijas darbam.

LAK EC Minsteres sesijas protokoli drīzumā tiks izsūtīti dalībnieču zemju un partiju pārstāvībām.

Noslēgumā A. Abakuks, kas pagaidām veic arī LAK EC ģenerālsekretāra pienākumus, lūdz izteikt pateicību: Sadarbības komitejai Stokholmā par mūsu visvairāk cietušās tautas daļas labā veikto lielo un svētīgo palīdzības darbu. 2) LNFS valdei, padomei un visiem fonda atbalstītājiem par 10 gados paveikto ļoti nozīmīgo informācijas darbu Latvijas labā.

Latvieši Norvēģijā

Tā kā latvieši Norvēģijā dzīvo izklaidus, tad tur noorganizēta neklātienes latviešu skola P. Dzelzkalnes vadībā. Norvēģijas latviešu biedrību vada A. Priednieks.

LATVIJAS ZEMŪDEŅU BOJĀ EJA

Inž. J. Zariņs, kas dienējis Latvijas flotē, Dānijas latviešu informācijas biļetenā sniedz ziņas par mūsu zemūdeņu likteni:

Latvijas zemūdenes būvēja Francijā. Spīdola būvēta Havrā, bet Ronis — Nantē, laikā no 1925. līdz 1927. g. Zemūdeņu būves uzraudzības komisijā darbojās arī J. Zariņš. Zemūdenes bija 390 tonnu lielas un iespējami modernas. Zemūdeņu ātrums bija 16 mezgli virs ūdens un 5 mezgli zem ūdens. Zemūdenes dzina dīzeļmotori 1.300 zirgu spēku stiprumā. Zemūdeņu ieniršanas ātrums — 50 sekundes 14 metru dziļumā. Zemūdeņu remontus sekmīgi izdarīja Liepājas kaŗa ostas darbnīcās, kas deva valstij lielus ietaupījumus.

Krieviem iebrūkot Latvijā, kaŗa floti pārņēma iebrucēji savā varā. Uz zemūdenēm atstāja pa vienam seržantam, jo komūnisti paši neprata iedarbināt dīzeļus. Sākoties Vācijas-Krievijas kaŗam, kad vācu armijas tuvojās Latvijai, abas zemūdenes, kas atradās Liepājā, uz kaŗa ostas priekšnieka komūnista rīkojumu nogremdēja ārpus ostas. To išteilbā viņš nedrīkstējis darīt un tāpēc komūnisti savu ostas priekšnieku nodevuši kaŗa tiesai un nošāvuši.

Vācu okupācijas laikā uz Liepāju atvesti peldošie krāni un pontoni zemūdeņu izcelšanai, bet autoram neizdevies noskaidrot, vai zemūdenes izceltas.

Mūsu laikraksta pārstāvis
ANGLIJĀ
G. Zariņš, 11 Alexandra Gdns, London, N. 10. Tel. TUD 0871, pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonementu pagarinājumus.

AIZRĀDĪJUMS

Iespieddarbu pasūtinājumus lūdzam nodot mūsu birojā, 123 Huron Street, Toronto. Par saliktuvē nodoto pasūtinājumu savlaicīgu izpildīšanu — neatbildam. **LA apgāds**

NEDRĪKST AIZMIRST NEVIENU, KAS IR TRŪKUMĀ UN POSTĀ!

Gaišo Ziemasvētku prieks drīz dzirkstīs mūsu mājās, un pateicībā Visuvarenajam par tā svētību nobeigsim 1957. gadu, kas pavadīts mierā un raženā darbā. Bet — ir daudz visās pasaules malās izkaisīto mūsu tautas brāļu un māsu, kas tanī pašā laikā lūkojas pretim ziemai ar nemiera pilnām sirdīm. Rūpes par siltu pajumti, nepieciešamo apģērbu un dienišķo maizi nomāc viņu dvēseles un neļauj tajās atbalsoties svētku siltumam un gaismai.

Visasāk to jūt Padomijias vergu nometnēs un izsūtījumā esošie mūsu tautieši. Drūma bezcerības nakts ir mūžīgā viņu pavadone un baismasneziņas pilns jautājums: vai šo ziemu vēl varēs izturēt? Arī tiem, kam pēc ilgiem gadiem ir laimējies iziet cauri padomju vergu nometņu ellei un atgriezties dzimtajā Latvijā, pa lielākai daļai nav vairāk nekā cita, kā tikai sadragāta veselība, trūkums un izmisums.

Visu mūsu, kam Liktenlēmējs ir devis iespēju mierīgi strādāt un baudīt sava darba augļus, pienākums ir palīdzēt šiem mūsu tautas piederīgajiem, kuŗus smagi nospiež grūtumu nasta, — vienalga, kur tie arī būtu — Padomijas tundrās, nebrīvajā dzimtenē, Eiropā un arī mūsu pašu apkārtnē. Tikai daloties ar viņiem, mēs varēsim panākt īstu svētku prieka pilnību.

Tāpēc, tāpat kā iepriekšējos gados, Amerikas latviešu apvienības Aprūpes birojs arī šogad, ziemai tuvojoties, griežas pie ikviena tautieša ar sirsnīgu lūgumu — ziedot mūsu tautas trūkumcietēju atbalstam, pēc katra spējām un līdzekļiem. Lai neviens mūsu tautas brālis un māsa netiktu aizmirsts un atstāts badā, trūkumā un salā!

Ziedojumus lūdzam sūtīt ALA's Aprūpes birojam: **c/o American Latvian Association, Inc., 1727 Kenyon Street, N. W., Washington 10, D. C.**

Amerikas latviešu apvienības Aprūpes birojs

LATVIEŠU
RADIO RAIDĪJUMI
TORONTO
CKFH raidītājā, vilnis 1400, katru piektdienu, pl. 10 vak.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

ORGANIZĀCIJA AR 50 MILJ. BIEDRU

ALA's delegāti All-American Conference to Combat Communism — gadskārtējā konferencē Pitsburgā 15. un 16. nov.

Latviešus pārstāvēs G. Meierovics, prof. J. Prīmanis un Ed. Vilpors.

Minētā organizācija pārstāv 54 ASV organizācijas ar 50 miljoniem biedru un arī ALA ir pilntiesīgo biedru vidū. Par ALA's delegātiem šī gada konferencē ALA's Centrālā valde ir apstiprinājusi ALA's Centrālās valdes locekli G. Meierovicu, Pitsburgas un apkārtnes latviešu b-bas priekšnieku prof. J. Prīmani un b-bas valdes locekli Edm. Vilporu. Organizācijā aktīvi dalībnieki ir arī amerikāņu leģiona, veterānu organizāciju un arodbiedrību pārstāvji.

KANADĀ

TORONTO

● Latviešu saimniecisko darbinieku rīkoto biedru un ievesto viesu vakaru 2. novembrī, plkst. 19,30 TLB namā ievadīs agronoma un tautsaimnieka J. Bāra referāts par pašreiz aktuālu tematu: „Inflācija un depresija".

● Latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas audzēkņu vakaru ievadīja direktora prof. V. Burkēvica uzruna, kam sekoja audzēkņu priekšnesumi deklamāciju un klavieru solo veidā. Priekšnesumiem sekoja filmu izrāde par iepriekšējā gada ģimnazijas izlaiduma aktu.

● TLB dāmu komitejas rīkotā vakarā paredzētie priekšnesumi izpalika vairāku dalībnieku slimības dēļ. Pēdējā laikā saaukstēšanās gadījumi, kas pieņēmuši jau epidēmijas raksturu, nav gājuši secen arī latviešu sabiedrībai, protams, iespaido arī sarīkojumus.

● Sekojot iepriekšējo gadu paraugam, Toronto ev. - lut. draudzes, kas pieder Misūri sinodei, arī šogad rīko kopīgu Reformācijas svētku dievkalpojumu. Dievkalpojums notiks 27. oktobrī plkst. 3,30 Centrālā technikuma telpās, 275 Lippincott Ave. Angļu valodā sprediķos Dr. J. Pelikāns no Čikāgas.

Sv. Jāņa latviešu draudzei šai pašā dienā un stundā būs Reformācijas svētku dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā, un tā kopīgajā Reformācijas svētku dievkalpojumā šogad nepiedalīsies.

● Zemkopju, dārzkopju un agronomu draudzības vakars ar līdzņemtiem groziņiem notiks 10. novembrī, plkst. 18,00 latviešu kluba „Rīga" telpās, 284 Sherbourn St. Groziņu vakaru ievadīs jurista un filoloģijas maģ. Čevera referāts par tematu „Politikas filozofija". Interesenti lūgti pieteikties līdz 5. novembrim pie Valijas Priedītes, tālr. HO 1 - 6245, Jāņa Lejiņa — MO 5487, vai arī pie K. Zariņa — HI 4 - 3121.

● Trīs paaudžu diskusiju vakarā, kas notiks 26. oktobrī Sv. Andreja baznīcas telpās, bez jau agrāk minētiem referentiem un viesiem piedalīsies arī ALJA's priekšsēža v. Maija Freivalde no ASV. Diskusiju vakarā iztirzās vairākus tematus, kas ieklauti galvenā vadmotīvā: „Vai latviešu jaunatne mums zudusi"; tas solās būt visai interesants un vērtīgs vakars, kādēļ visi aicināti tanī piedalīties.

● Austrumu ev. - lut. draudzes dāmu komiteja pašreiz rosīgi gatavojas gadskārtējam bazāram, kas notiks 10. novembrī Sv. Barnabas baznīcas telpās tūdaļ pēc dievkalpojuma.

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas pilnsapulce notiks svētdien, 27. oktobrī, pēc dievkalpojuma, apm. plkst. 5 p.p. Sv. Jāņa baznīcas sanāksmju telpās, 274 Concord Ave. Visas draudzes locekles lūgtas piedalīties.

Darba kārtība: Pārskats par dāmu komitejas iepriekšējā gada darbību, valdes vēlēšanas un dažādi jautājumi.

● Pirmās ev. - lut. draudzes vakars ar māc. A. Čopa referātu: „Dabas zinātņu skats dabas noslēpumos" notiks svētdien, 3. novembrī, plkst. 18,00, tūliņ pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 16,00. Koncerta daļā piedalīsies vīru dubultkvartets „Kalvis". Draudzes vakara atlikums paredzēts veco ļaužu nama fondam. Ieeja pret ziedojumiem.

● Pirmā ev. - lut. draudzē māc. A. Čops kristījis Gunāru Kārli Davidu Zūli, Elmāra un Ainas dēliņu, un Jāni Gunti Ozoliņu, Jāņa un Mirdzas dēliņu

Latviešu ārsti Toronto

J. Karols, 404 Delavare Ave., tel. LE 4-1681; P. Bārdiņš, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203; Silvija Užāns, 52 Linsmore Cres., tel. HO 5-2892; A., Tūters, 603 Sherbourne St., tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764; Marta Salna, 547 Hillsdale Ave., tel. MO 1864; Ed. Upenieks, 537 College St., tel LE 4-5196; L. Upenieks, 1270 Weston Rd., tel. RO 2-0962 vai CH 4-2081; Dr. K. Zymantiene, 1393 Dundas St. W., tel. LE 4-6851.

HAMILTONĀ

● Sabiedriski kultūrālu pēcpusdienu ar mākslas izstādi rīko HLB un HLJP „Rota" 2. novembrī no pl. 12,00 dienā, Royal Connaught hoteļa Šeratona un Orientālā zālēs. Priekšmetus izstādei pieņem no Hamiltonas, Toronto un apkārtnes. Paredzēta laba pēcpusdienas programma ar latviešu jauniešu piedalīšanos. Vakarā dejas. Rīcības komitejā darbojas: Daumants Kalva, 20 Stanley Ave., tel. JA 7-1956, Izolde Silkovska, 295 East 21st St., tel. FU 5-3577, Vilis Rudzītis, 90 East 16th Street, tel. FU 3-0306, un Rob. Kreišmanis, 47 Forest Ave., tel. JA 7-5679.

MONTREĀLĀ

● Sv. Pāvila draudzes dāmu komitejas sarīkojums ar bazāru Siriešu zālē bija viskuplāk apmeklētais šīs sezonas sarīkojums. Tika izpirktas lozes un iztukšota bufete, rīkotājas iepriecinātas par ienākumiem. Sarīkojumā redzēja pat tautiešus no Toronto un Otavas un kādu nule iecelojušu ģimeni no Argentīnas.

Draudzes dāmas D. Ziediņas vadībā bija čakli strādājušas, labi noorganizējot sarīkojumu.

● Sv. Pāvila draudzes lauku īpašuma „Tērvetes" izdaiļošanai Edvīns Skapsts izstrādājis apkārtnes apdēstīšanas plānu, pēc kuŗa draudzes locekļi ap dzīvojamo māju iedēstījuši liepas un ozolus.

● Šejienes tautiešiem novembŗa mēnesī būs izdevība piedalīties izcilos sarīkojumos: 9. novembrī DV gada svētki un Lāčplēšu atcere ar Mārtiņu vakaru Ukraiņu jaunajā zālē; būs viesis DV KV pārstāvis; 16. novembrī valsts svētku sarīkojums McGee auditorijā; 30. novembrī Latviešu biedrības un DV rīkotais Toronto „Dainas" koŗa koncerts ar balli.

Filmas „Rīga šodien" izrāde DV sarīkojumā 8. martā.

DANDALKĀ

● Gadskārtējā lauksaimniecības izstādē šogad bija aicināti piedalīties arī apkārtējie latviešu lauksaimnieki, kas bija iekārtojuši atsevišķu stendu. Stendā bija redzami daiļamatniecības izstrādājumi, audumi, baltie šuvumi, sudraba rotas lietas, dažādi rokdarbi un arī Latvijas metalla nauda, kas saistīja plašu apmeklētāju interesi. Stendam dekorātīvo ietērpu devis Imants Lapiņš.

LASĪTĀJU vēstules

NEZINĀŠANA NEKAVĒ IEDOMĪBU

Latvijas Amerikā red.:

„Latvijas Amerikā 5. oktobŗa numurā kāds I. R. uztraucies, ka Latvijas universitātes gadu svētku aktā sv. Andreja baznīcas telpās Toronto kāds kungs pirms Gaudeamus dziedāšanas izgājis no zāles, bet kāds cits palicis sēžot. Gaudeamus taču visā pasaulē un visās universitātēs dziedot kā himnu, un tādēļ šāda necieņa norādot tikai uz takta un pieklājības trūkumu, intelliģenta cilvēka necienīgu, puicisku rīcību.

Mūsuprāt, intelliģenta cilvēka necienīgi ir apgalvot, ka Gaudeamus „dzied visā pasaulē un visās universitātēs kā himnu". Gaudeamus sākotnēji ir vācu studentu - korporāciju dziesma, ko kopā ar citām tradicijām savā laikā pārņēmušas arī latviešu korporācijas. Anglijā, Francijā, Šveicē un daudzās citās zemēs Gaudeamus nepazīst. Esam diskutējuši ar daudziem Gaudeamus dziedātājiem un aizstāvjiem, bet starp pāris desmitiem mums nav izdevies sastapt tādu, kas šīs dziesmas teksta saturu zinātu latviski. To jau nevar prasīt no cilvēkiem, kas nekad nav mācījušies latīņu valodu. Bet, saprotams, dziedāt jau var, saprot vai nesaprot, ko dzied!

Runājot par taktu, jājautā, vai tas ir taktiski, ka zināmu studentu organizāciju locekļi universitātes gada svētkos nedzied Latvijas universitātes himnu (korporāciju pārstāvis reiz aizrādīja, ka Latvijas universitātes himnas dziedāšana korporāciju locekļos izsaucot smīnu), bet uzspiež savu (ne universitātes!) dzīru dziesmu dziedāt un piecelties kājās tiem daudziem bijušiem Latvijas universitātes studentiem, kas savā studiju laikā nekad nav Gaudeamus dziedājuši un kam šīs dziesmas hedoniskais raksturs ir pretīgs? Vai tas ir intelliģenta cilvēka cienīgi identificēt savas organizācijas tradicijas ar Latvijas un „visas pasaules universitāšu" tradicijām, paaugstinot vēl Gaudeamus par himnu?

Vai I. R. nevarētu laikrakstā lasītājiem sniegt Gaudeamus tiešu tulkojumu latviski? Tad viņš pats redzētu, ka šīs dziesmas hedoniskais raksturs ir svešs Latvijas universitātes garam un pretīgs trimdiniekiem, pieminot savu universitāti — tagad mocekli līdz ir visu latviešu tautu. Pārmetums par intelliģences un takta trūkumu tad būs adresējams citā virzienā.

Z. Epners un H. Vilks

CIK BIJA JAUNIEŠU?

Latvijas Amerikā red.:

Gribu paskaidrot „Jautātājam", kuŗš rakstīja LA lasītāju vēstuļu nodaļā 81. n-rā, ka Toronto latviešu jaunatnes pulciņa „Lāpa" paredzētais J. Jaunsudrabiņa vakars tika atcelts, lai izvairītos no parallēlisma, dodot priekšroku LPB Kanadas kopas rīkotajam J. Jaunsudrabiņa sarīkojumam.

„Jautātājam", kā liekas, „Lāpas" jauniešu sejas ir diezgan svešas, jo citādi tas nebūtu varējis paiet garām, tās nemanījis.

Jaunietis, Toronto

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

UZ MANI RAUDZĪJĀS KĀ UZ

SARUNA AR CILVĒKU, KAS ATGRIEZIES

Zviedru žurnālista Gunāra Kumlīna aizrautīgs stāsts
„Rheinischer Merkur"

II

RIETUMNIEKI UZBUŖ SAVAS TEORIJAS PAR DZĪVI PADOMJU VALSTĪ

Mēs apstājāmies pie kāda universālveikala logiem. Lūkojoties raibi mustūrotā peldmētelī un ļoti primitīvās smaržu pudelītēs ar nosaukumiem — „Sarkanā zvaigzne" un „Nakts Maskavā", es vaicāju savam pavadonim, vai tad padomju valsts kungi tagad tomēr nav kļuvuši mazliet mīkstāki? „Tas tā tiešām ir", viņš atbildēja, „patlaban ir labāk, bet jūs nevarat iedomāties, cik joprojām ir lielas cilvēku bailes. Zināmas pazīmes vai notikumi joprojām izraisa visbriesmīgāko baiļu sajūtas, ja arī patlaban terrora trakošana ir zināmā mērā atslābusi, salīdzinot ar Staļina laikiem. Ārzemniekiem ir ārkārtīgi grūti saprast, kā tas viss tā noticis. Veicot savus tulkošanas darbus, man dažas reizes ir bijis iespējams iepazīties ar to, kādas komplicētas teorijas ārzemnieki izgudro, sevišķi diplomāti un arī ārzemju preses ļaudis, par padomju tautu un par krievu tautas dvēseli. Bet izskaidrojums ir daudz, daudz vienkāršāks. Visi tie, kas bijuši pietiekami drosmīgi, intelliģenti un stipri un ko tādēļ režīma varenie atzinuši par iekšējo opoziciju, ir periodiski eliminēti, pie tam eliminēti tik pamatīgi, ka rezultātā radusies zināma veida bioloģiska izlase, protams, negātīvā virzienā. Apmēram tā, kā tas notiek ar dzīvnieku sugu izaudzēšanu, ja dzīvniekam grib piepotēt zināmas īpašības, vai arī citas tādas īpašības izskaust. Visā šajā milzu pilsētā nav neviena cilvēka, kur vismaz viens no viņa piederīgajiem tādu vai citādu īpašību dēļ nebūtu eliminēts. Pazemīgas aitas un konformisti tālāk dzemdē tādas pašas aitas un konformistus. Neaizmirstiet, ka nu jau ir trešā cilvēku paaudze, iekāms šis process iesākts. Bez tam jāievēro, ka krievi ir noslēgti no visas pasaules un tad vēl tas ausīs dārdošais propagandas troksnis un skaļums. Jūs tur Rietumos nespējat saprast, cik šeit cilvēki tomēr ir notrulināti un par muļķiem padarīti.

„DIEVEKĻU" AUTO BRAUCIENI

„Jūs droši vien Sarkanajā laukumā redzējāt", turpina mans pavadonis, „kā ļaužu masa reaģē, kad no Kremļa izbrauc kāds auto. Tiklīdz kāds no šiem auto parādās, tā šī ļaužu masa triecas uz priekšu, sastādamās aiz policistu ķēdēm, lai dabūtu redzēt tos, kas šajos automobiļos sēž. Šie ļaudis nebūt nedomā kādam no braucējiem parādīt atsevišķu godu, viņi tikai grib redzēt vienu no tiem, kuŗu rokās ir vara, jo šo vīru redzēšana liek viņiem katru reizi nodrebēt. Tas izklausās perversi, bet patiesībā tā ir. Ļaudis zina, ka no Kremļa izbrauc kāds no varas vīriem, viņi zina, ka tie brauc ZIS-mašīnās. Un tas ir viss, ko viņi grib redzēt, — nekā vairāk. Viņiem pietiek ar kādu primitīvu nervu kairināšanu.

CILVĒKI STĀV UN ZELĒ KAUT KO, BET NEDOMĀ IT NEKĀ . . .

„Bet kilometriem garās rindas pie mauzoleja", es ievaicājos, „vai vismaz šiem ļaudīm nav kāda ideoloģiska pārliecība?" — „Tie visi gandrīz bez izņēmuma nāk tikai no laukiem", man pavadonis atbildēja. „Viņi vispār nekā nedomā, tur stāvēdami un atkal kaut ko zelēdami. Un kad viņi iet garām abām mūmijām, kas izskatās tik dzīvas, it kā tās kuŗu katru brīdi atkal atvērtu savas acis, tas šiem ļaudīm šķiet tik dīvaini un tik nervus kairinoši, ka viņi visi steidz to visu pastāstīt saviem draugiem un paziņām, tiklīdz atgriežas atpakaļ savos kolchozos. Ne par ko citu tie nedomā."

Es izrādīju tādas kā šaubas par šādiem ģenerālizējumiem. Vai mans ceļa biedrs savā sarūgtinājumā nav gājis druscin par tālu? „O-o!" viņš atteica, „tās aprindas, kas kaut kā vēl ti-

ir saglabājušas savu garīgo patstāvību, vispār vairs nav vērā ņemamas. Pirms divdesmit gadiem varbūt vēl bija divdesmit procentu un pirms desmit gadiem desmit procentu, bet ja katru gadu tiek aizfiltrēts prom viens procents, kas tad gan šodien vairs var būt pāri palicis? Pamēģiniet taču izdarīt vienu eksperimentu ar spaini, kas pilns purva ūdens," mans pavadonis atkal ciniski teica, „un laidiet tad šo šķidrumu divdesmit, trīsdesmit reižu caur sietu, un katru reizi caur smalkāku sietu! Un beigās jūs dabūsit pavisam skaidru iznākumu — skaidrāko dumjības izlasi un nepārspējamu pazemības un paklausības garu. Un ko gan krievu cilvēks lai vēl darītu, ja viņa vietā visu izdara biedrs Chruščevs? Un ļaudis domā, ka Chruščevs dara pareizi . . ."

VECIE UN BĒRNI

Sāņus no platajām, dzīvajām Maskavas galvenajām ielām, šīs pilsētas seja izskatās pavisam citāda. Jau viens pats pa tām staigādams, es redzēju, cik vecie ļaudis izskatās vārgi un jaunie, sevišķi bērni - rachītiski, sēdēdami pie pelēkajām sienām un rotaļādamies dubļainajos rotaļlaukumiņos. „Tur gan ne", mans pavadonis teica, kad es gribēju kopā ar viņu iegriezties vienā no šīm šķērsieliņām, „un nemēģiniet kaut ko fotografēt, to te nevēlas." — „Vai es nevarētu ieiet kādā dzīvoklī, kur dzīvo strādnieki?" es jautāju. „Tas nebūs iespējams, jo neviens jūs nelaidīs iekšā. Jūs nevarat iedomāties, kā mums, krieviem, jādzīvo. Bet tā tas ir gribēts, tas ir kāds velnišķīgs aprēķins. Dzīvokļu trūkums ir tik liels un nabadzība tik smaga, ka visu cilvēku enerģiju paņem cīņa ar šīm grūtībām, lai nodzīvotu ik katru dienu. Daudzo kopā saspiesto ģimeņu starpā un starp atsevišķo stāvu ļaudīm norisinās smagas cīņas no rīta līdz vakaram. Cilvēki strīdas par tepu patrepē, ķīvējas par virtuves lietošanas iespējām, pastāvīgi dzirdami sitieni pa atejas durvīm, jo kaimiņš, tur iesēdies, ne labprāt nāk tik drīzi ārā, tiek denuncēti biedri no augšējiem stāviem, jo tur kādu tumsā nesis mājā klēpīti malkas, viens kaimiņš otru apskauž par meloni, pēc kuŗas tas stāvējis rindā veselas divas stundas. Un tā kā ļaudis sēž viens otram uz kakla, tad protams, ka nekādas atsevišķa cilvēka dzīves nav un tāda nevar būt. Iedomājieties tikai, cik grūti te ir sevi tīru turēt, ja viss stāvs jūs nepārtraukti novēro un visu izošķerē. Vai saprotiet, ka jums nebūs iespējams panākt, ka jūs kāds ielaistu savā dzīvoklī? Un saprotiet arī, ka tā ir teicama metode, likt cilvēkiem būt mūžīgā kaŗā par savām personīgās dzīves interesēm. Jo tas cilvēkiem ņem iespēju patstāvīgi domāt!"

„Bet kungs", es lūkoju iebilst, „no lauka braucot es taču redzēju milzīgas jaunceltņu ēkas. Un taču ir dzīvokļi cilvēku miljoniem? Es redzēju arī jaunās universitātes milzīgo ēku kompleksu, kur, kā man tika sacīts, dzīvojot tūkstošiem studentu. Vai arī tos jūs gribat iesaistīt aklajā, lielajā ļaužu masā, kas nekā nedomā?" Mans pavadonis rūgti nosmīnēja. „Jums taisnība", viņš atbildēja, „ir sabūvēti daudzi jauni dzīvokļi. Bet mūsu boļševistiskā buržuāzija skaitā taču vienmēr pieņemas. Bet tur ir tas pats, kas pie mums, kāršo ļaužu pūļa. Arī tie visi, tās viens otra zupas šķīvī un cits citu kontrolē. Un ar studentiem ir tā: tie visi ir jauni vai vecākie apm. 28 gadus. Bet oktobŗa revolūcija notika 1917. gadā, tātad pirms 40 gadiem! Kā gan tādā gadījumā šie jaunieši var būt citādi, kai zvērināti komūnisti, ar mātes pienu tie iezīduši, das atmiņas par citādiem laikiem? Bet tagad viņi visi padomju augstskolu auditorijās. Visi viņi kļūs teicami speciālisti visdažādākās

MAINĀM ATKAL JAUNAS GRĀMATAS PRET VECAJĀM
Par pilnu vērtību maināam agrākos trimdas izdevumus pret jaunām grāmatām. Piesūtiet sarakstus, nosūtīsim jums savus.
LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, IOwa, U

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

ORGANIZĀCIJA AR 50 MILJ. BIEDRU

ALA's delegāti All-American Conference to Combat Communism — gadskārtējā konferencē Pitsburgā 15. un 16. nov.

Latviešus pārstāvēs G. Meierovics, prof. J. Prīmanis un Ed. Vilpors.

Minētā organizācija pārstāv 54 ASV organizācijas ar 50 miljoniem biedru un arī ALA ir pilntiesīgo biedru vidū. Par ALA's delegātiem šī gada konferencē ALA's Centrālā valde ir apstiprinājusi ALA's Centrālās valdes locekli G. Meierovicu, Pitsburgas un apkārtnes latviešu b-bas priekšnieku prof. J. Prīmani un b-bas valdes locekli Edm. Vilporu. Organizācijā aktīvi dalībnieki ir arī amerikāņu leģiona, veterānu organizāciju un arodbiedrību pārstāvji.

LASĪTĀJU vēstules

NEZINĀŠANA NEKAVĒ IEDOMĪBU

Latvijas Amerikā red.:

„Latvijas Amerikā 5. oktobra numurā kāds I. R. uztraucies, ka Latvijas universitātes gadu svētku aktā sv. Andreja baznīcas telpās Toronto kāds kungs pirms Gaudeamus dziedāšanas izgājis no zāles, bet kāds cits palicis sēžot. Gaudeamus taču visā pasaulē un visās universitātēs dziedot kā himnu, un tādēļ šāda neciena norādot tikai uz takta un pieklājības trūkumu, intelliģenta cilvēka necienīgu, puicisku rīcību.

Mūsuprāt, intelliģenta cilvēka necienīgi ir apgalvot, ka Gaudeamus „dzied visā pasaulē un visās universitātēs kā himnu". Gaudeamus sākotnēji ir vācu studentu - korporāciju dziesma, ko kopā ar citām tradicijām savā laikā pārņēmušas arī latviešu korporācijas. Anglijā, Francijā, Šveicē un daudzās citās zemēs Gaudeamus nepazīst. Esam diskutējuši ar daudziem Gaudeamus dziedātājiem un aizstāvjiem, bet starp pāris desmitiem mums nav izdevies sastapt tādu, kas šīs dziesmas teksta saturu zinātu latviski. To jau nevar prasīt no cilvēkiem, kas nekad nav mācījušies latīņu valodu. Bet, saprotams, dziedāt jau var, saprot vai nesaprot, ko dzied!

Runājot par taktu, jājautā, vai tas ir taktiski, ka zināmu studentu organizāciju locekļi universitātes gada svētkos nedzied Latvijas universitātes himnu (korporāciju pārstāvis reiz aizrādīja, ka Latvijas universitātes himnas dziedāšana korporāciju locekļos izsaucot smīnu), bet uzspiež savu (ne universitātes!) dzīru dziesmu dziedāt un piecelties kājās tiem daudziem bijušiem Latvijas universitātes studentiem, kas savā studiju laikā nekad nav Gaudeamus dziedājuši un kam šīs dziesmas hedoniskais raksturs ir pretīgs? Vai tas ir intelliģenta cilvēka cienīgi identificēt savas organizācijas tradicijas ar Latvijas un „visas pasaules universitāšu" tradicijām, paaugstinot vēl Gaudeamus par himnu?

Vai I. R. nevarētu laikrakstā lasītājiem sniegt Gaudeamus tiešu tulkojumu latviski? Tad viņš pats redzētu, ka šīs dziesmas hedoniskais raksturs ir svešs Latvijas universitātes garam un pretīgs trimdiniekiem, pieminot savu universitāti — tagad mocekli līdz ar visu latviešu tautu. Pārmetums par intelliģences un takta trūkumu tad būs adresējams citā virzienā.

Z. Epners un H. Vilks

CIK BIJA JAUNIEŠU?

Latvijas Amerikā red.:

Gribu paskaidrot „Jautātājam", kurš rakstīja LA lasītāju vēstuļu nodaļā 81. n-rā, ka Toronto latviešu jaunatnes pulciņa „Lāpa" paredzētais J. Jaunsudrabiņa vakars tika atcelts, lai izvairītos no parallēlisma, dodot priekšroku LPB Kanadas kopas rīkotajam J. Jaunsudrabiņa sarīkojumam.

„Jautātājam", kā liekas, „Lāpas" jauniešu sejas ir diezgan svešas, jo citādi tas nebūtu varējis paiet garām, tās nemanījis.

Jaunietis, Toronto

iesūtītos manuskriptus saīsināt.
nenzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpa
rka.
iliem parakstītajos rakstos izteiktās ne
as viedoklim.

UZ MANI RAUDZĪJĀS KĀ UZ SPITĀLĪGU

SARUNA AR CILVĒKU, KAS ATGRIEZIES NO SIBIRIJAS

Zviedru žurnālista Gunāra Kumlīna aizrautīgs stāsts vācu laikrakstā — „Rheinischer Merkur"

II

RIETUMNIEKI UZBUR SAVAS TEORIJAS PAR DZĪVI PADOMJU VALSTĪ

Mēs apstājāmies pie kāda universālveikala logiem. Lūkojoties raibi musturotā peldmētelī un ļoti primitīvās smaržu pudelītēs ar nosaukumiem — „Sarkanā zvaigzne" un „Nakts Maskavā", es vaicāju savam pavadonim, vai tad padomju valsts kungi tagad tomēr nav kļuvuši mazliet mīkstāki? „Tas tā tiešām ir", viņš atbildēja, „patlaban ir labāk, bet jūs nevarat iedomāties, cik joprojām ir lielas cilvēku bailes. Zināmas pazīmes vai notikumi joprojām izraisa visbriesmīgāko baiļu sajūtas, ja arī patlaban terrora trakošana ir zināmā mērā atslābusi, salīdzinot ar Staļina laikiem. Ārzemniekiem ir ārkārtīgi grūti saprast, kā tas viss tā noticis. Veicot savus tulkošanas darbus, man dažas reizes ir bijis iespējams iepazīties ar to, kādas komplicētas teorijas ārzemnieki izgudro, sevišķi diplomāti un arī ārzemju preses ļaudis, par padomju tautu un par krievu tautas dvēseli. Bet izskaidrojums ir daudz, daudz vienkāršāks. Visi tie, kas bijuši pietiekami drosmīgi, intelliģenti un stipri un ko tādēļ režīma varenie atzinuši par iekšējo opoziciju, ir periodiski elimināti, pie tam elimināti tik pamatīgi, ka rezultātā radusies zināma veida bioloģiska izlase, protams, negatīvā virzienā. Apmēram tā, kā tas notiek ar dzīvnieku sugu izaudzēšanu, ja dzīvniekam grib piepotēt zināmas īpašības, vai arī citas tādas īpašības izskaust. Visā šajā milzu pilsētā nav neviena cilvēka, kur vismaz viens no viņa piederīgajiem tādu vai citādu īpašību dēļ nebūtu eliminēts. Pazemīgas aitas un konformisti tālāk dzemdē tādas pašas aitas un konformistus. Neaizmirstiet, ka nu jau ir trešā cilvēku paaudze, iekāms šis process iesākts. Bez tam jāievēro, ka krievi ir noslēgti no visas pasaules un tad vēl tas ausīs dārdošais propagandas troksnis un skaļums. Jūs tur Rietumos nespējat saprast, cik šeit cilvēki tomēr ir notrulināti un par mukļiem padarīti.

„DIEVEKĻU" AUTO BRAUCIENI

„Jūs droši vien Sarkanajā laukumā redzējāt", turpina mans pavadonis, „kā ļaužu masa reaģē, kad no Kremļa izbrauc kāds auto. Tiklīdz kāds no šiem auto parādās, tā šī ļaužu masa triecas ar priekšu, sastādamās aiz policistu ķēdēm, lai dabūtu redzēt tos, kas šajos automobiļos sēž. Šie ļaudis nebūt nedomā kādam no braucējiem parādīt atsevišķu godu, viņi tikai grib redzēt vienu no tiem, kuru rokās ir vara, [illegible]. Tas izklausās perversi, bet patiesībā tā ir. Ļaudis zina, ka no Kremļa izbrauc kāds no vareniem, viņi zina, ka tie brauc ZIS-mašīnās. Un tas ir viss, ko viņi grib redzēt, — nekā vairāk. Viņiem pietiek ar kādu primitīvu nervu kairinājumu.

CILVĒKI STĀV UN ZELĒ KAUT KO, BET NEDOMĀ IT NEKĀ

„Bet kilometriem garās rindas pie mauzoleja", es [illegible], „vai vismaz šiem ļaudīm nav [illegible] ideoloģiska pārliecība?" — „Tie visi gandrīz bez izņēmuma nāk tikai no laukiem", man paskaidroja mans pavadonis, [illegible] nekā nedomā, tur stāvēdami [illegible] atkal kaut ko zelēdami. [illegible] garām mūmijām, kārto ļaužu pūļa. [illegible] savas acis, tas šiem ļaudīm šķiet tikai dīvaini un tik nervus kairinoši, ka viņi visi [illegible] pastāstīt saviem draugiem un paziņām, tiklīdz atgriežas savos kolchozos. Ne par ko citu tie nedomā."

Es izrādīju šaubas par šādu ģeneralizējumiem. [illegible] rūgtinājumā mana ciešā drusciņ par tālu." „O-o!" viņš atteica, „tās aprindas, kas kaut kā vēl ir saglabājušas savu garīgo patstāvību, vispār vairs nav vērā ņemamas. Pirms divdesmit gadiem varbūt vēl bija divdesmit procentu un pirms desmit gadiem desmit procentu, bet ja katru gadu tiek aizfiltrēts prom viens procents, kas tad gan šodien vairs var būt pāri palicis? Pamēģiniet taču izdarīt vienu eksperimentu ar spaini, kas pilns purva ūdens," mans pavadonis atkal ciniski teica, „un laidiet tad šo šķidrumu divdesmit, trīsdesmit reižu caur sietu, un katru reizi caur smalkāku sietu! Un beigās jūs dabūsit pavisam skaidru iznākumu — skaidrāko dumjības izlasi un nepārspējamu pazemības un paklausības garu. Un ko gan krievu cilvēks lai vēl darītu, ja viņa vietā visu izdara biedrs Chruščevs? Un ļaudis domā, ka Chruščevs dara pareizi . . ."

VECIE UN BĒRNI

Sāņus no platajām, dzīvajām Maskavas galvenajām ielām, šīs pilsētas seja izskatās pavisam citāda. Jau viens pats pa tām staigādams, es redzēju, cik vecie ļaudis izskatās vārgi un jaunie, sevišķi bērni - rachītiski, sēdēdami pie pelēkajām sienām un rotaļādamies dubļainajos rotaļlaukumiņos. „Tur gan ne", mans pavadonis teica, kad es gribēju kopā ar viņu iegriezties vienā no šīm šķērsieliņām, „un nemēģiniet kaut ko fotografēt, to te nevēlas." — „Vai es nevarētu ieiet kādā dzīvoklī, kur dzīvo strādnieki?" es jautāju. „Tas nebūs iespējams, jo neviens jūs nelaidīs iekšā. Jūs nevarat iedomāties, kā mums, krieviem, jādzīvo. Bet tā tas ir gribēts, tas ir kāds velnišķīgs aprēķins. Dzīvokļu trūkums ir tik liels un nabadzība tik smaga, ka visu cilvēku enerģiju paņem cīņa ar šīm grūtībām, lai nodzīvotu ikkatru dienu. Daudzo kopā saspiesto ģimeņu starpā un starp atsevišķo stāvu ļaudīm norisinās smagas cīņas no rīta līdz vakaram. Cilvēki strīdas par telpu patrepē, ķīvējas par virtuves lietošanas iespējām, pastāvīgi dzirdami sitieni pa atejas vietas durvīm, jo kaimiņš, tur iekšā ticis, ne labprāt nāk tik drīzi ārā. [illegible] biedri no [illegible] tur kāds [illegible] lēpīti malkas, viens kaimiņš otru apskauž par meloni, pēc kuras tas [illegible] divas stundas. Un tā kā ļaudis sēd viens otram uz kakla, tad saprotams, ka nekādas atsevišķas dzīves [illegible] tāda nevar būt. Iedomājieties tikai, cik grūti te ir sevi tīru turēt, ja [illegible]. Vai nu būs iespējams [illegible] kāds ielaist [illegible] saprotiet, ka tā ir teicama metode — likt cilvēkiem būt mūžīgā karā par savām personīgās dzīves interesēm. Tas cilvēkiem ņem iespēju patstāvīgi domāt!"

„Bet [illegible], mans kungs", es lūkoju iebilst, „no līdz[illegible] es redzēju [illegible] ēkas. Tur [illegible] ēku mājok[illegible] jaunās universitātes ēku kompleksu, [illegible] kā man tika sacīts, dzīvo [illegible] studentu. Vai [illegible] saistīt līdzi [illegible] masā, kas [illegible]" Mans pavadonis [illegible] „Jums taisnība, [illegible] „ir sabūvēti [illegible] dzīvokļi. Bet arī [illegible] buržuazija [illegible] pieņēmas. [illegible] kas pie vien[illegible] tie visi ska[illegible] šķīvī un [illegible]. Un ar studentiem [illegible] visi ir 20, 25 [illegible] gadus veci. [illegible] revolūcija notika pirms 40 gadiem. Kā gan tādā gadījumā [illegible] citādi, kā tīri komunisti, ja arī [illegible] iezīduši sal[illegible] citādiem lai [illegible] viņi visi sēd [illegible] auditorijās. [illegible] speciālisti visdažādākās technikas nozarēs, visi saprot, kas ir atoma skaldīšana. Valsts viņiem piebāž vēderus ar dienišķo maizi. Viņi visi grib taisīt karjēru, vienmēr tiek kairināta viņu godkārība. Vai gan lai viņi sāktu ļauties kādām blakus domām, piemēram, par politiku un ar to samaitāt visu savu nākošo dzīvi? Pie šādām idejām viņi vispār nemaz nenokļūst. Un kādēļ politizēt? Tam uzdevumam taču ir biedrs Chruščevs!"

PAR PUSLITRU VODKAS!

No šīs staigāšanas es biju jau noguris un labprāt gribētu apsēsties uz kāda soliņa kāda nama priekšā, virs kura uz mums raudzījās Ļeņina tatāriskā seja. Bet mans pavadonis vilka mani tālāk prom. Viņš gribēja izkratīt savu sirdi līdz galam. „Un arī armija ir gluži tāda pati, kā visa pārējā tauta. Dodiet krievu zaldātam puslitra vodkas, un viņš maršēs līdz Vladivostokai un darīs visu, ko tam pavēlēs. Ungārijā taču jūs to pats redzējāt? Attiecībā uz Padomju Savienību viss atkarīgs no tā, kas notiek visaugstākā varas aparāta galotnē. Ja tie viens otru apēdīs, tad varbūt varētu nākt kādas pārmaiņas. No apakšas Krievijā tas nekad nenotiks. Arī intervencija no ārienes nav gaidāma." — „Bet vai ir iespējams, ka tie tur augšā viens otru apēdīs?" es jautāju. „Kas to lai pasaka," viņš atbildēja, „taču tur attieksmes ir nepārtraukti saspīlētas."

Cilvēks, kas atgriezies no Sibirijas, it kā grūstin izgrūda visus savus pārdzīvojumus un savas domas, bet arī to, ka viņš nekā laba vairs necer, — un tas viss izvirda kā no pārkarsuša vulkāna. Tālāk nu runāja tikai viņš viens pats — neapstādamies, bez mazākā pārtraukuma. Viņš stāstīja vēl daudz par ko. Tad mēs šķīrāmies uz Gorkija ielas un Ochotnija stūra, biezā cilvēku pūlī. Mēs sarunājām satikšanos arī nākošajā dienā, noteikdami laiku un vietu. Un ja viņš neatnākšot, tad lai es zinot, kas noticis . . . Un patiesi — es velti gaidīju uz viņu."

AICINĀJUMS VECĀKIEM

Latviskās dvēseles meklēšana ar jaunatnes nedēļas aiziešanu neapstājas, nedrīkst apstāties; jo pati dvēsele taču mājo vecākos, tēvos, mātēs, kas radījuši visu latvisko un no paaudžu paaudzēm nodevuši saviem pēcnācējiem — dēliem un meitām.

Latviešu jaunatne trimdā grib apgūt latvisko dvēseli, to rāda ziņas, kas pienāk no latviešu centriem. Un bija patīkami dzirdēt, ka šogad organizētās jaunatnes nedēļas mudes ietvaros „meklēsim latvisko dvēseli" daudzos centros sarīkojumos piedalījās arī vecākā paaudze.

Tā ir veselīgas sabiedrības pazīme, kas rāda, ka jaunatnes un vecākās paaudzes starpā nav plaisu un asu nesaskaņu. ALJAs valdes vārdā izsaku pateicību visiem tiem vecākās paaudzes locekļiem, kas šajās nedēļās piedalījušies jaunatnes sarīkojumos un kļuvuši par Apvienības biedriem - veicinātājiem. Kā zināms, par biedru veicinātāju var kļūt ikkatrs tautietis, kas vecāks par 30 gadiem. Biedru - veicinātāju kartes pret $1,00 saņemamas pie biedrziņa Jāņa Sventecka, 2328 Broadway, Indianapolis 5, Ind., USA.

Jaunā apvienības priekšsēža Dr. Valža Muižnieka vārdiem runājot, ALJA „mēģina radīt vienu draudzīgu saimi", kopā ar veco paaudzi. Tās pašas domas šoruden tika izteiktas ALJA's 6. kongresā Kalamazū, ka pastiprināma vecāko piedalīšanās Amerikas latviešu jaun. apvienībā, jo „visos laikos un visur tautas dzīvās paaudzes ir kopīgs organisms, vienots mīlestībā, kopējos mērķos, kopējā darbā un cīņā: tāpat kā koka saknes, stumbrs, zari, lapas."

Lai latviskās dvēseles meklēšana nemitas; lai paaudžu mijiedirbe nerimstas! Kļūstiet par jaunatnes darba veicinātājiem latviskās dvēseles raudzītājiem.

Hugo Atoms,
ALJA's inf. noz. vadītyjs.

VAI TAGADĒJĀ LATVIEŠU JAUNATNE IR „ZUDUSI"?

Par to spriedīs vecā, vidējā un jaunā paaudze 26. okt., pl. 4,00 Sv. Andreja baznīcas zālē, sanākot LNJAK kongresam.

Apmeklēsim šo jaunatnes sarīkojumu Toronto!

VĒSTIS NO EIROPAS

ADENAUERA UZVARA IR ARĪ MŪSU UZVARA

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA PIEZĪMES PAR TO, KO JŪT, DOMĀ UN DARA BĒGĻI RIETUMVĀCIJĀ

Kā pirms astoņiem un četriem gadiem, tā arī šogad kristīgo demokratu partijas vadītājs Dr. Konrāds Ādenauers saņēma vācu tautas absolūtu uzticību. Šādu pārliecinošu 81 g. vecā kanclera uzvaru Rietumvācijā gaidīja tikai retais politiķis.

Dzirdot pirmvēlēšanu laikā sociāldemokratu bungu rībināšanu, klausoties viņu aģitātoru runās, daudziem radās iespaids, ka tieši šī partija trešā bundestaga vēlēšanās gūs labākos panākumus. Tauta klusībā tomēr bija domājusi citādi, atklātībai viņa savu pārliecību parādīja 15 septembrī.

Profesionālo politiķu arēnā Rietumvācijas kristīgos demokratus ieskata par kapitālistu, baņķieru, lielgruntnieku, fabrikantu, lieltirgoņu šķiras representantiem. Tāpēc pēdējās vēlēšanās liels bija pārsteigums, ka arī krietna daļa strādnieku savas balsis nodeva par Ādenauera partiju. Gluži tas pats sakāms par bēgļu politisko noslieci. Arī pēdējo lielākā daļa pilnvaroja tieši kristīgos demokratus nākamajos 4 gados vadīt Rietumvācijas bundesrepublikas dzīvi. Bēgļu pašu politiskā partija, kas bundesrepublikas sākuma gados parādīja it krietnu spēju dzīvot, jaunajā parlamentā vairs nebūs pārstāvēta.

„Ādenauera uzvara ir arī mūsu uzvara," raksta krietna daļa vācu bēgļu laikrakstu. Šādam atzinumam pievienojas arī dzimteni zaudējušie ārzemnieki Rietumvācijā. Kāds latviešu politiskais darbinieks, kam Bonnā „savs vārds", saka: „Dr. Konrāda Ādenauera valdības konsekventā pretkomūnistiskā politika var ikvienā bezdzimtenes ārzemniekā, kā nu mūs še Vācijā dēvē, radīt vissiltākās simpatijas. Rietumvācija nav atzinusi Latvijas iekļaušanu Pad. Savienībā. Rietumvācija ir tā Eiropas valsts, kas mūsu cīņā par brīvību un patstāvību nākotnē var mums daudz palīdzēt. No latviešu tautas vidokļa raugoties, nav mūsu interesēs, ka bundesrepublikā mainītos valdības „krāsa", jo tagadējās nomainītāja var būt tikai sarkana, bet ar tādu mums nav nekā kopīga."

FRANKFURTES MESĒ 60.000 GRĀMATU

Frankfurtē pie Mainas notiekošajā grāmatu skatē šogad izstādīto grāmatu skaits sasniedza 60.000, no tām 17.000 pirmpublicējumi. Tas ir līdz šim rekords.

Pirmoreiz šajā grandiozajā skatē pārstāvētas bija arī latviešu, igauņu un lietuviešu grāmatas. Par Baltijas valstu nodaļas iekārtošanu bija rūpējusies baltiešu - vāciešu sadarbības kopa. No latviešu puses lielākie nopelni rakstniekam Pāvilam Klānam. Gleznotāja Erna Geistaute savukārt daudz pūļu bija veltījusi, lai baltiešu „paviljons", būtu acij tīkams.

Ar šo grāmatu skati, kas beidzās 10. oktobrī, latviešu grāmatas pirmoreiz mūsu trimdas laikā izgāja plašāk pasaulē. Simttūkstoši skates apmeklētāju varbūt pirmoreiz savā mūžā iepazinās ar tādām grāmatām, un līdz ar to arī ar tādām tautām, kas viņiem līdz šim bijušas vai nu pilnīgi svešas, vai arī tikai daļēji pazīstamas. Tā soli pa solim, arī trimdā dzīvojot, mēs varam kalpot savai svētai lietai — dzimtenes popularizēšanai, kas tik cieši saistīta ar mūsu brīvības cīņu. Latviešu trimdinieki lai pateicas tiem, kas šajā darbā ziedojuši daudz no sava brīvā laika un varbūt arī personīgos līdzekļus!

ARĪ BRĒMENĒ SKAN LATVIEŠU VALODA

11. oktobrī Ziemeļvācijas skaistajā Hansas pilsētā Brēmenē sākās šīgada Baltiešu dienas un turpinājās 3 dienas. Vietējie iedzīvotāji vācieši, kas sevišķi šinī Rietumvācijas pilsētā arvien pratuši objektīvi novērtēt Baltijas valstu bēgļu politisko situāciju, par pēdējo kultūras parādi ļoti interesējušies. Šī Baltijas valstu tautu kopīgā kultūras manifestācija bija labs un svētīgs darbs.

Nevar aizmirst, ka vietējās vācu iestādes kultūras dienu sarīkošanā deva krietni daudz gan morāliskā, gan materiālā atbalsta. Ne visos Vāczemes stūros tā notiek, bet ne visos šīs zemes apgabalos kā mūsu, tā mūsu kaimiņu kultūras dzīves vadītāji ir arī tik aktīvi un pašaizliedzīgi savu tautu gara bagātību atklāšanā un izrādīšanā. Kūtrajiem būtu derīgi ievērot mācību: ja jau sveša tauta palīdz mums mūsu kultūrālo vērtību izcelšanai, tad mums pašiem šinī ziņā jābūt daudz naigākiem.

Frankfurte un Brēmene nupat bija baltiešu bēgļu pilnas. Atliek cerēt, ka arī citus vācu sarīkojumus nākotnē mācēsim izmantot savas kultūras propagandai.

Mks

KĀRTO VECUMA PENSIJAS

Latviešu nacionālā apvienība Kanadā jau ilgāku laiku centušies panākt līdzšinējā vecuma pensiju likuma grozīšanu, jo tas, kā zināms, paredz vecuma pabalstu saņemšanu tikai tiem pilsoņiem, kas šeit nodzīvojuši vismaz 20 gadus. Lai panāktu šī pārāk ilgā uzgaides laika atcelšanu vai vismaz samazināšanu, tad šinī jautājumā izdarīti vairāki iesniegumi agrākai liberāļu valdībai ,kur tie gan palikuši bez panākumiem. Tādēļ vecuma pensiju jautājumā izdarīti jauni iesniegumi, kas vairākkārt atgādināti arī personīgās sarunās jaunievēlētās konservatīvo valdības locekļiem, kas solījuši iespējamo atbalstu. Ka šie solījumi nav bijuši tikai tukši vārdi, pierāda karalienes Elizabetes II troņa runa jaunā parlamenta atklāšanas sēdē. Karaliene savā troņa runā cita starpā pieminēja, ka valdībai ir nodoms paaugstināt vecuma pensijas un saīsināt līdzšinējo uzgaides laiku.

LNAK politisko jautājumu referents J. Lejiņš, sarunā ar mūsu līdzstrādnieku izteicās, ka pēc minētās troņa runas vairs nav šaubu par līdzšinējā pensiju likuma grozīšanu mums labvēlīgākā veidā. J. Lejiņš uzsvēra, ka latvieši, kaut gan skaitliski maza etniska grupa Kanadā, vienmēr bijuši ierosinātāji vecuma pensiju lietās, uzmundrinātāji un idejiskie vadītāji. Bez igauņiem un lietuviešiem lielu atbalstu mums ir sniegušas arī vācu un ukraiņu grupas. Tas pierāda, ka ar lielu aktīvitāti un neatlaidību daudz kas ir panākams. Cerams, ka šie panākumi turpmāk latviešus vēl vairāk apvienos citiem kopējiem pasākumiem un nacionāliem mērķiem.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ČIKĀGA

◐ Par skaisto Meksiku runās Ludvigs Jakobsons O. Krolla Mākslas aģentūras sarīkojumā svētdien, 27. oktobrī, plkst. 6 vakarā Hull House teātra zālē, 800 S. Halsted St.. Jakobsons ceļojis pag. vasarā pa Meksiku un izdarījis ļoti daudzus krāsainus uzņēmumus, kuŗus demonstrēs uz ekrāna. Ieeja pret ziedojumiem.

◐ Ad. Kaktiņš savai viesizrādei izvēlējies Rudolfa Blaumaņa drāmu „Potivara nams". ČLT to sāks iestudēt novembŗa beigās. Režisors Valdis Hermanis. Pirmizrāde paredzēta februāŗa beigās vai marta sākumā. Tās citpilsētu latviešu organizācijas, kuŗas lugu gribētu pie sevis redzēt, lūgtas paziņot jau tagad, minot vairākus datumus izvēlei. Organizācijas, kuŗas jau atrakstījušās, ieskaitīs turnejā. Rakstīt līdz: Otto Krolls, Hull House, 800 S. Halsted st., Chicago 7, Illinois, U.S.A.

◐ Latviešu jaunatnes pulciņa rīkotais bazārs 8. oktobrī izdevās labi. Jaunatne ar šo sarīkojumu apmierināta un nākošajā gadā to atkārtos.

◐ Filmu par komūnistu iebrukumu Ungārijā demonstrēja ungāri Hull House telpās ceturtdien, 17. oktobrī lūgtiem viesiem un preses pārstāvjiem. Lūgti bija arī latvieši.

ro.

KALAMAZŪ

◐ Kalamazū ev. - lut. draudzes dāmu komiteja rīko 27. oktobrī, pl. 2,30 p.p. Recreation Park telpās, Lake ielā, gadskārtējos rudens svētkus ar plašu bazāru. Vakara koncertdaļu vadīs prof. V. Ruševics. Piedalīsies soprāns A. Silis, tenors J. Zuika, vijoles solo K. Riškēvics, Arn. Kalnāja un B. Vinklera klavieŗu pavadījumā, un prof. V. Ruševica stīgu ansamblis. Nobeigumā deja pie labas deju mūzikas. Būs dažādi atspirdzinājumu galdi. Ieeja $1,-, mācības iestāžu audzēkņiem — 50 c.

◐ DV apvienība no savā rīcībā esošajām summām piešķīrusi — $10,00 ALA's mērķu sekmēšanai, Minsteres ģimnazijai Vācijā, $30,00, Sv. Jāņa draudzes skolai Kalamazū $20,00 un Kalamazū latviešu skolai skolas bibliotēkas skapja iegādei $40,00. Apvienība savu līdzekļu sadalē ir atbalstījusi galvenokārt — latviešu skolas.

◐ Čikāgas latviešu teātŗa bērnu ansamblis 13. oktobrī viesojās ar Fr. Ķezbeŗa bērna ludziņu „Usmas zēnu dēkas" Ilzes Šīmanes režijā un ar A. Šīmaņa dekorācijām. Izrādi organizēja Jaunatnes kopa, atvēlot skaidro atlikumu latviešu skolai bibliotēkas papildināšanai. Ludziņa visiem labi patika un tās autoru, režisori un dekorātoru sumināja ilgiem aplausiem.

◐ 11. oktobrī Kalamazū ev. lut. draudzes mājā māc. E. Rozīts no Vācijas runāja par aprūpes darbu Vācijā, baznīcas stāvokli Latvijā un vispasaules luterāņu konferenci Mineāpolē. Tanī pašā vakarā saņemta sēru vēsts par prāv. J. Ķullīša miršanu. Sapulcējušies nelaiķi godināja ar aizlūgumu un saziedoja pēdējiem sveicieniem — vaiņagam.

◐ DV apvienība jau izsūtījusi visiem apzinātiem tautiešiem Kalamazū un apkārtnē aploksnes ar lūgumu tās atgriest ar ziedojumiem Ziemassvētku dāvanām trūkumcietējiem Eiropā. Aploksnes jāsūta atpakaļ līdz 30. oktobrim apvienības aprūpes daļas vad. Ed. Krastam, 715 Pioneer St. Kalamazoo.

SIETLA, WASH.

◐ 7. septembrī Sietlas latviešu baznīcā prof. K. Kundziņš salaulāja mūsu panākumiem bagātāko vieglatlētu Modri Pētersonu ar pazīstamo sportisti Hertu Dumpi. Plašās kāzu viesības notika Sietlas latviešu namā, pulcinot ap 80 kāzu viesus. Pēc laulābām jaunais pāris devās vairāku nedēļu garā kāzu ceļojumā uz Oregonu, Kaliforniju, Nevadu un Meksiku.

◐ 19. oktobrī salaulāts ASV armijas leitnants Imants Jaundalderis ar Cirginu Lee.

◐ 1. oktobrī 91 g. vecumā mirusi Liene Bandera. Pēdējā dusā uz Lakeview kapiem 5. oktobrī nelaiķi izvadīja prof. K. Kundziņš.

◐ 4. oktobrī uz 60 mūža gadiem atskatījās rosīgais Sietlas sabiedriskais un teātŗa darbinieks Ādolfs Līviņš.

◐ 24. novembrī sakarā ar valsts svētkiem Sietlā apsolījies viesoties sūtnis Dr. A. Spekke.

◐ Komponists Volfgangs Dārziņš ar ģimeni tagad dzīvo pašu mājā: 2104 North 75th Street, Seattle 3, Wash.

◐ Sietlas latviešu draudzē iesvētīti Takomas jaunieši: Ivonna Pētersone, Ilze Siliņa, Kaspars un Pēteris Videnieki.

◐ Skolotāja Elza Simsone, kuŗa ieguvusi skolotājas tiesības Vašingtonas valstī, pārcēlusies uz Takomu, kur tuvējā Midlandes vidusskolā mācīs vācu un latīņu valodu. E. Simsone skolotājas darbam veltījusi jau gandrīz 25 gadus.

"x"

INDIANAPOLE

◐ Daugavas Vanagu apvienība rīko Lāčplēšu dienu un apvienības 5 gadu dibināšanas atceres aktu 9. novembrī vācu klubā „Liederkranz", 1421 E. Washington St. Aktā runās DV ASV valdes pr-ža v. P. Ozoliņš, dziedās jaunās paaudzes soliste Skaidrīte Līduma un ILB koŗa vīru ansamblis. Sākums noteikti pl. 7,30 vakarā. Pēc akta tanīs pašās telpās Mārtiņu vakara balle ar Hagemyera deju orķestŗa mūziku. Par brīvu izlozēs Mārtiņu zosi un Vanadzes gādās par uzkožamiem. Sarīkojums solās izvērsties par lielāko rudens sezonā Indianāpolē.

◐ Kā iepriekšējos gados, tā arī šogad DV apvienība rīko kopīgu Jaungada sagaidīšanu visiem tautiešiem 31. decembrī Antler viesnīcas zālē. Ieejas maksa $1,- no personas. Tuvāka informācija sekos.

◐ Līgo svētku ziedojumu vākšanas akcija aprūpei DV apvienībai devusi $348,75, kas izlietoti palīdzībai tautiešiem dzimtenē, Sibirijas vergu nometnēs, Vācijā un ASV. Apvienības valde pateicas visiem atsaucīgajiem ziedotājiem.

KOLORADO SPRINGA(COLO.)

◐ Astoto gadu latviešu skola ir atsākusi mācības. Skolotāji ir tie paši, kas iepriekšējā gadā, bet skolā šogad mācās 15 bērnu, par vienu vairāk nekā iepriekšējā gadā. Mācības notiek sestdienās no pl. 3,30 līdz 6,30 YMCA's telpās. Vecākajai grupai pavasarī paredzēts izlaidums.

◐ Rudens ziediem rotātajā dievnamā 6. oktobrī notika Plaujas svētku un māc. Ž. Upītes amatā ievešanas dievkalpojums. Introdukciju archibīskapa vietn. prof. K. Kundziņa uzdevumā izpildīja prof. L. Bērziņš. Pēc dievkalpojuma dievnama pagraba telpās mielasta laikā amatā ievesto mācītāju Ž. Upīti ar roēm apsveica draudzes priekšnieks M. Ozoliņš, bet mācītāja kundzi ar rozēm — draudzes dāmu komitejas priekšniece N. Paukule. Savu pēcnieku mācītāja amatā sveica prof. L. Bērziņš, novēlēdams iegūt šeit kaut daļu no mājas. Ar rakstu sveica Denveras latviešu draudzes pr-ks V. Zēbauers.

◐ J. Jaunsudrabiņa vakars notika 19. oktobrī YMCA's telpās.

Padomju valdība grib atpirkt trimdinieka māju

Ņujorkā dzīvojošais igaunis J. Sangasts saņēmis no Maskavas piedāvājumu nopirkt viņa māju Tallinā par 3.158 rubļiem (pēc oficiālā kursa 1 dol. līdzinās 4 rubļiem, bet pēc tūristu kursa 1 dol. pielīdzināts 10 rubļiem).

Sangastam jau bijusi iepriekšēja sarakste ar padomju iestādēm par sava īpašuma atgūšanu. Krieviem ienākot Igaunijā, viņa nelielo māju nacionālizēja, bet pēc dažiem gadiem tā denacionālizēta, jo tās vērtība bijusi par zemu. Sangasts, dabūjis to zināt, aizrakstījis padomju iestādēm Tallinā, lūdzot apstiprināt viņu par īpašnieku. Pēc ilgāka laika S. saņēmis vēstuli krievu valodā, ko rakstījusi Padomju Savienības advokātu kollēģija Maskavā. Pēdējā ieteic Sangastam pārdot savu īpašumu vietējai namu pārvaldei par 3.158 rubļiem. Nacionālizējot viņa māju, tā novērtēta par šādu summu.

Sangasts vēl nav izšķīries, vai pieņemt šo piedāvājumu. Viņš saņēmis ziņas, ka kāds padomju armijas virsnieks tagad uzcēlis savu māju uz viņa gruntsgabala. Padomju advokātu kollēģijai laikam nenāksies viegli šo lietu nokārtot. Sangasts tagad ir ASV pilsonis.

Reiņa Birzgaļa Grimēšanas pamatmācība 1957. Izdevis Otto Krolls Čikāgā.

Bēgulībā gandrīz katrā latviešu apmetnē radušās teātŗa kopas, trupas, ansambļi un pulciņi. Ne visās vietās būs kāds piedzīvojis teātŗa darbinieks un palīdzēs veidot teātŗa tēla ārējo izskatu, kas ir pamata noteikums katrai lomai. Jaunajiem tēlotājiem bieži trūkst pat viselementārāko zināšanu par to, kā grimēties, kā pārveidot seju saskaņā ar lomas raksturu. Šo robu nu rauga aizpildīt Birzgaļa grāmata Grimēšanas pamatmācība. Autors neielaižas nekādos teorētiskos prātojumos, bet īsi, skaidri, ar vienkāršiem zīmējumiem, rāda kā pārveidot „personīgās" uzacis, acis, degunu, lūpas, vaigus, zodu, kā aptuveni atbilst šie pārveidojumi cilvēku raksturiem,rašu atšķirībām,kā ar grimu var piešķirt sejai dažu dzīvnieku un gluži fantastisku būtņu vaibstus, kas arī jo bieži uz skatuves jāparāda. Grimēšana ir sarežģīta māka, bet Birzgaļa kodolīgie aizrādījumi derēs katram mūsu teātŗa trupu dalībniekam. Šāda grāmata bija sen nepieciešama.

Jānis Veselis.

CEĻA VĀRDI

Skaties uz priekšu, neskaties atpakaļ. Tas iet bojā, kas vienmēr laižas tikai uz leju.
Nīčše

*

Tikai tam ir sirds, ja tā pukst arī priekš citiem.
Hebels

*

Ierobežo savas prasības, cik vien iespējams, lai saglabātu savu brīvību.
Platens

*

Tas, kas cilvēkam jāieguŗo ar lielu darbu, kļūst viņam par sirdsprieku.
Meistars Ekeharts

MAINĀM ATKAL JAUNĀS GRĀMATAS PRET VECAJĀM
Par pilnu vērtību maināma agrākos trimdas izdevumus pret jaunām grāmatām. Piesūtiet sarakstus, nosūtīsim jums savus.
LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, IOwa, USA.

Latvijas Amerikā Hamiltonā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE.
Hamilton, Ont., tel. JA 8-8247

KAS IR CILDENI ĻAUDIS?

Vāciešu mēģinājumi sakārtot sev jaunu sabiedrisko rangu tabulu

Ķīles universitātes socioloģijas seminārs ir izdarījis plašu aptauju, kas ietvērusi vairākus tūkstošus cilvēku no visām sabiedrības šķirām, lai noskaidrotu pašreizējos vāciešu uzskatus par dažādu profesiju cildenību. Ko, piemēram, tauta atzīst par ievērojamāku: mūrnieku vai pastnieku, mācītāju, vai operdziedātāju? Katrs aptaujas dalībnieks ir saņēmis 38 kartītes (ar tikpat daudz parastākajiem amatu vai nodarbošanās apzīmējumiem), kuras tad nu ir vajadzējis katram pēc sava prāta sakārtot, lai noteiktu amatu sociālo nozīmību un cildenību. Pārskatāmības labad atpakaļ saņemtais aptaujas materiāls ir sadalīts četrās caurmēra grupās, pie kam pirmajā galvenokārt ienācis iedalīt akadēmiski izglītoto profesijas.

Visi aptaujātie, vienalga, vai tie būtu tirgotāji, mechaniķi, lauksaimnieki, studenti, strādnieki, namamātes vai ierēdņi vienā punktā ir bijuši pārsteidzoši vienprātīgi: Par viscildenāko amatu gandrīz vienbalsīgi ir atzīts universitātes mācību spēks — profesors, kurš tad pēc šīs aptaujas būtu nemaldīgi ierindojams vāciešu sabiedrisko rangu tabulas pirmajā vietā. Otru vietu dala ārsti un fabriku direktori, kuriem seko augstāki ierēdņi (valdības padomnieki), elektroinženieri, lielāki lauksaimnieki, mācītāji un skolotāji. Otrās grupas vadošo vietu ieņem fabrikanti vai lielāku darbnīcu īpašnieki, piem., automechaniķi. Seko tekstilpreču tirgotājs ar savu veikalu, lauksaimnieks, technniskais zīmētājs, bankas grāmatvedis, un šīs grupas lejasgalā atrodas virpotājs un atslēdznieks. Trešajā grupā vadošais ir mūrnieks, kam seko mūziķis deju kapellā, slimo kopēji, jūrnieki, viesmīļi, pārdevēji un ielu dzelzceļu konduktori. Pēdējā grupā aptaujas dalībnieki ir ierindojuši laukstrādniekus, izsūtāmos, dažādus kalpotājus un neapmācītus strādniekus, kuri gandrīz vienprātīgi ierindoti tabulas pēdējā — 38. vietā.

Diezgan pārsteidzoša vāciešu mentālitātei ir armijas virsnieku (piem. majora) iedalīšana dažkārt ļoti zemu, ar ko caurmērā majors nonāk tikai tabulas 11 vietā, bet apakšvirsnieki pēc aptaujas caurmēra rezultātiem ir irindojušies tikai 25. vietā, aiz pasta darbiniekiem un atslēdznieku zeļļiem. Liekas, kā pirms gadiem 20 karavīru profesija būtu ierindota caurmērā stipri augstākā rangu tabulas vietā un ir sevišķi zīmīgi, ka tieši jaunatne, kas aptaujā piedalījusies, karavīrus, tāpat kā mācītājus, ir ierindojusi daudz, daudz zemākās vietās ne kā rakstniekus un operdziedātājus. Lauku iedzīvotāji acīmredzot domā citādi kā pilsētnieki. Tā laucinieki lauksaimnieku (izņemot sīksaimnieku) ir iedalījuši caurmērā augstākā rangu tabulas vietā kā tautskolotāju, un, jo bagātāks ir apvidus un skolotāki ļaudis, kur aptauja izdarīta, jo tautskolotāja vieta tabulā ir zemāka. To izskaidro ar apstākli, ka bagātie zemnieki ir izglītotāki par tautskolotājiem. Vācu sociologi visumā tomēr netic, ka apjautātie visur būtu bijuši godīgi pret savu sirdsapziņu, bet dažkārt vadījušies ar to, ko katrs amats ienes materiālajā ziņā vai atļauj noguldīt bankas kontā.

As.

Latviešu literārie darbi Čikāgas lietuviešu raidītājā

Lietuviešu Čikāgas raidītājs Margutis, kas 27. oktobrī svin 30 gadu pastāvēšanas svētkus Čikāgas Konrāda Hiltona viesnīcā ar Čikāgas simfoniskā orķestra un vairāku slavenu dziedātāju (kā Lily Pone, Stasys Baranauskas) piedalīšanos, sākot ar 1958. g. janvāri lasīs jaunākās literatūras izvilkumus lietuvju valodā ar paskaidrojumiem.

Latviešu literatūras uzņemšanu radiofona programmās ierosinājusi Amerikas lietuvju „Sanbūris Šviesa" Čikāgas nodaļa, kas sadarbojas ar Čikāgas lietuvju biedrību — raidītāja Margutis noorganizētāju.

Šai sakarā Amerikas latviešu jaunatnes apvienības jaunais priekšnieks Dr. Valdis Muižnieks uzticējis Apvienības informācijas vadītājam Hugo Atomam (lietuvju valodas pratējam) sastādīt apsveikumu rakstu, un turpmāk apvienības vārdā izveidot un kultivēt labas attiecības ar mūsu kaimiņiem lietuvjiem.

Ir zināms, ka Čikāgas lietuvieši Margutis 30. g. pastāvēšanas svinībās labprāt redzētu arī latviešu pārstāvjus. Biļetes koncertam ($4,50, $3,50 un $2,00) un pusdienām ($4,00) pieprasāmas Margutis birojā, 6755 So. Western Ave., Chicago 36, Ill. Telef.: GRovehill 6 - 2242. Svinības sākas plkst. 5,30 p. p. jau pieminētajā viesnīcā (Michigan Ave. un 8. ielas stūrī).

GODALGOTA JAUNA LUGA

ČIKĀGAS LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMU KOMITEJA PAZIŅO LITERĀRĀS SACENSĪBAS REZULTĀTUS.

1956. g. decembrī ČLAO Radio raidījumu komiteja izsludināja sacensību Latvijas valsts 38. gada dienas atcerei.

Sacensības darbā pozitīvā ievirzē bija aplūkojams jautājums par latviešu bēgļu nostāju savā vidū pret Latvijas valsti tagadnē un nākotnē.

Sacensības darbu novērtēšanu ČLOA uzticēja Hermanim Kreiceram, Aleksim Rubulim un Ernestam Aisteram, no Radio komitejas piedaloties Jānim Viliņam.

Komisijas atzinums: „Formāli nevienu no iesūtītajiem darbiem pilnā mērā neatbilst sacensības noteikumiem. Tomēr, ievērojot raidlugas „Visu par Latviju" literāro vērtību, komisija nolēma [illegible] $25,00. Bez minētās lugas komisijai iesniegti vēl 3 dzejoļi: „Latvijas kareivis", „Pazudušam latvietim" un „Kara atmiņas" ar atklātu autores vārdu Helēna Cincelis. Komisija [illegible] par godalgojamiem, bet to iesūtītājai nolemj izteikt pateicību par [illegible] atsaucoties uz izsludināto sacensību."

Atverot lugai „Visu par Latviju" pievienoto aploksni, komisija konstatēja, ka to iesūtījusi Irma Vīksniņa, Čikāgā, ASV.

VAĻAS BRĪŽOS

GAIŠĀM GALVĀM

SKAITĻU PĀRVIETOŠANA (69)

5	5	5	5
8	8	8	2
4	4	4	2
6	6	6	2

Šie skaitļi jāpārkārto tā, lai saskaitot četrus no tiem limeniski un stateniski, tāpat arī diagonāli, katrā rindā, stabiņā un diagonālē katrreiz iznāktu 20. Tas nemaz tik viegli nav, bet tomēr — pamēģiniet! Varbūt izdosies.

GALDNIECĪBAS PROBLĒMA (70)

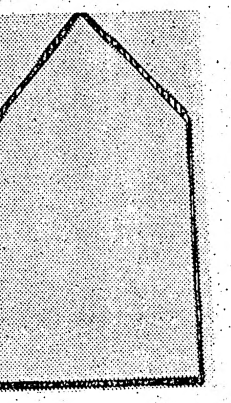

Mums jau bija viens uzdevums par dēļa gabalu, tagad nāk otrs tamlīdzīgs klāt. Dēļa gabalam tāds veids, kāds redzams zīmējumā. No tā jānozāģē divi gabali tā, lai no iznākušajiem trim gabaliem varētu salikt kvadrātu. Ņemiet papīra gabaliņu un grieznes un padomājiet, varbūt iznāks.

ATRISINĀJUMS (65)

ATRISINĀJUMS (66)

Vispirms namdaris sazāģēja dēļa gabalu [illegible]

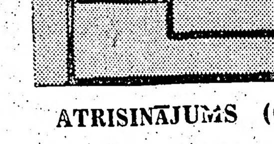

Pēc tam viņš šos divus gabalus iestiprināja sienā šā:

ATRISINĀJUMS (67)

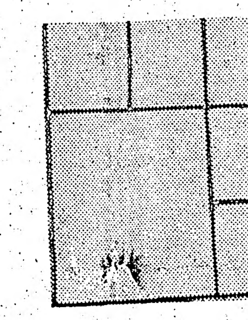

Piezīme: Uzdevumā nebija sacīts, ka visiem sešiem kvadrātiem jābūt vienlīdzīgiem. Šai gadījumā viens no tiem ir četrreiz lielāks par katru no pārējiem.

ATBILDE (68)

Dēlam tagad ir 10 gadu.

(Turpinājums un atbildes sekos)

PĒC SITIZENŠIPA!

Anļu valodas studijās iedziļinājies Augusts Nopūta

Caurums bija sarīkojis tādu kā dzimšanas dienu un saaicinājis tuvākos draugus — Taisnību, Žēlastību un Lampatānu. Parasti Caurumīšai vīra kungu vakari nepatika, un tāpēc svinību dalībnieki no viņas centās turēties drošā atstatumā, bet šoreiz Caurumīša pati lipa pie Taisnības un Žēlastības sāniem: mēģināja apsēsties blakus, paglāstīja gan vienam, gan otram roku, teica, lai ēdot labi dūšīgi un mudināja iedzert. Bet cik viņa bija maiga un iztapīga pret Taisnību un Žēlastību, tik nelaipna rādījās pret Lampatānu, kad tas, mieru līgt gribēdams, grasījās savu saimnieci apkampt, Caurumīša viņu atgaiņāja kā odu vasaras vakarā:

„Vai liksies mierā! Būtu labāk sēdējis pats savā istabā; bet nē, viņam jādauzās te lejā!"

„Bet saimnieks pats mani aicināja!" Lampatāns taisnojās.

„Tev arī visur jālien, kur aicina! Būtu vismaz sēdējis kā nākas; ja pats nepratis, noskatījies no kungiem!"

Kungi — tas ir, Taisnība un Žēlastība — aiz prieka piesarka un sakārtoja kakla saites.

Vakaram ieilgstot, saimniece kļuva vienmēr lādzīgāka, tā beidzot Taisnība vairs nenocietās. Viņš parāva Caurumu sāņus:

„Klausies," viņš saudzīgi iesāka, „agrāk tavai vecajai ne iedzeršana patika, ne viņa mumus dziedāt ļāva — kā jau kad cilvēks vesels. Bet tagad ar skumjām jākonstatē, ka viņas garīgajā līdzsvarā iestājusies zināma depresiva agresija, kas liecina par viņas psīchiskas koeksistences daļēju paralizi. Es tevi negribu sāpināt, bet vai tev nevajadzētu aprunāties ar kādu nervu ārstu?"

„Ej tu, galīgi šķērsām!" Caurums atmeta ar roku, „Vai tu manu veco par traku gribi pataisīt? Un par ko? — Par to, ka viņa tevi bučot taisījās!"

„Tad tur jābūt kādam citam āķim," Taisnība neticīgi urķēja degunu, „par baltu velti viņa mani nebučotu . . ."

Viesību vidus posmā, tikko bija nodziedāts Es zinu, visi mani nievā, pierādījās, ka ilggadīgajā laulības dzīvē Taisnība ieguvis plašas un neatsverامas zināšanas sieviešu dvēseles kustību novērošanā.

„Paklau'," Caurumīša acīmredzot, atzina upuri par pietiekami sagatavotu izšķirējam uzbrukumam, „paklau', — vai viena no tavām meitām man nevar nākt palīgā?"

„Palīgā?"

„Jā. Lai atnāk kādreiz un iemāca mums angliski. Viņas tak prot?"

Tad tāpēc vecā Cauruma sputniks ap viņu bija lakstojies! Angliski! Tad tāpēc tāds piemīlīgums!

„Bet . . ." viņš vēl stomījās, „kā tad tā? Un kāpēc? Asimilēties gribat?"

„Ko nu par simulēšanu, bet pavalstniecību gan gribam. Kam būšot pavalstniecība, tam maksāšot pensiju. Un pie tiesas vajagot angliski."

„Kad tad jūs gribas papīrus iesniegt?" Taisnība jautāja.

„Iesniegt!" Caurumīša nicīgi iesmējās, „jaunedēļ jau jāiet zvērēt!"

Kaut arī Taisnība saprata, ka tautas kokam pašreiz brīkšķēdams lūst zars nost, un ka Caurumi no kārtīgiem ļetiņiem taisās kļūt par angļu lordu un lēdiju, viņš tomēr bija tik apdzēries, ka apsolīja šim grēka darbam savu Viktoriju palīgā.

„Bet — vai tad par vienu nedēļu, . . . jūs tak angliski vēl ne viens, ne otrs?" viņš it kā šaubījās, bet Caurumīša par sevi bija droša:

„Stāvi tikai pie ratiem! Cik tur to jautājumu!"

Dabūjusi Taisnības jā-vārdu, viņa pret Žēlastību manāmi atsala. Bija skaidri redzams, ja Taisnība būtu atsacījis, viņa būtu meklējusi Darivari. Tāda ir sievietes daba.

⁂

Tiesas zālē, kur notika jaunpavalstnieku pratināšana un zvērināšana, Caurumu morāliskai balstīšanai bija sasēdušies draugi un paziņas un arī pati Caurumu skolotāja — Taisnību Viktorija.

Caurumu pratināja pirmo, un viņam gāja labi. Jautājumu pēc jautājuma viņš atbildēja veikli un bez stostīšanās. Kā īsts anglis. Tiesnesis vēl nebija lāgā pabeidzis, kad Caurums jau pretī — lūdzu, te viņš ir! Kad dzimis? — Tad un tad. Kur dzimis? — Smalsteniešos. Kad iecelojis? — Tad un tad. Un tā tālāk. Tikai pašās beigās, kad tiesnesis noprasīja, vai lēdija pie viņa sāniem esot šā sieva, viņš, laikam lāga nesadzirdējis, kratījās valā: no! no! — bet tad, paskatījies uz Viktoriju un redzējis, ka tā loka galvu kā piekrišanu rādīdama, viņš saprata un steidzās apgalvot: jes, jes!

Jesodams un klanīdamies viņš atgriezās klausītāju solos, pamezdams savu puķīti vienu. Puķīte žņaudzīja rokās lakatiņu un pati pie sevis skaitīja:

„Kaut tik nu nenojuktu, kaut nenojuktu . . ."

Bet ilgi šausmināties viņai nebija laika.

„Tas bija jūsu vīrs?" tiesnesis, papīrus cilādams, viņai laipni uzsmaidīja.

„Matild Caurum!" Caurumīša izšāva kā ar starta pistoli.

„Jā, jā, protams. Un cik ilgi jau precējušies?"

„Sikstī nain jīr," Caurumīša droši atbildēja un slepus paskatījās atpakaļ uz Viktoriju, sak' redzi, cik labi iet!

„O - no!" tiesnesis neticēja, „cik tad jūs pati veca?"

„Siks jīr!"

Tiesnesis nolika papīrus uz galda.

„Jjs mani pārpratāt — es jautāju: cik jūs veca?"

„Fārmer!" Caurumīša atbildēja.

„Vai jūs mani lāgā nedzirdat?" tiesnesis pacēla balsi — sieviņai, acīmredzot, bija ausu vaina.

Bet balss kāpināšanu Caurumīša pārprata. Viņai likās, ka darīšana ar pakurlu un tāpēc, lai tiesas kungam izpatiktu, nobrēcās labi skaļi:

„Slamsten pagast! Caurum fārm!"

„Ko jūs kliedzat?!" tiesnesis kļuva vēl skaļāks un tāds kā ieskaities, „Kā jūs domājat — kur jūs atrodaties?!"

„Dīpikamp Struntenhof!" Caurumīšas balsij dzimtajā pagastā piederēja skaļuma rekords, bet šoreiz viņa īpaši pūlējās, lai pakurlais tiesnesis viņu sadzirdētu.

Tālāka runāšana viņiem vairs nesanāca. No cietuma par tiesas apvainošnu Caurumīšu paglāba Viktorija, tiesnesim ieskaidrodama, ka viņas skolniece vēl nepieprotot valodu, un tāpēc visa tāda neskaidrība.

„Tad lai iemācās," tiesnesis pielaidās, un sauca nākošo, Caurumus sūtīdams mājās.

Caurumīša tomēr vēl ilgi sirdījās:

„Es un neprotu valodu! — Ko viņš pats, mūlāps, jauca jautājumus? Kam neprasīja visu pēc kārtas kā mācījos — kā sauc, cik vecs, cik ilgi Kanadā, ar ko nodarbojies, no kurienes nācis un tā. Redz', kā Caurumam pašam gāja — kā pa debesu pļavām. Bet nē — laiž tik visu juku jukām. Vai es šā dēļ lai visu valodu mācos?"

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ

OTTO KROLS,
800 S. Halsted St., Hull House,
Chicago 7, Illinois, USA.
Tel. MOnroe 6 - 5399

ZILAIS PUTNS LATVIEŠIEM VĀCIJĀ

Vāvijas latviešu sapnis par savu Zilo putnu, cik vērojams, drīz īstenosies. Zilais putns ir iecerētā automašīna, kas domāta mākslinieku un citu sabiedriski-kulturālo darbinieku transportam. Latvieši Vācijā dzīvo stipri izklaidēti un tādēļ sabiedrisko pasākumu organizēšana saistīta ar grūtībām. Zilajam putnam līdz šim jau saziedots tuvu pie 5.000 DM.

Vācijas latvieši var lepoties ar divi lieliem pasākumiem. Tie ir: baltiešu stenda iekārtošana Frankfurtes grāmatu mesā (bija izstādītas 150 latviešu grāmatas), kas beidzās 10. oktobrī, un Baltiešu kultūras dienas Brēmenē no 11. - 13. oktobrim. Latvieši pārējos kontinentos ar gandarījumiem raugās uz šiem sasniegumiem.

V. Akacis

AIZ KALNIŅA DŪMI KŪP...

RUDENĪGAS IMPRESIJAS PAR VECĀM ŠVARCVALDES MĀJĀM, SPEĶA ŽĀVĒŠANU, DEGVĪNA TECINĀŠANU UN DŪMIEM.

Kas gan nepazīst vismaz vārda pēc Švarcvaldi un tās pulksteņus, kuŗi stundu maiņu vēstī ar kūkošanu, bet tikai retais zinās, ka dzīvu dzeguzi tur nedzirdēt. Dažam varbūt būs pazīstami ne mazāk slavenie Švarcvaldes ķiršu degvīni, bet arī toreiz, kad pēc kaŗiem Vāczeme bija tik daudziem mūsējiem tikai gaužām nemīlīga, rēgaini baigu drupu pilna piestātne tālākiem ceļiem, ne jau visiem bija patika, laiks un nauda, lai palūkotos uz Švarcvaldes īpatnībām, kuŗu skatīties ļaudis brauc pat pāri jūŗām. Arī dažs mūsējais tagad atkal atgriežas, lai, Eiropai cauri izdrāžoties, cita starpā, aplūkotu tumšo egļu apaugušos kalnus, kur ielejās strauti gluži kā pirms 100 vai vēl vairāk gadiem grauž dzirnavu riteņus.

VIENSĒTA, KUR APSTĀJAS LAIKS . . .

Lai nokļūtu Švarcvaldes rudens ikdienā, ir jānogriežas no lielajiem ceļiem, un tikai tad, kad ir kāpts pa stāvām, egļu saknēm šķērsotām takām, var sasniegt vecās mājās ar „lāča pakaļas" lubiņu vai salmu jumtiem. Tāda vientuļa viensēta parasti nav nekas cits kā viena prāva, kupli ieplētusies, cirvjiem testu baļķu ēka, kas ar savām daudzajām zemajām piebūvēm un platajām nojumēm rudenos uzņem arī itin visu Švarcvaldes zemnieka kalnu tīrumiņu bagātību. Varbūt ārēji vecās Švarcvaldes mājas, zem kuŗu platajiem biezajiem jumtiem, šķiet, ir labi cilvēkiem, lopiem un lietām, atgādina pat drusku nebūtībā aizkūpējušās rijas, īpaši tādēļ, ka arī tās smaržo drusku pēc labajiem, nezin kur aizkūpējušajiem, latviešu riju dūmiem.

Ja vecajās, dziļi mežos un ar vienu galu līdz pusei kalnos iegrimušās Švarcvaldes mājās neiestieptos elektriskie vadi, tad tajās ieejot varētu likties, ka laiks tur ir apstājies tā apmēram ap Mārtiņa Lutera laikmetu. Daudz kas šais mājās atgādina labu mūzeju, sākot no balti noberstiem koka traukiem, veclaicīgi griestām mēbelēm, apsūbējušām kramenicām, un beidzot ar sīku glāžu logu rūtīm, pavārdu bez dūmvada, un kaut kur pakārtu īstu spriguli.

Lai iepazītos ar visiem veco māju būvniecības noslēpumiem, kādus vairs tikai daļēji pārvalda šolaiku namdaŗi, tajās būtu jānodzīvo nedēļas, bet arī steidzīgs skats ļauj aptvert, ka tās reiz ir būvētas pamatīgi, nežēlojot brangi noaugušus egļu baļķus, kas šuvumā ir satapoti ar kārtīgām koka tapām. Bet tikai tas, kas pats pārlaidis kādu rudens lietus vētru Švarcvaldes kalnos, saprātīs, ko tas nozīmē. Dienā to tā nejūt, bet vētrainā piķa melnā rudens naktī, pārguļot vecā Švarcvaldes mājā, dažreiz šķiet, ka tā ar visu dzīvo radību vētras brāzienos šūpojas kā pats Noāsa šķirsts. Pat suns, ierāvis asti, tādā naktī pieplacis cilvēka kājām, trīc un, šķiet, nekā nedzirdētu, ja zagļi no aizgaldes aiz ausīm izstieptu pat kviecošu barokli. Bet raugi — rītā vecā māja ir bez vainas, tāpat kā paša kauli. Vētrai aizjoņojot, tā atkal miermīlīgi pūš dūmus caur visām lūkām un jumta spraugām kā salā saskriets zirgs garaiņus, un šais dūmos, kuŗos nav ne smakas no akmeņogļu nejaukās dvingas, rudeņos parasti žāvējas arī visas pasaules gardēžu slavētais Švarcvaldes speķis . . .

CŪKU BĒRES IR KLĀT

Cūku bēres ar visu, kas tur piederās, Švarcvaldē iesākas tā ap pirmā sniega ķēpu. Labam un īstam Švarcvaldes speķa gabalam piedienās būt krietni cauraugušam, un vienai trešdaļai no plaukstas plata biezuma jābūt liesumam, kādēļ lieko taukumu lietpratīgi vadīti asi naži nogriež nost. To sakausē taukos vai piemaļ desām. Tā apstrādāts speķis kopā ar šķiņķiem dažas nedēļas dabū pagulēt sālītajā pašā prāvajā toverī, kur barokļiem brucināti sari, un ap Mārtiņdienu tas nonāk žāvēšanā dūmistabās, kuŗām, ja vien acis paceļot uz augšu, varētu dienā ieraudzīt kādu debess gaišumiņu vai naktī zvaigznes, būtu liela līdzība ar vecajiem Zemgales māju manteļskursteņiem.

Bet īstā un vecā Švarcvaldes mājas dūmistabā parasti ir tumšs kā elles aizkrāsnī, bez cerību gaišumiņa debesu virzienā, jo dūmvada tai nav. Tādu ierīci vecajās mājās nesameklēt ne no iekšpuses, nedz no ārpuses, kaut gan pati dūmistaba atrodas virs virtuves, tieši virs pavārda, un atgādina milzīgu lēzenu mucu, kas pīta no zariem un no iekšpuses, tāpat kā ārpuses apmesta ar māliem. Tur uz augšu — uz dūmistabu — kā no ziedokļa paceļas ne vien strēķiem pavardā sadedzināto egļu zaru un skuju kuplie dūmi, bet, izeju meklējot, riņķu riņķiem maisās arī virtuves un dzīvojamo istabu krāsns dūmi. Un tāda veca Švarcvaldes mājas diviem vai pat trim kāpieniem mūrētā platā podiņu krāsns, uz kuŗas mūriņa ziemā ir labi ne vien kaķiem, bet arī cilvēkiem, ar savu muguru silda ne vien mājas otrā stāva guļamtelpas, bet dažā vietā kalpo arī maizes cepšanai.

KAS TUR AUGŠĀ KARĀJAS?

Katram mājā ienācējam jau nav jāredz, kas un cik ir pakārts žāvēšanai dūmistabā, un tādēļ šī melnā telpa virs pavarda, kuŗa sasniedzama no virtuves pa nomelnējušām redeļu kāpnēm, no apakšas ir atdalīta ar ārdiem, kuŗus gadu no gada, melnākus kūpinādami, dūmi slienas uz augšu un, krietni apglāstīјuši šķiņķus, speķi un desas, beidzot atrod izeju vai nu pa mājas otrā stāvā aizbultējamu lūku, vai arī pa dūmistabas spraugām nokļūst bēniņos un no turienes tieši caur jumtu gaisā.

Gandrīz nebeidzamie dūmi tā žāvē nevien speķi, bet, izlodādami arī bēniņus, dara labu arī vecajām Švarcvaldes mājām, kuŗas, šķiet, gadu no gada kļūst izturīgākas. Varbūt tieši labo dūmu dēļ vecās mājas ziemās ir tik siltas, un Švarcvaldē nav pārāk grūti atrast egļu baļķu ēkas, kuŗās iecirsti atrodami celšanas gadu skaitļi no 18. vai pat kāda agrākā gadu simteņa.

SPEĶA GABALIŅŠ UN ŠVARCVALDES ĶIRSĪTIS

Kad dūmistabā žāvēšanai ir sakārti šīs zemes treknākie labumi, pavardos un krāsnīs allaž iemet arī pa prāvam klēpim kadiķu, bez kuŗu smaržīgajiem dūmiem Švarcvaldes speķa nožāvēšana laikam nav iedomājama. Egļu zaru un kadiķu žagaru dūmos desas, šķiņķi un speķis drīz vien kļūst brūngans un pēc tam ārēji melnāks par katla dibenu. Zīme, ka žāvēts ir gana. Nošņāp ķeli tādam ārēji melnam speķa gabalam, kas ir ciets kā koks, un sagriez sīkās sloksnītēs, kā tas Švarcvaldes speķim piederas — un tas nav ne par sūru, ne par cietu, sīkstu vai sausu. Taisni izkūst pats uz mēles, īpaši tad, ja jau iemesta glāzīte Švarcvaldes ķirsīša.

SĀKAS „SĪVĀ" RADĪBAS LAIKS

Ķiršu degvīna tecināšana (ko vietējo mēles dēvē par „Chriesiwaesserle"), sākas ap to pašu cūku bēŗu laiku un beidzas tad, kad jau ziemas sniega vētras ap vientuļajām sētām vai pāri jumtu škorēm ir sacēlušas baltus mūŗus, kas Švarcvaldē rada gandrīz pilnīgu mieru un noslēgtību, jo šī sīvā radība notiek klusumā un pašās gaŗākajās rudens naktīs. Tādas sīvā radības Švarcvaldē notiek vēl vienmēr sevišķā noslēpumainībā, un senseno deģu amata prasmi ar visām nekur nerakstītajām gudrībām parasti vienīgi dēls manto no tēva līdz ar gadu simtiem veco māju Švarcvaldes zemnieks visādā ziņā ir sīksts kā dzenaukšas, un ne vien izturīgs kā viņa melnās briežādas bikses, bet arī viltīgs ar diezgan stīvu, neatmiekšķējamu mēli, kas labi prot glabāt dažnedažādus noslēpumus. Gandrīz katrā Švarcvaldes sētā tecinātajam ķiršu degvīnam ir sava, tālu slavēta, „Geschmaekle" (garšiņa), pēc kuŗas vien zinātāju mēles prot noteikt tecināšanas apvidu, bet pamēģini švarcvaldieti izvaicāt par viņa tecinājuma noslēpumainajām zintīm, tad dzirdēsi, ka tur ir „ebbes Bsunderes", ko iespaidīgi rāda arī viņa piemiegtās acis.

DZIDRO AVOTU ŪDENS UN SALDO ĶIRŠU DERĪBA

Bet vispirms jāpiemin pašu tumšie Švarcvaldes ķirši, k[illegible] baļķu resnuma koki pavasaros zied kā sniega kupenas. Vasarās tie briest saules piekarsētās, egļu un sveķu smaržas piesātinātās augstieņu gravās. Tā ir īpaša, izturīga šķirne ar spēcīgiem kauliņiem un krietnu daudzumu cukurainu smaržu. Arī dzidro avotu ūdens, kas plūdis pa sārtā smilšakmens āderēm, laikam nav bez nozīmes. Jau vasaras vidū ūdens un ķirši nonāk tā ap 50 spaiņu lielās, zinīgi taisītās, brāgas mucās, un tur šis maisījums tiek atstāts dumpīgajam rūgšanas liktenim līdz rudenim, kad brāga nonāk lielā katlā, zem kuŗa pakuŗ uguni un sāk mesties vārīšanās burbuļi. Drīz vien no katla sāk celties balti garaiņi, kuŗus uzsūc plata caurule, bet ar visu to rāmā rudens laikā visa Švarcvalde smaržo pēc tecinātā ķiršu degvīna.

PAR TICĪBU UN ŠŅABJA GARŠU NAV KO STRĪDĒTIES

Pati „ķirsīša" tecināšanas ierīce neko daudz neatšķiŗas no tām, ar kādām Latvijā kaŗa laikos visās vietās tecināja Krūmu šalkas, Grāvju vaimanas vai citas daiļskanīgu nosaukumu ļergas. Tiesa, Švarcvaldē, īpaši tagad, ierīces ir varbūt modernākas un spožākas, kā jau rūpnīcās gatavotas, un tās nav arī jāslēpj paklētēs, bet pirmajam ķiršu degvīna tecinājumam, kas satek apmēram spaiņa tilpuma stikla balonos, garša gan nav neko daudz labāka par mūsu veco labo ļergu. Arī tad, kad pirmais tecinājums, izejot vēl caur zinīgām divām destilācijām, ir sasniedzis degšanas pakāpi vai 50-60 grad[illegible] stiprumu un sapildīts k[illegible] [illegible]delēs, kuŗas rotā Švar[illegible] [illegible]avu etiketes, tas [illegible] tomēr pilnīgi [illegible]s. Protams, tas ir [illegible]priedums — bet par ticību un šņabja garšu ar atkritēju nav vērts strīdēties! No 100 litriem ķiršu brāgas labi Švarcvaldes deģi iztecina augstākais piecpadsmit litru kristalldzidra ķirsīša, un pārdošanā aiz letes tas maksā to pašu, ko vidēja labuma konjaks, jo tā slava visā pasaulē nav mazā.

Pašiem švarvaldiešiem šis slavētais dzēriens sagādā ne vien nepieciešamos papildus ieņēmumus, bet, ar mēru baudīts, arī jautru prātu, kas labi iederas tumšo mežu skumji kalnainajā apvidū, no kuŗa vientuļajām viensētām rudeņos šķiŗoties, šķiet, visvairāk žēl ir klusuma un dūmu smaržas. Varbūt tādēļ, ka tie atgādina senos laikus, vēl pirms gadiem 30 pašam bija laime iet līdzi vectēvam riju kurināt, un šais tumšajās veļu laika naktīs dvēsele visam mūžam iesūkusi mūžībā gaistošās latviešu rijas dūmus, un visu citu, kas tur bija labs un piederīgs.

APKĀRT ZEMES LODEI

○ Nesen 19 miljonu līru Italijas futbola toto laimējusi 10 mēnešus veca meitene, jo viņas tēvs uzvarētāju noteikšanas „cedelē" ierakstījis viņas vārdu. Tā ir bijusi kļūda ar neparedzētām un pagaidām tēvam nepatikamām sekām, jo pēc italiešu toto noteikumiem, laimestus izmaksā tikai pilngadīgām personām, un meitenei līdz pilngadībai ir vēl jāgaida 20 gadi un divi mēneši

○ Francijas sabiedriskās domas pētīšanas institūts nesen kādā aptaujā no 500 precētiem vīriem starp citu vēlējās uzzināt, kas visos jautājumos ir galvenais noteicējs jūsu mājā un ģimenes dzīvē? Uz to 305 atbildējuši: „Mana sieva", un 194 — „Mana sievas māte. Tikai viens no visiem apjautātajiem atbildējis: „Es." Tuvāk papētot noskaidrojies, ka šī drosmīgā atbilde nākusi no vīra, kurš kopš īsa laika ir atraitnis . . .

EMIGRANTU PROBLĒMAS 50 GA

J. STEIKA DZEJAS VELTE BOSTO

Pētot vecos rakstus, uzdūros kādam J. Steika dzejojumam „Sveiki Bostonā", kas ievietots J. Sieberga sastādītā 1906. gada Amerikas latviešu luterāņu kalendārī. Pēc pazīmēm spriežot, liekas, kā Jānis Steiks šo dzejoli, ko tālāk lasīsat, uzrakstījis vēl dzimtenē būdams, vai arī ļoti īsi pēc ierašanās Bostonā. Kalendārs sagatavots taču jau 1905. gadā. Dzejā „Sveiki Bostonā" J. Steiks apraksta latviešu bas jautājumu pirms 50 gadiem, kāds tas bija dzimtenē un kādam tam vajadzētu būt, tāpat dod savas vadlīnijas emigrantiem, īpaši bostoniešiem, kam viņš nodomājis kalpot nākošos dzīves gados. Uz Ameriku viņš braucis ar lielu pacilātību, ticību, ka no šejiens varēs daudz darīt tautas brāļu dzimtenē labā. Viņam nav nevienas pesimistiskas rindas, katra pauž latvisku garu, vēlēšanos atrast sievu tikai latvieti, kas ir „mudra, gudra, praktiska" un kas „līgo dama zied" un „līgotājiem dzied". Apsveikumā minētās arī izceļošanas problēmas, jo pie tā reizējās vācu un krievu pārvaldes Latvijā, latvietis tālu nevarēja tikt — vajadzēja iegūt „dzīves gudrību". Bet kur lai to ņem? Latvietis ir piesiets un sējeji atrodas Maskavā. Maize dzimtenē ir, bet tur valda vācu kungi. No turienes izbēgušos J. Steiks mudina un drošina: „Bostonā mēs gatavi uzcel[illegible] jaunu Latavi". Lai tuvāk iepa[illegible] zītos ar J. Steika „Sveiki Bosto[illegible] nā", sniedzam tā tekstu:

Sveiki, sveiki, tautas brāļi,
Sveiki tuvi, sveiki tāli!
Tautietes jūs sveicina,
Tautību, kas veicina.

Tautība ir tautas taukums,
Jaunība ir tautas jaukums,
Jauni vecus jautrina,
Veci jaunus audzina.

Augsim lieli, būsim dižī!
Tie ir lieli diži brīži,
Kas dod dēlam tēvību,
Dēlu dēliem svētību.

Nāca mūsu senču dēli,
Stalti, skaisti, krietni, cēli,
Lūgt no augstas dievības
Lai tiem dotu sieviņas.

Eidols skrēja tālu, tālu,
Meklēt savu ideālu,
Beidzot zemē vidējā
Ierodas tam ideja.

Tā viss nebij tukša teika,
Tā bij smuidra, skaidra, sveik[illegible]
Latve, meita latviska,
Mudra, gudra, praktiska.

Eita, tautas dēli, cita,
Skatīties, kā tautas meita,
Līgsma līgodama zied
Un par līgotājiem dzied.

Latavā, tur latavietis,
Diezgan cīnījies un cietis,
Domā prātā vērīgā:
Kā tik nākt Amerikā.

Latavā uz latavieša,
Nāk patiesība tik cieša,
Kuŗa teic, ka nav vis tāls
Idejai tavs ideāls.

Latavē ir latavietiem
Jāķeras pie laktas tiešām,
Un jā vairāk galējas,
Jo tās vairāk dailējas.

Latavē tur latavieti
Lieli vēsturiski mieti:
Aizmaskoti Maskavā
Atmezgloti Bostonā.

Latavē gan latavieši,
Pieturas pie zemes cieši,
Bet bez dzīves gudrības
Nevar tikt pie turības.

Latavē, tak, latavietiem
Aug no rudziem, miežiem,
kvi[illegible]
Kārtota un kārtīga
Tēvu zemes pārtika.

Latavē vēl latavietus
Lietot grib kā gaiļi piešus.
Bostonā mēs gatavi
Uzcelt jaunu Latavi."

Ne visas vietas šai dzejo[illegible] varam saprast, jo pagāj[illegible] vien ilgs laiks, bet jāievē[illegible] oriģinālā Steika dzejas [illegible] sme. Piemēram, Latvīju vi[illegible] zīmē par Latavi, bet visum[illegible] ram nojaust laikmetu, ka[illegible]

DIVI KONCERTI ŅUJORKĀ

Svētdien, 13. oktobrī Ņujorkā notika divi ievērojami latviešu mākslinieku koncerti, kas atrada atbalsi arī amerikāņu presē.

Pianistes Verenas Stelpes - Dambranes koncerts notika Town Hall telpās. Viņa ir universitātes mācības spēks Kolumbusā Ohio. NYT par šo koncertu raksta:

„Programmā bija uzņemts arī latviešu komponista Jāņa Mediņa Sonatinas pirmatskaņojums. Tas bija patīkams darbs, kas mazliet atgādina Ravelu, tomēr tam trūka stingras individuālitātes. Dambrane to izpildīja ar iejūsmu un parādīja šeit lielāku drosmi kā pārējos darbos. Dambranes izpildījums liecināja, ka tā ir smalkjūtīga māksliniece, lai gan viņas nervi traucē tai parādīt pilnā mērā viņas mūzikālo izpratni. Bija jūtams, ka viņa spēj sniegt kaut ko vairāk.

Elfrīdes Karlsones - Bērziņas (soprans) latviešu tautas dziesmu koncerts notika Carnegie Recital telpās. Dziedātāja bija tērpusies tautas tērpā. Pie klavierēm bija Anatolijs Bērzkalns. Publika uzņēma viņas piekšnesumu ar sajūsmu.

GIRTS SALNAIS

SĪPOLS ORCHID

74. turpinājums

Istabu bija gadījies ierīkot vienā no mājas sānu izbūvēm, tā iegūstot pilnu rīcības brīvību un darot visu saskaņā ar modernās architektūras prasībām un vietējo ieražu attīstību. Milzīga stikla logs ārsienas vidū, pieļāva iekšpusē nostatīt varenu lampu ar rožainu ēnotāju, bet stiprām spuldzēm, kas deva tik daudz gaismas, lai **vakaros no ārpasaules būtu pārskatāms ne vien viss tas, kas istabā nolikts**, uzlikts vai piekārts pie sienām, bet arī viss, kas tajā notiek. Te trūka baigās noslēpumainības un noslēgtības, kāda piemita senču šaurajiem, aizkarotiem un, turklāt vēl, pukupodu piebāztiem logiem. Ikviens no ārpuses varēja pārliecināties, ka šiem iemītniekiem, kā jebkuŗam citam godīgam cilvēkam, istabas kaktā ir televīzijas aparāts, otrā — stūŗa vāļa, divi ērti zviļņi, brīvās vietās gar sienām kāds mīksts soliņš un — vairāk arī nekas, ja neskaita televīzijas aparātu, grīdas paklāju, pie vienas sienas desmitcentu veikalā pirktu litografiju, padārgā zeltītā ielogā, un zemu galdiņu, kur tikpat labi var nolikt kājas, kā laikrakstu. **Te viss liecināja, ka iedzīvotāji ir regulāri, sabiedrībai derīgi ļaudis, bez kādām slepenībām un līdzīgām kai**[illegible]ēm.

Šajā telpā viesojās gadījuma rakstura ciemiņi, kuŗus neviens negaidīja, un kuŗus izvadīja ar prieku, taču viņiem no šīs vietas bija jāaiznes sev līdzi — sajūta, ka te dzīvo laimīgi, apmierināti un visādi cienījami ļaudis, kas netiecas pēc kaut kādām aizdomīgām sav[illegible] dabībām. Šo viesistabu vakaros drīkstēja izlietot Kēte, kad tā palikās vienatnē ar savu oficiālo un pastāvīgo pavadoni, vai ar tādu, kas gatavojās iegūt šo titulu. Tā bija atļauta arī jaunākai paaudzei, lai izcilos gadī[illegible] jumos uzņemtu savu svētku viesus.

EMIGRANTU PROBLĒMAS 50 GADU SKATĪJUMĀ

J. STEIKA DZEJAS VELTE BOSTONIEŠIEM

Pētot vecos rakstus, uzdūros kādam J. Steika dzejojumam „Sveiki Bostonā", kas ievietots J. Sieberga sastādītā 1906. gada Amerikas latviešu luterāņu kalendārī. Pēc pazīmēm spriežot, liekas, ka Jānis Steiks šo dzejoli, ko tālāk lasīsat, uzrakstījis vēl dzimtenē būdams, vai arī ļoti īsi pēc ierašanās Bostonā. Kalendārs sagatavots taču jau 1905. gadā. Dzejā „Sveiki Bostonā" J. Steiks apraksta latvietības jautājumu pirms 50 gadiem, kāds tas bija dzimtenē un kādam tam vajadzētu būt, tāpat dod savas vadlīnijas emigrantiem, īpaši bostoniešiem, kam viņš nodomājis kalpot nākošos dzīves gados. Uz Ameriku viņš braucis ar lielu pacilātību, ticību, ka no šejiens varēs daudz darīt tautas brāļu dzimtenē labā. Viņam nav nevienas pesimistiskas rindas, katra pauž latvisku garu, vēlēšanos atrast sievu tikai latvieti, kas ir „mudra, gudra, praktiska" un kas „līgo dama zied" un „līgotājiem dzied". Apsveikumā minējis arī izceļošanas problēmas, jo pie to reizējās vācu un krievu pārvaldes Latvijā, latvietis tālu nevarēja tikt — vajadzēja iegūt „dzīves gudrību". Bet kur lai to ņem? Latvietis ir piesiets un sējēji atrodas Maskavā. Maize dzimtenē ir, bet tur valda vācu kungi. No turienes izbēgušos J. Steiks mudina un drošina: „Bostonā mēs gatavi, uzcelt jaunu Latavi". Lai tuvāk iepazītos ar J. Steika „Sveiki Bostonā", sniedzam tā tekstu:

Sveiki, sveiki, tautas brāļi,
Sveiki tuvi, sveiki tāli!
Tautietes jūs sveicina,
Tautību, kas veicina.

Tautība ir tautas taukums,
Jaunība ir tautas jaukums,
Jauni vecus jautrina,
Veci jaunus audzina.

Augsim lieli, būsim diži!
Tie ir lieli diži brīži,
Kas dod dēlam tēvību,
Dēlu dēliem svētību.

Nāca mūsu senču dēli,
Stalti, skaisti, krietni, cēli,
Lūgt no augstas dievības
Lai tiem dotu sieviņas.

Eidols skrēja tālu, tālu,
Meklēt savu ideālu,
Beidzot zemē vidējā
Ierodas tam ideja.

Tā viss nebij tukša teika,
Tā bij smuidra, skaidra, sveika
Latve, meita latviska,
Mudra, gudra, praktiska.

Eita, tautas dēli, eita,
Skatīties, kā tautas meita,
Līgsma līgodama zied
Un par līgotājiem dzied.

Latavā, tur latavietis,
Diezgan cīnījies un cietis,
Domā prātā vērīgā:
Kā tik nākt Amerikā.

Latavā uz latavieša,
Nāk patiesība tik cieša,
Kuŗa teic, ka nav vis tāls
Idejai tavs ideāls.

Latavē ir lataviešiem
Jākeras pie laktas tiešām,
Un jā vairāk galējas,
Jo tās vairāk dalējas.

Latavē tur latavieti
Lieli vēsturiski mieti:
Aizmaskoti Maskavā
Atmezgloti Bostonā.

Latavē gan latavieši,
Pieturas pie zemes cieši,
Bet bez dzīves gudrības
Nevar tikt pie turības.

Latavē, tak, latavieši,
Aug no rudziem, miežiem, kviešiem
Kārtota un kārtīga
Tēvu zemes partika.

Latavē vēl latavietis
Lieti grib kā gaiļi piešus.
Bostonā mēs gatavi
Uzcelt jaunu Latavi.

Ne visas vietas šai dzejolī mēs varam saprast, jo pagājis ne viens vien ilgs laiks, bet jāievēro arī oriģinālā Steika dzejas izteiksme. Piemēram, Latviju viņš apzīmē par Latavi, bet visumā varam nojaust laikmetu, kas valsumu ar sajūtu, kas valdīja pirms 50 gadiem mūsu dzimtenē. J. Steiks uz ASV brauca kā liels optimists, jo, ja zeme ir bagāta un valdība nevienu cilvēku nevajā par viņa nacionālo stāju, par viņa izcelšanos, uzskatiem, reliģiju, tad taču Amerikai vajadzēja būt vietai, domāja Steiks, kur patiešām var uzcelt jaunu Latviju.

Šī doma viņu sajsūmināja, tāpēc atlika sludināt, lai ideja par garīgas Latvijas radīšanu Bostonā taptu arī realizēta. Kāda varena fantāzija, gluži kā Mozum izraēļu bērnus aizvadot svešumā! Nav jānoliedz, ka Steiks varbūt arī tēloja zināmu pravieti, jo viņš taču bija gudrākais vīrs starp toreizējiem izceļotājiem — ar Tērbatas universitātes izglītību, ar panākumiem literātūrā. Steiks pazina svešas zemes jau agrāk, Tērbatā, Pleskavā un Kaukazā, bet Amerika viņam atklājās ppavisam jauna un sveša. Tās dzīve tiecās dziļā materiālismā, kur Mamonam padevās kalpot arī latviešu ieceļotāji.

Steiks paguva vēl dot savus latvietības baušļus — **tautību un ticību**, pie kuŗiem jāturas, lai ieceļotāji neiznīktu, bet tos uz klausīja retais. Kas vainīgs, ja latvieši tik ātri pārtautojas Amerikā? Vai viņi ir no dzelzs, vai mīksta māla veidoti?

Osvalds Akmentiņš

DIVI KONCERTI ŅUJORKĀ

Svētdien, 13. oktobrī Ņujorkā notika divi ievērojami latviešu mākslinieku koncerti, kas atrada atbalsi arī amerikāņu presē.

Pianistes Verenas Stelpes - Dambranes koncerts notika Town Hall telpās. Viņa ir universitātes mācības spēks Kolumbusā Ohio. NYT par šo koncertu raksta:

„Programmā bija uzņemts arī latviešu komponista Jāņa Mediņa Sonatīnas pirmatskaņojums. Tas bija patīkams darbs, kas mazliet atgādina Ravelu, tomēr tam trūka stingras individualitātes. Dambrane to izpildīja ar iejūsmu un parādīja sevī lielāku drosmi kā pārējos darbos. Dambranes izpildījumā, tā kā tā ir smalkjūtīga māksliniece, lai gan viņas nervi traucē tai parādīt pilnā mērā viņas muzikālo izpratni. Bija jūtams, ka viņa spēj sniegt kaut ko lielāku."

Elfrīdes Karlsones - Bērziņas (soprans) latviešu tautas dziesmu koncerts notika Carnegie Recital telpās. Dziedātāja bija tērpusies tautas tērpā. Pie klavierēm bija Anatolijs Bērzkalns. Publika uzņēma viņas priekšnesumu ar sajūsmu.

Indra Gubiņa

ŠĶIROTIES

**Vairs nepieskaries manam pie-
cam,
Aizej reiz garām tāpat!
Sauli, kas redzējis lecam
Līksmo, kaut debesis raud.**

**Kāpēc tu klusē tik ilgi,
Aiziet par grūtu tev šķiet?
Spārnus, pret tāli kas traucas,
Negribu saitēm es siet.**

**Viss taču paliek pa vecam,
Viss — ārpus mums, kas vēl ir.
Kaut tu jau pieskāries plecam,
Redzi — es smejos tāpat.**

ALBĒRS KAMĪ — NOBEĻA PRĒMIJAS LAUREĀTS

Nobeļa prēmiju rakstniecībā par 1957. gadu ieguvis franču rakstnieks Albērs Kamī (Albert Camus)

Albērs Kamī ir sarakstījis romānus (Svešinieks, Mēris, Sabrukums), esejas, lugas un noveles. Romānu Mēris Zentas Mauriņas tulkojumā izdevis apgāds Druva Toronto 1952. gadā.

Drūma absurda ir dzīve un pasaule Kamī skatījumā. Šķiet, nav bezcerīgākas grāmatas pasaules literātūrā, kā viņa romāns Svešinieks (L' Etranger). Cilvēks pasaulē jūtas kā svešinieks. Viss dzīvē liekas nesvarīgs. Dzīve ir bezjēdzīga, tomēr pašnāvība ir gļēva kapitulācija absurdās dzīves priekšā.

Kamī galvenā īpatnība ir **protesta un cīņas gars. Jo ačgārnāka šķiet dzīve, jo vairāk pret to jāsaceļas. Cilvēkam vajag gribēt dzīvot dzīvi tādu, kāda tā ir.**

Romāna Mēris saturs ir dažādu pilsētas iedzīvotāju cīņa ar ļaunumu un viņu izturēšanās mēŗa laikā.

Laime, Kamī uztverē, nav acumirklīgas baudas meklēšana, ne personiskā labklājība, bet darbība citu labā.

„Es zinu, ka cilvēks ir spējīgs uz lieliem darbiem, bet ja viņš nav spējīgs uz lielām jūtām, tad viņš mani neinteresē", saka autors.

Kamī laimes pēdziens ir saistīts ar mīlestību uz tuvāko un brālības ideju.

„Kamī pesimismā tomēr ir saskatāma cerības dzirkstele", saka kāds franču kritiķis. A. A.

JAUNS PĒTĪJUMS

Prof. E .Bleses valodniecisks pētījums „Lettische Etymologien" iespiests vācu filologu žurnālā Zeitschrift fuer vergleichende Sprachforschung, 1957. gada 1.-2. burtnīcā, Goettingen/ Vandennoeck & Rurprecht apgādā.

BĒRNU TEĀTŖA IZRĀDE KALAMAZŪ

Otto Krolla Teātŗa studijas bērnu grupa 3. oktobrī viesojās Kalamazū, uzvedot **Kārļa Ķezbera lugu Usmas zēnu dēkas, Ilzes Šīmanes** režijā ar **Arnolda Šīmaņa** dekorācijām. Lugu autors darinājis pēc savu tāpat nosauktā jaunatnes stāsta, darbību izkārtojot četros cēlienos. Protams, luga nevarēja izmantot visus stāsta motīvus. Darbība savīta galvenokārt ap divu zēnu kāri atrast Saksu Morica apraksto mantu Usmas ezera salā un ap izbēgušā bīstamā noziedznieka gūstīšanu. Ainas ir [illegible]rdina. Izrādes dramatiskā spraiguma nav daudz, drusku vairāk kupluma, asprātības būtu vajadzīgs dialogos. Abu zēnu raksturi tikko iezīmēti, pievienotas divas meitenes, kuŗām nav ko darīt. Tomēr luga laba bērnu spēlei ar savu vienkāršību, skaidro gājienu un sarežģītiem piedzīvojumiem.

Ilze Šīmane paveikusi lielu darbu, iemācīdama 11 Čikāgas zēniem un meitenēm nepieciešamās kustības, izturēšanos un pa daļai arī skatuvisko spēli, kas visumā patīk, valdzina. Abus zēnus tēlo Jānis Pencis (Imants) un Pēteris Zirnis (Andris), jau dažādiem augumiem radot atšķirības. Jānis Reveliņš maskā diezgan labs mežsargs Dzenis. Juŗa Zirņa briesmīgais noziedznieks tik tikko biedē ar savu sarkano seju, bet šim pašam zēnam pēdējā cēlienā jātēlo smalkais profesors Vībotne, un tā dažiem mazajiem skatītājiem nevilus jājautā: — Kā laupītājs pārvērtās par mācītu vīru? — No abām meitenēm ņipra, sprigana Agita Strautniece (Aina, mežsarga mazmeita), bet Anita Utināne (Dzintra) viņai pieskaņota. Reiņa Kalnāja policistam un arī ministrijas kungam, Induļa Ozera Mitriķu Pričelim, Ziedoņa Ķezbera ceļotājam mazas lomiņas, ko autors nav iestrādājis stingrā darbībā. Arnolda Šīmaņa dekorācijas darītu godu arī lielākais izrādei, sevišķi Moric salas skats iespaidīgs ar savu burvīgo gaismu. Kostīmus gatavojusi K. Ozola; Aiga Hincenberga sufliere un Aivars Bumbulis apgaismotājs.

Par lugu un izrādi runājot, gribas pieminēt vārdus, ko sauca maza meitenīte, starpbrīdī raudama mani aiz skatuves: „Gribu redzēt laupītāju Bimbānu" — „Vai tev viņš tā patīk?" — „Nepatīk nemaz, bet redzēt tomēr gribu." Redzēt ne vien Bimbānu, bet visu šo izrādi katrā ziņā ir vērts.

Jānis Veselis.

LONDONAS PORTRETI

TUVCIŅA PAR PASAULES REKLĀMU

GRAFIĶIS KĀRLIS SMILTĒNS

ASV tālraides raidījumus katras pārdesmit minūtes pārtrauc dažādas reklāmas. Daži skatītāji joko, ka Hamleta monologs tiekot pārtraukts tieši tajā brīdī, kad dāņu princis jautā: „Būt vai nebūt . . .", un komentātors sausi paskaidrojot — „Hamlets nonācis konfliktā pats ar sevi, jo viņš nelietā mūsu slaveno nervu nomierināšanas preparātu." Bet arī šeit, un jo sevišķi Londonā, reklāmu māksla kuplo kā vēl nekad. Nav zināms, kādā reklāmas iespaido Londonas latviešus, vai tie tiešām dzer skaistās aktrises ieteiktu alu un pērk tikai sēra Lorensa Olivjē ieteiktās cigaretes, bet reklāmu rūpniecība kļuvusi par īsteni varenu faktoru.

Mēs visi labi atceramies reklāmas mūsu pašu mājās — Mētras Monkiti; Borsila Burbuļmāti; „Kur palicis Ozoliņš?", kuŗš tikai aizskrējis nopirkt paciņu Sporta.

Tie ir pagājuši laiki un pagājušas reklāmas, tagad tās kļuvušas par veselu mākslu un, lai kļūtu par visai sekmīgu mākslas meistaru, ir jāstudē psicholoģija, jāpazīst Gustavs le Bons kā sava kabata, jāizprot krāsu psicholoģijas nozīme un noteikti jābūt draudzīgam ar veco Freidu. Šādā mākslā Lielbritanijā vismaz viens latvietis ne tikai strādā šajā nozarē, bet pat kļuvis par zīmēto reklāmu filmu lielmeistaru. Grafiķis Kārlis Smiltēns gan nav studējis psicholoģiju, bet Latvijā veterinārmedicīnu un gājis Mākslas akadēmijā. Pats mākslinieks gan to nesaka, bet, man liekas, ka reklāmu mākslai ar veterinārmedicīnu ir daudz kas kopīgs — lopu dakterim bieži vien jāpārliecina ēzeli ēst zāles, reklāmu māksliniekiem jāiestāsta, ka šāds vai tāds veļas pulveris nesaēdīs veļu, un zināmas nervu tabletes bez mērkaķu dziedzeriem jums atdos pazaudēto jaunību.

Ar Kārli Smiltēnu mūsu ceļi krustojušies ne vienu vien reizi. Pirmo reizi mēs satikāmies latviešu leģiona artlērijas pulkā, kad vācu instruktori un latviešu virsnieki no mums pūlējās iztaisīt „caķīgus kaprāļus". Kārlis Smiltēns šajā laikā krāsu otu bija nomainījis pret zirgu skrāpējamo suku — tāpat kā mēs visi, bet brīvlaikos viņš nepārtraukti zīmēja — zīmēja kaŗavīrus, kas nemaz neizskatījās pēc jaunās Eiropas pas cēlājiem . . . Hindenburgas kazarmju putekļainais laukums vēl tagad mūsu atmiņā ir kā vēršu cīņas arēna, kurā bauroja vācu instruktori, bet nabaga kanaki cēlās un gulās par saviem pasaulīgajiem grēkiem.

Visas šīs ainas Kārlis Smiltēns ietvēra tušas zīmējumos. Instruktoru baterijas nobeiguma svētkos viņš arī illustrēja fotografiju albumu, ko pasniedza pulka komandierim un dzejniekam Valdemāram Skaistlaukam. Nemāku teikt, cik ilgi atvaļinājumu saņēma jaunais grafiķis par šo mākslas darbu, bet mēs visi smējāmies un priecājāmies par jocīgajām ainām un tēliem.

Tad Marsam iepatikās mūsu ceļus šķirt, un mēs satikāmies tikai pēc daudzies mēnešiem Jelgavas veselības uzlabošanas rotā. Smiltēns bija smagi ievainots mugurkaulā. Viņa nevērīgi valkāto formu greznoja dzelzs krusts un trieciena nozīme. Liktenim patika, ka nākošajā rītā pēc mūsu tikšanās Jelgava sadega krievu tanku lielgabalu ugunīs un katrs kārtīgs zaldāts bēga uz savu pusi.

Atkal bija jāpaiet ilgam laikam, līdz atkal saskrējāmies, šoreiz latviešu 15. divīzijā, bēgot cauri Pomerānijai. Piesnigušā mežā pie sabojātiem lielgabaliem mēs runājām par pagājušām dienām — Kārlis Smiltēns šinī laikā nezīmēja, ja neskaita viņa pesimisma zīmēšanu — velnu uz sienas. Sekoja gūsts katram savā nometnē, līdz atkal tikāmies — Hamburgas Baltijas universitātē. Kārlis Smiltēns studēja architektūru, bet šīs studijas viņam bija sekundārs jautājums, veselas dienas viņš nosēdēja pie galda, skicējot pārējos studentus dažādās pozās — viņu neinteresēja sejas, bet cilvēku augumu komiskums.

Grafiķis K. Smiltēns Barselonas jūrmalā.

Tad kādu dienu viņš devās uz Diseldorfu, un pēc neilga laika tika aicināts uzsākt mākslas studijas Diseldorfas mākslas akadēmijā.

No Diseldorfas Kārlis Smiltēns devās uz Angliju, ar solījumiem un cerībām iekļūt Karaliskajā akadēmijā — bet bija vispirms jānostrādā nolīgtais laiks lauksaimniecībā — veseli trīs gadi . . .

(Turpinājums 8. lpp.)

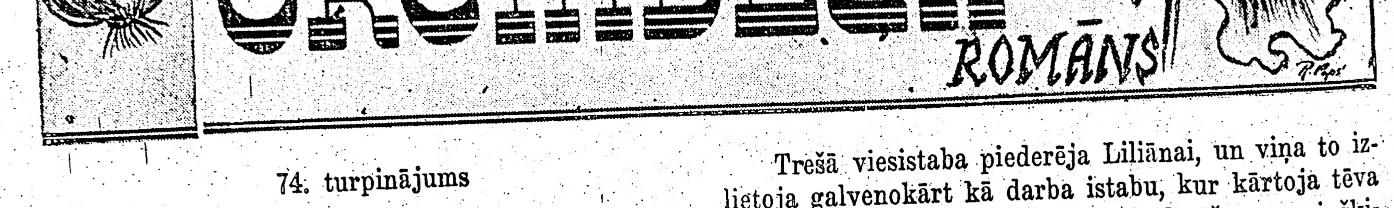

74. turpinājums

Istabu bija gadījies ierīkot vienā no mājas sānu izbūvēm, tā iegūstot pilnu rīcības brīvību un darot visu saskaņā ar modernās architektūras prasībām un vietējo ieražu attīstību. Milzīga stikla logs ārsienas vidū, pieļāva iekšpusē nostatīt varenu lampu ar rožainu ēnotāju, bet stiprām spuldzēm, kas deva tik daudz gaismas, lai **vakaros no ārpasaulas** būtu pārskatāms ne vien **viss tas, kas istabā nolikts, uzlikts** vai piekārts pie sienām, bet arī viss, kas tajā notiek. Te trūka baigās noslēpumainības un noslēgtības, kāda piemita senču šaurajiem, aizkarotiem un, turklāt vēl, puķupodu piebāztiem logiem. Ikviens no ārpuses varēja pārliecināties, ka šiem iemītniekiem, kā jebkuŗam citam godīgam cilvēkam, istabas kaktā ir televīzijas aparāts, otrā — stūŗa vāļa, divi ērti zviļņi, brīvās vietās **gar sienām** kāds mīksts soliņš un — vairāk arī nekas, ja neskaita televīzijas aparātu, grīdas paklāju, pie vienas sienas desmitcentu veikalā pirktu litografiju, padārgā zeltītā ielogā, un zemu galdiņu, **kur tikpat labi var nolikt** kājas, kā laikrakstu. Te viss **liecināja, ka iedzīvotāji** ir regulāri, sabiedrībai derīgi **ļaudis, bez kādām slepenībām** un līdzīgām kaiēm.

Šajā telpā viesojās gadījuma rakstura ciemiņi, kuŗus neviens negaidīja, un kuŗus izvadīja ar prieku, taču viņiem no šīs vietas bija jāaiznes sev līdzi — sajūta, ka te dzīvo laimīgi, apmierņāti un visādi cienījami ļaudis, kas netiecas pēc kaut kādām aizdomīgām savdabībām. Šo viesistabu vakaros drīkstēja izlietot Kēte, kad tā palikās vienatnē ar savu oficiālo un pastāvīgo pavadoni, vai ar tādu, kas gatavojās iegūt šo titulu. Tā bija atļauta arī jaunākai paaudzei, lai izcilos gadījumos uzņemtu savu svētku viesus.

Trešā viesistaba piederēja Liliānai, un viņa to izlietoja galvenokārt kā darba istabu, kur kārtoja tēva — prof. Aneurina Llevelina sarakstīšanos vai šķiroja un **pārrakstīja uz mašīnas** viņa vēstures materiālus un **rakstus zinātniskiem** žurnāliem. Šinī telpā netrūka nekā no visa tā, kas **bija** otrā modernajā viesistabā, bet **ārlogs bija** aizklājams divkāršiem aizkariem, lepno stāvlampu aizstāja trejžubuŗu lākturis pie sienas, un mazā **galdiņa** vietā pie stūŗa vāļas bija liels, zems, apaļš **galds,** ar grozāmu vidus daļu, ērti piesniedzamu, kad viesiem deva kafiju un uzkodas. Stūrī pie durvīm bija mazs galdiņš ar rakstāmmašīnu un blakus tam stiklots grāmatu skapis ar dažiem velsiešu literātūras sējumiem un prof. Llevelina rakstu krājumiem angļu un vācu valodā. Televīzijas aparāta vietā te bija ļoti dārgs radio aparāts un plāšu atskaņotājs. Pie sienām — dažas vecas gravīras ar ainām no velsiešu teikām un balādēm.

Šinī istabā pēc Liliānasvēlēšanās, Metuzāls ieveda trīs **baltiešus, kuŗi** šodien izskatījās svinīgāki, nekā viņš bija **paradis tos redzēt. Taču** Mets pazina pasauli un zināja, **ka laba daļa,** it sevišķi eiropiešu, ierodoties viesībās, **mēdza pārvērsties** līdz nepazīšanai, pieņemot tik **stīvas un nekustīgas sejas,** it kā ādas vietā būtu ielīduši **nelokāmas, nekrunkojamas** un nestiepjamas plastikas **maisā. Pirmā mirklī,** paslepus papētot abus vīriešus. Meta sirdī iemanījās rūgtums.Neparprotami Olem bija mugurā uzvalks, kādus piedāvāja Oleandrijas - Aberdīnas pilsētu dārgākais apģērbu veikals, bet Pēteŗa uzvalkam bija jābūt pirktam Ņujorkas uzņēmumos, kas strādāja tikai ar ievestiem materiāliem. Metuzāls varēja uzskaitīt uz pirkstiem (ieskaitot sevi), kas šādas drānas valkā Aberdīnā, un arī tikai tad, kad tie parādās sevišķi izmeklētā sabiedrībā Par līdzīgām mantām nebija nekādas nojausmas pārējiem aberdīniešiem, kas dzīvoja labi, bet kam ne prātā nenāca mest naudu pa roku galam. Drusku kaitināja arī viesu uzvalku drusku uzpopētie plecī, kādus neatzina vietējā mode, kā arī **tie, kas uzvalkus gatavoja** masu patēriņam negribēdami **sarežģīt ražošanas** norisi ar liekām sīkdaļām. Metuzālu pilnam apmierināja Lailas aērps, — viņas ierastais āra kostīms.

Mēģinādams tikt vaļā no šīm sīkajām nepatiksmēm, namatēvs, palūdzis viesus apsēsties, kā nejauši pameta mirkli ārā pa logu un it jūsmīgi iesaucās:

„Lieliska mašīna! Kam tā pieder? Olem, Pēterim, vai jums, doktorjaunkundze?''

Visi trīs piespiesti pasmīnēja tik skopu smīnu, it kā ikviens būtu šodien uzvilcis kājās divi numuri mazākas **kurpes.**

„To **nopirka māsa,''** pēkšņi saņēmies, teica Ole. „Pa vecam.''

„Pa vecam?'' Metuzāls apjuka, nekādi nesaprazdams, kur inženieŗa atbildē varētu būt apslēpts joks, — jebšu cits nekas gan tur nebūtu meklējams. „Kā var būt pa vecam? Šīs mašīnas tikai nesen parādījās mūsu tirgū. Jūs taču to nepirkāt Ņujorkā, Čikāgā vai kādā citā lielpilsētā, **doktorjaunkundze?''**

„N-nē,'' nezinādama, ko sagudrojis Ole, vilcinādamās atsaucās Laila. „Tepat Aberdīnā. Pie tam," viņa sastomījās, pasmējās un piebilda, „tā ir jauka mašīna. Man tā patīk, un lai mans brālis domā, ko grib.''

Oles sejā mainījās niķīga zēna smaids un kāds neapvaldāms nemiers, ko māsa tik ļoti mīlēja, bet kas dažreiz varēja būt bīstams.

„Es gluži neapgalvoju, ka mašīna nav jauna, tikai uzsveŗu, ka tā pirkta pa vecam.''

Metuzālu inženieŗa mīklainā izturēšanās darīja nemierīgu. Viņš, sevi brīdinādams, ausījās pie katra vārda, jau sen nojautis, ka Ole mēdz šad tad izdarīties aplinkus, bet ja sāk runāt, mēdz teikt tieši, neķīvēdamies skaistu vārdu dēļ. Lai mazliet iegūtu laiku apdomām, namatēvs burvīgā laipnībā pievērsās Lailai un Pēterim.

„Biju tik ļoti iepriecināts par jūsu ierašanos, ka nepaguvu apbrīnot mašīnu.'' Viņa ziņkāre bija nevaldāma, un tas atkal piebāza galvu logam. Kaut kas viņā bija iededzies, un Mets necentās to slēpt. Ar laba drauga sirsnīgu vērienu viņš atvainojās Lailai: „Vai jūs tas ļoti aizkartu, ja mēs ar Oli mirkli aplūkotu jūsu ratus tuvāk. Zinu, viņš ir speciālists un varēs mani pilnam apgaismot,'' viņš bez liekas viltības pazobojās.

„Pēter, jūs būsit laimīgs pakavēt divas minūtes dāmai laiku," viņš paskaļi iesmējās, „jūs jau še esat pa pusei mājas cilvēks.''

„A, jā, protams. Tā kā iepirkts'', Peteŗa neīstais smaids reizē izdevās pamuļķīgs un bērnišķīgi naidīgs, un ārste pašķielēja viņā kā bīstami ievainotā vājiniekā, novērsāsun aizturēja nopūtu.

Inženieris ar Metuzālu izgāja pagalmā, un viņa nedroši jautāja:

„Kas Olem lēcies?''

Taču tas bija tāpat, it kā viņa būtu uzrunājusi mēmu. Architekts tikai sašķieba seju, paraustīja plecus un piestājās pie loga. Šī nepieklājība apvainoja. Laila sašutusi apstaigāja telpu, papētīdama gravīras. Kaut kas kaut kur sāpēja; gribējās satvert Pēteri pie pleciem un pakratīt; un pašai karstums iešāvās vaigos.

„Ir gan ūpis'', viņa izdzirda otru nenovaldām lāstu, un pati pieķērās tam kā laimīgam glābiņam.

„Kas tur notiek?" Laila piesteidzās pie loga, nostādamās blakus Pēterim.

„Ko es varu zināt?'' viņš sacīja gandrīz nepavērdams lūpas un valdīdams kādas nenoteiktas dusmas, kam Ole bija tikai šķietams, kaut arī derīgs iegansts, un sekodams, kā inženieris vadā ap ratiem Metuzālu, rādīdams viņam kaut ko vienos sānos, laikam caurspīdīgo pavairojamo stiklu. „Tas — tas — vienkārši, nav solīdi'', viņš aizvainots izdvesa. „Man nesaka neviena vārda.''

„Un man arī ne'', par spīti aizvainojumam, viņas balss tomēr skanēja priecīgi, dzirdot Pēteri runājam, un pašai paspruka gatavie zaimi par brāli — cik tiepīgs un nejauks, kad sevī kaut ko sagudrojis.

Ole un Metuzāls, vēl pagrozījušies ap mašīnu, nāca atpakaļ, un architekts ar ārsti, nejauši saskatījās, pasteigdamies atsēsties.

Ienācēju sejas bija mazliet aptumsušas, kaut pārrunas likās esam tīkamas un ne bez laba joka. Laipnie smiekli skanēja kā zvani.

„Vēl šodien runāšu ar Bril . . . ar Falkonu," teica Metuzāls, laizdams Oli pa durvīm.

„Ak tam ir laiks. Tā ir burvīga mašīna. Māsa ir sajūsmā'' lieliskā omā atsaucās Ole, bet draugam un māsai nepalika noslēpta zobgalība, kas mita aiz katra vārda

(Turpinājums sekos)

LATVIJAS AMERIKĀ

SPIESTUVE TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Pasūtinājumus pieņem:
LA BIROJĀ, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

CEĻOŠANA — APDROŠINĀŠANA

Lidmašīnas — Kuģi — Autobusi — Dzelzceļi — Preču kuģi — Tūrisma vietas — Viesnīcas. Pieteikties jau tagad 1958. gadam. Apkalpo visu pasauli.

VISĀDA VEIDA APDROŠINĀJUMI: AUTOMOBIĻU — PRET UGUNI — ZĀDZĪBĀM — NELAIMES GADĪJUMIEM UN SLIMĪBĀM.

ZVANIET VAI RAKSTIET — TIKSIT LABI APKALPOTI

O. K. JOHNSON & Co. LIMITED
Travel & Insurance Agencies,
697 Bay Sreet, Toronto 2, Ont. EM 6 - 9488

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA

HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0167

IMANTA

Apgāds I M A N T A pārdod

šādas iesietas grāmatas par brošētu grāmatu cenām vai vismaz 25% lētāk, ja attiecīgā grāmata vispār nav iznākusi brošēta. Pasūtinājumi sūtāmi tieši apgādam vai kādam no zemāk minētajiem pārstāvjiem, bet ne vēlāk par 1957. g. 15. novembri.

LATVIEŠU TAUTAS MĪKLAS, SAKĀMVĀRDI UN PARUNAS. Rediģējis prof. Dr. K. Straubergs. Līdz šim plašākais kopojums šai latviešu folkloras nozarē: apm. 4,000 mīklu un apm. 7.000 sakāmvārdu un parunu. .... $5,40 (parastā cena $7,20)

LATVIEŠU NERĀTNĀS TAUTAS DZIESMAS, MĪKLAS, SAKĀMVĀRDI UN PARUNAS. Šai grāmatā 332 lp., tā iesieta linu audekla sējumā un ievietota slēgtā kasetē. $2,85 (par. c. $3,80)

TĀ MUMS IET. J. Jaunsudrabiņam adresētas vēstules no 1944. — 1954. g. Vēstules rakstījuši 120 dažādi autori. Grezns, balts sējums. .... $3,10 (parastā cena $4,20)

V. Damberga — DIEVU AUGSĀMCELŠANĀS. Jauns mūsu vecmeistara oriģinālromāns. .... $2,90 (parastā cena $3,90)

LATVJU SONETS 100 GADOS. Antoloģija. Plašs K. Dziļlejas ievads, 100 latviešu sonetistu darbu paraugi, latviešu soneti citās valodās. .... $2,70 (parastā cena $3,60)

O. Freivalda un E. Alkšņa — LATVIEŠU KAREIVJU TRAĢĒDIJA ZVIEDRIJĀ. Piemiņas grāmata izdotajiem latviešu leģionāriem. 75 ilustrācijas. .... $2,70 (parastā cena $3,60)

Veino Linna — NEZINĀMAJAM KAREIVIM. Somu autora romāns par somu - krievu karu. .... $3,60 (parastā cena $4,80)

Ed. Virzas — KĀRLIS ULMANIS. Monogrāfija par mūsu lielo valstsvīru. Pielikumi uz krīta papīra lapām. .... $2.10 (parastā cena $2,80)

Prof. Dr. P. Jurevīča — DZĪVE UN LIKTENIS. Refleksijas par latvisko eksistenci. .... $2,10 (parastā cena $2,80)

Manceļa — SPREDIĶU IZLASE. Grezns faksimilizdevums ar A. Švābes ievadu. .... $2,40 (parastā cena $2,80)

ORATIO DOMINICA XL Linguarum. 17. g s. latviešu zinātnieka Jāņa Reitera tēvreižu krājums ar B. Jēgera ievadu latviešu un vācu val. Grezns faksimilizdevums. $1,65 (par. c. $2,20)

Latviešu tautas PASAKAS PAR SĒRDIENĪTI. Grezna, daudzkrāsaini ilustrēta pasaku grāmata mazajiem lasītājiem. .. $2,10 (parastā cena $2,80)

A. Dž. Kronina — ZVAIGZNES RAUGĀS LEJUP. Lielu apmēru romāns par Anglijas ogļračiem (596 lp.) $4,25 (par. c. $5,65)

O. Freivalda — LIELĀ SAPŅU DRAUDZE. Dokumenti un liecības par deportētajiem latviešiem. $3.10 (parastā cena $4.25)

Dr. phil. E. Turkina — LATVISKI - ANGLISKA VĀRDNĪCA Ērts kabatas formāta izdevums. $1.10 (parastā cena $1,50)

Daudzkrāsaina LATVIJAS UZSKATĀMĪBAS KARTE. Labākais mācību palīglīdzeklis visām latviešu papildskolām. Rotājums ikvienai latviešu mītnei. .... $1,00 (parastā cena $1,35)

LATVIEŠU KALENDĀRS 1958. gadam. Vienīgais kabatas formāta kalendārs latviešiem emigrācijā. $0,60

Apgāds Imanta šogad izdod arī Artura Bērziņa rediģēto LATVIEŠU ALMANACHU 1958. gadam. Cena brošētam .... $1,25 Visi iepriekšpasūtinātāji saņems par šo cenu grezni iesietu eksemplāru.

Visas augšminētās grāmatas pasūtināmas tieši apgādā vai arī:

DV grāmatnīcā, 123 Huron Str., Toronto, Ont., Canada.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

MEŽA PUTNI

CEPTAS SLOKAS

2 slokas, 2 speķa šķēles, 60 gr. sviesta, 1 mazāks sīpols, cepeša mērce.

Notīrītus putnus ierīvē ar sāli un aptin ar speķa šķēlēm, tad liek sakarsētā sviestā līdz ar sasmalcinātu sīpolu un aplaistot cep 20 minūtes. Mazākus putnus cep 10-12 minūtes. No ceptiem taukiem mazliet nolej un savāra ar cepeša mērci. Slokas sakārto uz cepešbļodas un garnē ar slokas gaļas maizītēm, ūdens kresēm un citrona šķēlēm.

SLOKAS MAIZĪTES

Sloku sirdis, kuņģi un aknas nomazgā un sasmalcina līdz ar 2 šalotes sīpoliņiem un 40 gr. speķa. Var pielikt klāt arī mazliet sasmalcinātas pētersīļa saknes. Liek 30 gr. (2 ēd. kar.) sviestā un apsautē, tad pieliek 1 ēd. kar. caur sietu izsijātas rīvmaizes, 1 ēd. kar. madeira vai citu sarkanvīnu, sāli, piparus un muskatu pēc garšas, ½ citrona sulu un 1-2 olu dzeltenumus, visu labi izmaisa un izrīvē caur sietu. Ja vēlas, var pielikt mazliet teļa vai zoss aknu. Ar šo maisījumu 1 cm biezumā apziež apgrauzdētas baltmaizes šķēles. Tsi pirms lietošanas ieliek cepeškrāsnī un 5 minūtes izkarsē.

SLOKA SARKANVĪNA MĒRCĒ

2 sagatavotas slokas liek karstā sviestā un cep 10-12 minūtes, atkarā no to lieluma. Tad putnus sadala un sakārto uz cepešbļodas. Muguras kaulu nogriež un liek atpakaļ uz pannas, pārlej ar ¾ ltr. sarkanvīna, pieliek citrona sulu un savāra. Pievieno novārītos un caur sietu izrīvētos sloku iekšējos organus un 3 ēd. kar. brūnās mērces, pielej mazu glāzīti konjaka un karsē līdz vārīšanai, tad pārlej pār sakārtotiem slokas gabaliņiem.

SAUTĒTAS IRBĪTES

3 irbes, 100 gr. speķa, 50 gr. sviesta, 2 glāzes ūdens, sāls pēc garšas.

Notīrītas, labi nomazgātas irbītes iespeko, apcep sviestā brūnas, pārlej ar verdošu ūdeni un sautē uz lēnas uguns gatavas.

Atdzisušas irbītes sadala, sakārto uz bļodas, pārsaldē ar aspiku, garnē ar saknēm un zaļumiem. Ūdens vietā var ņemt arī sarkanvīnu.

IRBJU KOTLETES

3 irbītes, 100 gr. speķa, 100 gr. sviesta, 1 ola, 100 gr. rīvmaizes, sāls un muskats pēc garšas.

Notīrītām irbītēm izņem krūšu kaulus, pārgriežot gareniski pušu. No katras irbes izgriež 5 šķēles, viegli apdauza, iespeko, pārkaisa ar sāli un muskatu, apviļā olā un rīvmaizē. Cep karstā sviestā brūnas. Atdzisušas sakārto uz bļodas un garnē ar zaļumiem un majonēzi.

IRBES PASTĒTE

2 irbītes, 150 gr. sviesta, 1 mazāka selerijas sakne, 1 tējas glāze ūdens, ¼ glāze baltvīna, sāls pēc garšas.

Notīrītas irbes pārdala uz pusēm ,saliek katliņā un pārlej ar verdošu ūdeni. Pieliek selerijas sakni un sautē aizvākotā traukā gatavas. Tad gatavām irbēm gaļu atdala no kauliem un samaļ trīs reizes caur gaļas mašīnu, pielej pusglāzes buljona, kurā sautējās irbes, pieliek saputotu sviestu un sāli. Visu labi samīca. Gatavo pastēti liek mazās formītēs un noliek sastingšanai. Pirms pasniegšanas galdā izgāž uz šķīvja. Garnē ar zaļumiem un citrona šķēlēm.

CEPTAS MEŽA PĪLES

2 meža pīles, 2 ēd. kar. sviesta, 3 glāzes ūdens, sāls pēc garšas.

Notīrītas pīles apcep sviestā brūnas, tad pielej ūdeni un aplaistot cep gatavas. Atdzisušas pīles sadala, sakārto uz bļodas, garnē ar pētersīļu lapiņām un aspiku.

CEPTAS MEŽA ZOSIS

1 meža zoss, 100 gr. sviesta, 2-2 glāzes ūdens, sāls pēc garšas.

Sagatavotu meža zosi apcep sviestā brūnu. Apcepto zosi ieliek katliņā, pielej verdošu ūdeni, pieliek sāli un sautē aizvākotā traukā uz lēnas uguns gatavu. Atdzisušu sakārto uz bļodas, garnē ar zaļumiem un aspiku. Dod klāt majonēzi.

SAUTĒTA MEŽA PĪLE

Meža pīles ir ļoti labas un sulīgas, kad tās ir jaunas un gaļīgas. Vecākām pīlēm ir stiprāka piegarša. Sagatavoto pīli pārtin ar plānām speķa šķēlēm un cep no visām pusēm brūnu. Pieliek garšas saknes, ½ citronu, veselas virces un mazliet baltvīna, kā arī ūdeni. Trauku aizvāko un sautē, bieži aplaistot. Gatavu pīli sadala un sakārto bļodā. Mērci attauko un pietumē ar miltiem. Ja vēlas, var pielikt mazliet arī skāba krējuma.

PILDĪTA MEŽA PĪLE AR APELSĪNIEM

Notīrītu pīli ierīvē ar sāli, pipariem un kadiķu ogām. Pīles aknas sasmalcina līdz ar citrona mizu un mazliet pētersīļa saknes, pieliek apm. ½ mārc. vārītu, nomizotu un sagrūstu kastaņu. Visu kopā sautē, līdz aknas ir gatavas, tad pilda pīlē, aizšuj. Pīli aptin ar speķa šķēlēm. Liek katlā līdz ar 2 sagrieztiem sīpoliem, ½ citrona mizas un vienu lauru lapu, pielej mazliet šķidruma un sautē gatavu. Pievieno mazliet sabrūninātā cukura līdz ar apelsīnu sulu un pīli izkarsē mērcē.

Pasniedzot galdā, pīli sadala, apkārt liek cukurā un sviestā sakarsētas apelsīnu šķēles. Mērci pasniedz atsevišķā traukā.

Līdzīgā kārtā var sautēt arī meža zosi.

MEŽA PĪĻU PASTĒTE

2 meža pīles, 200 gr. sviesta, sāls pēc garšas, 1 ēd. kar. kadiķu ogu, 1 glāze ūdens, ½ tējas glāzes sarkanvīna.

Notīrītas pīles nomazgā un ierīvē ar sāli, apcep mazliet sviestā brūnas. Pielej ūdeni, pieliek kadiķu ogas un sautē līdz gatavībai. Atdzisušām izloba kaulus un izmaļ 2 reizes caur gaļas mašīnu. Pieliek saputotu sviestu, vīnu un mazliet šķidruma, kurā pīles sautējās, labi samīca un [illegible] izgāž uz šķīvja, garnē ar zaļumiem un citrona šķēlēm.

Frank Vass BA
ADVOKATS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt. 403
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
8587 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

Apg. L A T V J U G R Ā M A T A
JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Prof. K. Kārkliņa monogrāfija — RUDOLFS BLAUMANIS $3.80
Kopotu rakstu 12. sēj., pērkama arī atsevišķi.

Rich. Ērgļa romāns — PELĒKO BARONU SENČI I $2.80
— PELĒKO BARONU TĒVI, II $3.00

Vēsturnieka R. Ērgļa rom. ir viens no retajiem darbiem par latviešu dzīvi dziļākajos klaušu laikos.

E. Birznieka - Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA $2.60
— PASTARIŅŠ SKOLA $2.40

Visvairāk publicētā grāmata mūsu jaunatnes literatūrā.

Gleznainā valoda saista lielus un mazus, jaunus un vecus. Vērtīga dāvana skolu jaunatnei.

K R Ā J U M Ā
D V G R Ā M A T N Ī C Ā
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada

aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

LOGI — DŪMU SŪCĒJI

Ir Rīgā tāda vietiņa — četrstūrains pagalms, ko radījuši namdaŗi, uzceļot sešstāvu ēkas Alfreda Kalniņa, Suvorova un Kirova ielā. Pagalma galvenā gabātība ir lielais logu skaits — ap 200. Kādreiz šie logi bija atveŗami, un cilvēki tika pie svaiga gaisa. Tagad šī iespēja izčakstējusi kā pavasara sniegs. Logus vairs neatveŗ, ļaudis pēc svaiga gaisa iet ārā uz ielas.

Kāpēc? — pajautāsim to pašiem namu iemītniekiem.

— Tāpēc, ka Suvorova ielā 9 atvēra dietisko ēdnīcu.

— Tad jau pavisam jauki, ēdnīca turpat durvju priekšā.

— Tas nu gan, bet ēdnīca mūsu svaigo gaisu tā piedūmo, piemarinē un piesātina ar visādām vielām, ka elpa raujas ciet. No rītausmas līdz vēlam vakaram pa ēdnīcas speciāldūmeņi, kas nesniedzas pāri jumtiem, veļas ārā melnu dūmu mutuļi. Tie krājas pagalmā un pacietīgi gaida, kad atvērsies kāds logs, lai caur dzīvokļiem ietiktu mājas dūmeņos un pēc tam svaigā gaisā.

Ar dūmvadu sacenšas divas mazākas ventilācijas caurules, kas vēdina virtuvi, bagātīgām porcijām sviež pagalmā gan turku piparu, gan lauru lapu un visādu labāku un sliktāku vielu smaržas un smakas. Tad vēl paši virtuves ļaudis: jau no agra rīta pagalmā klaigā un čivina, skalda malku, dārdina saldēšanas un dzesināšanas aparātus.

— Un ko par visu to saka ēdnīcas vadītāja Poteraiko un Rīgas I ēdnīcu, restorānu un kafejnīcu tresta direktora vietnieks Vainmans?

Viņš saka: — Tie nav mūsu dūmeņi un ventilātori. Tā namu pārvaldes lieta.

— Bet ko saka namu pārvaldniece Ustinova?

— Tie nav mani ventilātori. Tā ēdnīcas lieta.

Bet dūmi pa to laiku pagalmā mutuļo un mutuļo.

G. Cintiņš

Es pats!

Dobeles rajona kolchoza „Komunars" priekšsēdētājs Georgs Grigorjevs ir apbrīnojams darba rūķis. Viņš visu padara viens pats. Saaicina, piemēram, valdes locekļus pie galda, uzskaitvedi — protokolu rakstītāju Birutu Upacieri nosēdina sev pie kreisās rokas, ūdens karafi novieto pa ķērienam labajā pusē, pārējiem piekodina turēt muti ciet un tad sāk rauties. Vienu stundu viņš aŗ, ecē un kultivē zemi. Ja kāds no valdes locekļiem grib ko iebilst, tūliņ nodārd barga balss: „Nemaisies, es pats zinu, ko un kā vajag. Skaidrs?" Otrajā sēdes stundā viņš strādā jau ar dakšām liellopu kūtī un ved kūtsmēslus uz kukurūzas laukiem, trešajā — ekselē un gāž bedrē skābbarību, ceturtajā — sloga linus mārkos, piektajā kauj cūkas un ved gaļu uz tirgu pārdot.

Nakts jau iet uz rīta pusi, kolchoza kantorī valdes locekļi snauž, bet Georgs Grigorjevs tik runā un runā.

— Es pats zinu, ko un kā vajag. Es pats . . .

Tikai tad, kad iedziedās pirmie gaiļi, valdes vīri pamostas, atviegloti uzelpo un dodas mājup.

Ja kāds mēģina teikt, ka kolchoza priekšsēdētājam vajadzētu uzklausīt arī pašu kolchozнieku domas, viņš apvainojas:

— Mans kolchozs rajonā ir 7. vietā. Vai tad es slikti vadu?

Bet vai arteļa saimnieciskie rādītāji nebūtu vēl labāki, pa priekšsēdētājs uzklausītu arī pieredzes bagāto lauku un lopu kopēju domas, ja lielo saimniecību vadītu nevis „Es", bet „Mēs"?

Par to ir nopietni jāpadomā.

V. Vecāķis

Vienkāršs rēķins

Kolchoza „Jaunā dzīve" zootechniķis sēdēja pie galda un cītīgi grafēja lielas papīra loksnes.

— Vai drīz pabeigsi? — vaicāja kolchoza priekšsēdētājs. — Mūs taču gaida slaucējas.

— Vēl kādu laiciņu ies. Svēršanas aktu blankas jāsagrafē, barības aprēķina tabulas, tad vēl . . .

— Cik tad tu īsti laika patērē šo svītru vilkšanai?

— Vismaz pusstunda dienā jau aiziet.

Priekšsēdētājs paņēma zīmuli un sāka rēķināt:

Pusstunda dienā, tas ir 12 st. mēnesī — pusotras darba dienas. Pa gadu sanāk 18 darba dienu. Mūsu republikā ir ap 1.000 kolchozu, katrā zootechniķis grafē šādas lapas. Tātad gadā tiek zaudētas 18.000 darba dienas. Pag, pag . . . Tas taču nozīmē, ka ap 50 zootechniķu to vien visu gadu dara, kā grafē lapas. Bet tipografija to varētu izdarīt dažās stundās!

Vienkāra rēķins. Bet pie tā tomēr jāpalauza galvas Lauksaimniecības ministrijas darbiniekiem.

Z. Sams

Tāda vārna pērta, tāda nepērta

Grobiņas pilsētas deputāti raksta:

„ . . . . Vera Michejeva nelabojas, bet joprojām lamājas un rupji uzvedas. Nesen viņa uzgāza savam kaimiņam Klameram no otrā stāva uz galvas samazgu spaini. Sāksies atkal jauna tiesas prāva. . . "

Vera Michejeva? Tā kā dzirdēts vārds? Patiesi — tā taču Grobiņas stacijas priekšniece. Ar viņas rupjībām šovasar „Ušņu dūrējs" jau cīnījās. Latvijas dzelzceļa pārvaldes kustības dienesta priekšnieks jau paziņoja, ka Michejevu atlaidīs no darba, ja viņa nelabosies, bet, kā redzams, mutīgā sieva nevar savaldīt ne mēli, ne rokas.

(Cīņa, 1957. g. 8. septembrī).

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W. Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

DR. LYON'S
TOOTH POWDER
ZOBU PULVERIS
UZTUR JUSU ZOBUS
BALTĀKUS

Uztur saldenu elpu. Palīdz uzturēt zobus labākā kārtībā, uztur tos aizvien baltus un tīrus. Atcerieties — kalpo ilgākam laikam nekā zobu pasta.

Tikai 33 c

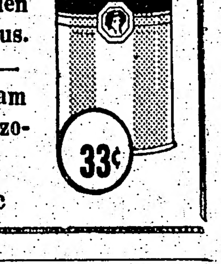

Krievi grib saņemt immigrantu mantojumu

Kā padomju aģenti izseko baltiešu immigrantu dzīvi ASV, liecina gadījums ar igaunieti Johannu Gecu, kas nesen mirusi Linkolnā, Nebr. Viņa atstājusi 12.000 dol. lielu mantojumu, bet viņai nav brīvajā pasaulē piederīgo, kas to varētu saņemt. Tagad uz šo mantojumu pieteikušās dažas personas Igaunijā, kuŗu pilnvarā uzstājas Vašingtonas advokāts Č. Rechts.

Šis advokāts ir labi pazīstams Igaunijas diplomātiskajiem pārstāvjiem no 1940. g., kad viņš uzstājās kā Igaunijā palikušo kuģu īpašnieku pilnvarotais un pieprasīja, lai to igauņu kuģus, kas atrodas ASV ostās, nodod padomju valdības rīcībā. Tad Igaunijā jau bija izdots likums par kuģu nacionālizēšanu. Toreiz kuģus krieviem neizdeva. Kad pirmā krievu okupācija bija beigusies, igauņu kuģu īpašnieki paskaidroja, ka viņi Rechtam neesot devuši nekādas pilnvaras.

Arī Lietuvas ģenerālkonsulam Ņujorkā ir bijis jānodarbojas ar lietām, kur Lietuvā palikušie piederīgie pieprasa mantojumu, ko atstājis kāds Amrikā mirušais lietuvietis. Visas šādas prasības ASV valdība līdz šim ir noraidījusi, pamatojot savu nostāju ar Baltijas valstu aneksijas neatzīšanu.

Lai izvairītos no līdzīgiem sarežģījumiem, katram ieteicams sastādīt testamentu.

Watson's
372
ATLĒTU
SPORTA BIKSĪTES

Nepārspēts! Visi aktīvie sportisti sajūsmināti par šīm trīsdaļīgajām biksītēm. Elastīgas ap vidukli, kā arī ērtas, labi piegulošas. Gatavotas pēc ekspertu norādījumiem. Viegli mazgājamas — nav jāgludina. Izturīgas.

W-11-56

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
55 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

KAKTIŅŠ
Transporta firma
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt
LE 5-6619, katrā laikā, 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Apgāda „ZELTA ĀBELES" agrāk izdoto grāmatu i z p ā r d o š a n a s saraksts - cenrādis

	Pilnā maksa: $	Pazeminātā maksa: $
T O N E — kartonā	12.00	8.40
Latvian - Literature, iesieta	6.70	4.70
A. Liepas - Rīgas privātdetektīvi, broš.	2.00	1.40
tp. ies.	2.80	1.95

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

TORONTO LATVIEŠU MEDNIEKU un M
SEZONAS ATKLĀŠ
26. oktobrī, plkst. 8 vakarā, 1087 Queen
Poļu nacionālās savienības
LABA DEJU MŪZIKA.
eeja dāmām $1.00, kungiem $1.50.

ERVIŅA ŪDRA gleznu sk
Toronto, DV namā, 123 Huron St.,
Š. G. 26. UN 27 .OKTOBRĪ.
DZIMTENES SKATI EĻĻĀ, AKVARELĪ, GRAFIK
Daugavas, Gaujas, Rīgas, Cēsu, Jelgavas, Limbažu, A
Krustpils u. d. citu vietu skati un ainavas.
VISI DARBI IEGŪSTAMI ARĪ UZ NOMAKSU

IZĪRĒ TELPAS
VIESĪBĀM - KĀZĀM
u. c. gadījumos
D V N A M Ā, 123 Huron St.
Dienā EM 8-0792
Zvanīt vakaros EM 6-0101, Toronto.
IZGĀDĀ DZĒRIENU ATĻAUJAS

JA JŪSU BĒRNAM IR sacietējis vēders, lietojiet
CASTORIA
Ja jūsu bērnam sacietējis vēders, nedodiet preparātus, ko lieto pieaugušie. Lietojiet CASTORIA. Tas ir speciāli pagatavots bērniem. Neradīsies ne krampji, nedz citi traucējumi. Bez tam TAS LABI GARŠO. Labi atbrīvo kuņģi. Pārliecinieties pie sava ārsta vai aptiekāra.
Drošs preparāts bērniem
CASTORIA

COOK BOOK of Attractive M
Autore: Ženija Huns, cena $3.95
Pilnīgs apvērsums kulinārā mākslā
D a b ū j a m a
D V G R Ā M A T N Ī C Ā
123 Huron Street, Toronto, tel. EM 8

SAINĪŠI

Visātrāk piederīgos LATVIJĀ saiņi sasnied Zviedriju. Tāpēc izmantojiet DV Grāmatnīcas starp sainīšu nosūtīšanai uz dzimteni.

S T A N D A R T S A I Ņ I

KALORIJU SAIŅI (atsevišķo produktu svars netto)
E-3 0,900 kg sviesta, 1 kg žāvēta speķa, 1 kg graud cukura, 1 kg rīsu, 0,200 kg mājturības ziepju
E-5 1,800 kg sviesta, 2 kg cukura (abu saiņu sviests ir slēgtās metalla kārbās)

DRĀNU SAIŅI
DS-1 2 vasaras kleitu kuponi (katrs 5 x 0,90 m), 1 kom mākslīgā zīda, 1 kompl. kokvilnas triko veļas, mākslīgā zīda, 1 kokvilnas galvas lakats, 2 p. n lona zeķu. — Pasūtinot, lūdzam atzīmēt, vai vē ties zīda vai kokvilnas (poplīna, satīna) kleitu d
VK-1 2 vilnas kleitu kuponi (katrs 3,25 x 1,30 m)
VK-2 2 vilnas kleitu kuponi (katrs 3,25 x 1,30 m) labāk kvalitātes, lielākā krāsu izvēlē.
DV-2 Dmu pussezonas mēteļa komplekts: 2,75 x 1,50 (vai 1,40) vilnas drānas, oderes, pogas, diegi.
KU-2 Kungu uzvalka komplekts: vilnas dr. a 4,50 x 1,50 (vai 1,40), pietiekama svārkiem un 2 biksēm, oderes, pogas, diegi.
KM-2 Kungu pussezonas mēteļa komplekts: vilnas drā 2,75 x 1,50 (vai 1,40) m, oderes, pogas, diegi

Pasūtinājumus pieņem katru dienu no pl. 9 līdz sestdienās no pl. 9 līdz
DV NĀMĀ, 123 HURON ST., TORONTO, ON

Vienkāra rēķins. Bet pie tā tomēr jāpalauza galvas Lauksaimniecības ministrijas darbiniekiem. Z. Sams

Tāda vārna pērta, tāda nepērta

Grobiņas pilsētas deputāti raksta:

„. . . Vera Michejeva nelabojas, bet joprojām lamājas un rupji uzvedas. Nesen viņa uzgāza savam kaimiņam Klameram no otrā stāva uz galvas samazgu spaini. Sāksies atkal jauna tiesas prāva. . . "

Vera Michejeva? Tā kā dzirdēts vārds? Patiesi — tā taču Grobiņas stacijas priekšniece. Ar viņas rupjībām šovasar „Ušņu dūrējs" jau cīnījās. Latvijas dzelzceļa pārvaldes kustības dienesta priekšnieks jau paziņoja, ka Michejevu atlaidīs no darba, ja viņa nelabosies, bet, kā redzams, mutīgā sieva nevar savaldīt ne mēli, ne rokas.

(Cīņa, 1957. g. 8. septembrī).

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W. Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

DR. LYON'S
TOOTH POWDER
ZOBU PULVERIS
UZTUR JUSU ZOBUS
BALTAKUS

TORONTO LATVIEŠU MEDNIEKU un MAKŠĶERNIEKU KLUBS rīko

SEZONAS ATKLĀŠANAS BALLI

26. oktobrī, plkst. 8 vakarā, 1087 Queen St., W. (Dovercourt stūrī)
Poļu nacionālās savienības zālē, Toronto.

LABA DEJU MŪZIKA. PILNA BUFETE.

eeja dāmām $1.00, kungiem $1.50. VISI LAIPNI IELŪGTI.

IRONIZED YEAST

Ātri atgriež spēku un enerģiju!

24 stundu laikā šis RAUGS AR .... DZELZS DAĻĀM asinīs pavairos dzelzs daļas, kam to trūkst, veicinot sarkano asins ķermenīšu pieaugšanu, reizē atjaunojot jūsu ķermenim normālo spēku un izturību.

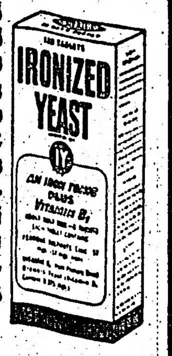

7 dienu laikā jutīsities lieliski.

60 tabl. $1.25, 120 tabl. $2.00

✝

Mūsu mīļais dēliņš un brālītis

PĒTERIS ANDREJSONS

bija ar mums kopā tikai īsu laiku.

Viņu mūžam sirdī paturēs vecāki un brālis.

ERVIŅA ŪDRA gleznu skate

Toronto, DV namā, 123 Huron St.,
Š. G. 26. UN 27. OKTOBRĪ.
DZIMTENES SKATI EĻĻĀ, AKVARELĪ, GRAFIKĀ.
Daugavas, Gaujas, Rīgas, Cēsu, Jelgavas, Limbažu, Ainažu Krustpils u. d. citu vietu skati un ainavas.
VISI DARBI IEGŪSTAMI ARĪ UZ NOMAKSU.

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

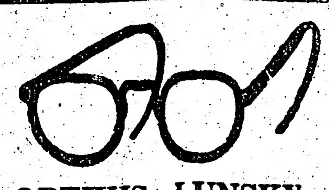

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

LAUDER IELĀ pie DUFFERIN - St. CLAIR IZĪRŅJAMAS divas skaistas istabas un virtuve 2. stāvā.
Zvanīt pēc pl. 7 v. LE 7-1796, Toronto.

IZĪREJAMS
NEMEBELETS DZIVOKLIS
— 2 istabas un virtuve.
Le 3-8609, Toronto.

PILSĒTAS RIETUMOS
IZĪRĒJAMA
mēbelēta vai nemēbelēta istaba ar virtuvi (gāzes plīts). Garāža.
Zvanīt vakaros LE 2 - 2208, Toronto.

VIENINIEKAM IZĪREJAMA
liela frontes istaba Eglinton - Oakwood rajonā.
Garāžas iespējas. Zvanīt katru dienu, arī nedēļas nogalēs RU 7-4136, Toronto.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba vieniniekam/cei.
48 Rathnaly Ave., WA 2 - 5913, Toronto.

„Mazas lācis" „LITTLE B'AR"

Publicēts jūsu uzjautrināšanai. ODK-19

IZĪRĒ
GRĪDU SANDĒJAMĀS un SPODRINĀMĀS MAŠĪNAS.
Ērti apkalpojamas Canadian Floor Service,
661 Gerrard St., E., Toronto.
Tel.: HO 1-5200.

DIVUS DĒLUS
meklē māte
JĀNI PURVIŅU,
dzim. 1914. gadā, un
EDUARDU PURVIŅU,
dzim. 1922. g.
Tuvākas ziņas sniedz Rauķis, 153 Armour Blvd., Toronto, Ont. Canada. Tel. ST. 8 - 5519.

MEKLĒJU SAVUS PAZIŅAS:
ARVIDU SIRI,
apmēram 55 gadi vecu, un
LEONIDU EICHI,
apmēram 52 gadi.
Laipni lūdzu rakstīt:
Mr. V. Gailis, 11, Freegrove Rd., London N. 7., England.

Piederīgie dzimtenē meklē
ALBERTU ZALTU
ar sievu Elvīru, dz. Ozols.
Vai ziņas varētu sniegt kundzes brāļi?
Rakstīt: MILDA BILMANIS, 76 Circle Ave., Indian Head, Maryland, U.S.A.

IZĪRĒ TELPAS
VIESĪBĀM - KĀZĀM
u. c. gadījumos
DV NAMĀ, 123 Huron St.
Dienā EM 8-0792
Zvanīt vakaros EM 6-0101, Toronto.
IZGĀDĀ DZĒRIENU ATĻAUJAS

PATĪKAMA TAM GARŠA
BROMO-SELTZER

BALTIC MOVERS

SPECIĀLI
TĀLBRAUCIENIEM
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
Tel. LE 4 - 1403

DOW KINGSBEER

DOU KINGSBĪR ALUSDARĪTAVA

BREWERY LIMITED

JA JŪSU BĒRNAM IR sacietējis vēders, lietojiet

CASTORIA

Ja jūsu bērnam sacietējis vēders, nedodiet preparātus, ko lieto pieaugušie. Lietojiet CASTORIA. Tas ir speciāli pagatavots bērniem. Neradīsies ne krampji, nedz citi traucējumi. Bez tam TAS LABI GARŠO. Labi atbrīvo kuņģi. Pārliecinieties pie sava ārsta vai aptiekara.

Drošs preparāts bērniem

CASTORIA

COOK BOOK of Attractive Meals

Autore: Ženija Huns, cena $3.95

Pilnīgs apvērsums kulinārā mākslā

Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Street, Toronto, tel. EM 8-0792

SAINĪŠI

Visātrāk piederīgos LATVIJĀ saiņi sasniedz caur Zviedriju. Tāpēc izmantojiet DV Grāmatnīcas starpniecību sainīšu nosūtīšanai uz dzimteni.

STANDARTSAIŅI

		$
KALORIJU SAIŅI (atsevišķo produktu svars netto)		
E-3	0,900 kg sviesta, 1 kg žāvēta speķa, 1 kg graudu cukura, 1 kg rīsu, 0,200 kg mājturības ziepju	15,00
E-5	1,800 kg sviesta, 2 kg cukura (abu saiņu sviests ir slēgtās metalla kārbâs).	14.00
DRĀNU SAIŅI		
DS-1	2 vasaras kleitu kuponi (katrs 5 x 0,90 m), 1 kompl. mākslīgā zīda, 1 kompl. kokvilnas triko veļas, 1 mākslīgā zīda, 1 kokvilnas galvas lakats, 2 p. nailona zeķu. — Pasūtinot, lūdzam atzīmēt, vai vēlaties zīda vai kokvilnas (poplīna, satina) kleitu dr.	39.00
VK-1	2 vilnas kleitu kuponi (katrs 3,25 x 1,30 m)	32.00
VK-2	2 vilnas kleitu kuponi (katrs 3,25 x 1,30 m) labākās kvalitātes, lielākā krāsu izvēlē.	38.00
DV-2	Dmu pussezonas mēteļa komplekts: 2,75 x 1,50 m (vai 1,40) vilnas drānas, oderes, pogas, diegi.	38.00
KU-2	Kungu uzvalka komplekts: vilnas drāna 4,50 x 1,50 m (vai 1,40), pietiekama svārkiem un 2 biksēm, oderes, pogas, diegi.	56.00
KM-2	Kungu pussezonas mēteļa komplekts: vilnas drāna 2,75 x 1,50 (vai 1,40) m, oderes, pogas, diegi	39.50

Pasūtinājumus pieņem katru dienu no pl. 9 līdz 17. sestdienās no pl. 9 līdz 14.

DV NAMĀ, 123 HURON ST., TORONTO, ONT.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKA

Latv. ev. - lut dr., 534 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Bruklinā, Betlemes baznīcā, Third Ave & Pacific Street.

Draudzes kanceleja atvērta katru darbdienu no pl. 11—1 dienā un bez tam otrdienās un piektdienās arī no pl. 6—8 vakarā. Pārējā laikā lūdz iepriekš sazināties pa tālruni SOuth 8 - 7721.

ČIKĀGA

Čikâgas latv. ev. - lut. Ciānas draudzē. 5015 W. Ferdinand St.

Svētdien, 27. okt. pl. 10 bērnu dievk., pl. 10,30 svētdienas skola, pl. 11 galv. dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds. Pēc dievk. draudzes sapulce.

Ceturtdien, 31. oktobrī, pl. 7 v. Ticības atjaunošanas sv. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma gaismas bildes no Mārtiņa Lutera dzīves.

Svētdien, 27. aktobrī, pl. 3 p.p., 420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā, Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds. Svētdienas skola pa dievkalpojuma laiku. Pēc tam gaismas bildes no Mārtiņa Lutera dzīves.

Meivuda (Ill.) Svētdien, 20. oktobrī, pl. 3 p.p., Warren St. un 6thAve krustojumā, Labā Gana baznīcā dievkalpojums un svētdienas skola, māc. P. Langins no Mineapoles. Pēc dievkalpojuma „Draudze 60 gados" gaismas skatos.

Māc. G. Straumanis, 1144 N Kedzie Ave. Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs. 1030 — 30 Ave. Bellwood, Ill

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā. 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu seminārа baznīcā. 1644 So 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā. 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave. tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 3 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Koledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1..

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapids.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADA

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur. Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.

27. oktobrī Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 11,00 no rīta.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

27. oktobrī, pl. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā Ticības atjaunošanas svētki.

3. novembrī, pl. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Sākas iesvētes mācība.

10. novembrī, pl. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums.

17. novembrī ,pl. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā Latvijas dibināšanas svētki. Solisti, dziesmu lapiņas.

24. novembrī, pl. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā Mirušo pieminas dienа. Dievkalpojums ar dievgaldu. Solisti.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto. tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

27. oktobrī, plkst. 2,30 pp. Ticības atjaunošanas (Reformācijas) svētku dievkalpojums. Svētdienas skola.

Māc. E. Pavasars. 209 E. 33th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3 - 1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā. 18 Victoria Ave., South —

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace., Toronto. tel. WA 5.1566;

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķergis, 153 Bancroft Dr Sudbury Ont., tel OS 3-3284.

Timminsā, svētdien, 27. oktobrī, plkst. 15, lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums.

Bērniem mācības priekšpusdienā.

Sadberijā, svētdien, 3. novembrī, plkst. 13, Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar filmu izrādi.

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave. Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp.. mācītājs A. Gaudiņš

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

27. oktobrī, plkst. 2 p.p. turpat dievkalpojums jaunatnei un bērniem.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p un trešdienu vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās, Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu, plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu plkst. 10.45 rītā garīgs radio raidījums —— Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350, Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

Penmans
WARRANTED HIGH GRADE PENMANS KNIT-GOODS

Pieprasiet
PENMANS
NAILONA DARBA ZEĶES
ar pastiprinātiem papēžiem un pirkstgaliem
TĀS PĀRSPĒJ PĀRĒJĀS

Jūs iegūsit extra valkāšanos — extra vērtības — extra vērtību valkājot
PENMANS
darba zeķes
Liela izvēle un piemērotas katram darbam. Jūsu labākā iepirkšanās par piemērotām cenām
ws 9-4

ARĪ VEĻA, VIRSDRĒBES
slavena kopš 1868

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

Uz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Dieva mierā aizsaukts mūsu sirsnīgi mīļotais vīrs, znots un svainis

PRĀVESTS JĒKABS ĶULLĪTIS

dzimis 1890. g. 23. martā Kalnciemā, miris 1957. g. 11. okt. Ņujorkā.

Viņu mūžam paturēs mīļā piemiņā
dziļi noskumušie piederīgie.

Mīlestība nekad nebeidzas.

SPORTA SAIME POŠAS UZ DETROITU

Latviešu sportistu saime brīvajā pasaulē pagaidām ir mūsu vienīgā organizācija, kas aktīvi darbojas glabājā apjomā kopš 1948. gada, kad Londonā, Anglijā, izveidoja latviešu sporta padomi trimdā un darbību sāka tās izpildorgans — Latviešu sporta sekretariāts trimdā, kas vēlāk izveidojās par tagadējo LSPT prezidiju.

Š. g. 9. un 10. novembrī mūsu sporta dzīvē atkal būs ievērojamas dienas, jo Detroitā, lielajā ASV centrā, pulcēsies mūsu sporta darbinieki, kas pārstāvēs 2.500 organizētos latviešu sportistus ASV, Kanadā, Austrālijā, Anglijā, Vācijā un Zviedrijā.

Divu dienu ilgās darba sēdēs, bez kurām paredzētas arī sporta sacensības, referāti, koŗa koncerts un saviesīgs vakars, kongresa delegāti ziņos par paveikto visās valstīs, apspriedīs turpmāko darbību, kā arī izvēlēs jaunu prezidiju uz nākošajiem diviem gadiem. Šis būs latviešu sporta saimes 5. kongress. Pirmos 2 darbības periodos, kad LSPT sēdeklis bija Anglijā, par izpildorgana priekšsēdētāju darbojās A. Mauriņš. Organizācijas sēdeklim pārceļoties uz Kanadu, to no 1953. — 1955. g. vadīja nelaiķis Rob. Plūme, bet pašreizējais LSPT prezidija priekšsēdētājs ir V. Teteris.

Šī gada kongresu organizē ASV vidējo valstu latviešu sporta pārvalde, ko vada V. Baumanis, bet kongresa technisko izkārtojumu Detroitā uz vietas veic LSPT prezidija pr-ža vietn. A. Beķeris. **(INFO).**

Basketbola sezonai sākoties

Toronto basketbolisti šogad sezonu atklās sestdien, 26. oktobrī, plkst. 4 p. p. Centrālās YMCA's zālē, 40 College St., un tas ilgs līdz plkst. 10 vakarā. Dalību pieteikuši: DV Sporta klubs, TL Sporta klubs, Hamiltonas Sparta un YMCA ar divām vienībām. Uz redzēšanos, basketbola cienītāji, sestdien sacīkstēs, kas šogad būs sevišķi saistošas!

Svētdien, 27. oktobrī,
TORONTO LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES
GALDA TENISĀ
notiks 40 College St., Toronto, centrālās YMCA's telpās.
Sacīkšu sākums plkst. 10,00.

BASKETBOLA SEZONAS ATKLĀŠANAS
ZIBEŅTURNĪRS
26. oktobrī, plkst. 4 p. p. līdz plkst. 10 vakarā.
Centrālās YMCA's telpās, 40 College St., Toronto.
Piedalās: DV SPORTA KLUBS, TL SPORTA KLUBS, HAMILTONAS SPARTA un 2 YMCA's VIENĪBAS.
Visi laipni lūgti apmeklēt. RĪKOTĀJI.

ALFRĒDA
VINTERA
20 atsevišķu melodiju JAUNIESKAŅOJUMI SKAŅU PLATĒS:
(Melodijas uzņemtas uz EP 45 apgriezienа platēm — ar 4 melodijām uz plates.)

Alfrēda V i n t e r a iedziedājumā ar A. Sundina orķestri:
VĒL REIZ TO DZIRDĒT — tango
GĀJPUTNI — valsis
MAZĀ VĒSTULĪTE — lēns fokstr.
DRAUGS, NEJAUTĀ — valsis
2501
Zviedrijas DAUGAVAS VANAGU Stokholmas nod. v o k ā l ā ansambļa iedziedājumā ar orķestri:
NEĻAUSIM IEROČIEM RŪSĒT — marša dziesma
ES VĒLOS PĀRNĀKT—lēns valsis
KAŖAVĪRU ATMIŅAS — jautrs popurijs fokstr.
MEITU MĀTE BĒDĀJĀS — valsis
2502
Edgarā D i m ā iedziedājumā ar A. Sundina orķ. (refr. duetā)
VĒL REIZ, DRAUGS, NĀKSI TU — tango
NESKUMSTI, MEITENĪT — valsis
LATVJU MEITENE — pasodoble
PAR VELTI GAIDĪTS — fokstrots
2503
Alfrēda V i n t e r a iedziedājumā ar A. Sundina orķestri:
ZEM RĪGAS LIEPĀM — valša popurijs
ZUŽI - ZUZANNA — fokstr. bugi - vugi
LAI MEIČA ATSAUCAS — fokstr.
Š T E D I - R E D I — fokstr. pop.
2504
J a u t r ā k a m b r ī d i m — VINTERA JAUTRĀ KAPELLA:
SIRMGALVJA STĀSTS — valša virkne
OLGAS POLKA — polka
KAD VĒL PUIKA BIJU ES — kupl.fokstr.
LAI TĀ BŪDA RŪC — polka
2505
Augšā minēto melodiju izvēlē esmu vadījies tieši ar plašu pieprasītāju vēlēšanos, tādēļ ceru, ka ikviens atradīs starp tām sev vēlamo melodiju.
A. Vinters

Atsevišķu skaņu plašu cena: $2,80 Plašu pasūtinājumi līdz ar pasūtinājumā ietilpstošās summas iepriekšēju pārvedumu (visērtāk M o n e y O r d e r) adresējami:

M E L V A T O N,
Fyrapannsgatan 143,
Stockholm - Vällingby
SWEDEN.

vai arī **DV GRĀMATNĪCĀ,**
123, Huron St., Toronto.

P. S. Līdzi Jūsu pasūtinājumam nosūtīsim arī pilnu sarakstu par iepriekš iznākušām platēm.

DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGIEM UZ LATVIJU VISIZDEVĪGĀKI
nosūtīt caur
VINTERU-BĀRU
Zviedrijā.

Tādēļ lūdzam pieprasīt mūsu plašo pārtikas vielu un citu preču sarakstus ar cenrādi. **Katram sainim bez maksas pievienojam neplīstošu skaņu plati:**

TRĪS VITUSAS ROZES — tango
RUDZPUĶU ZIEDS — valsis

Saraksti pieprasāmi:
VINTER's - BAR
Fyrapannsgatan 143
Stockholm - Vällingby
SWEDEN

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Latviešu Centrālai komitejai Vācijā (21a) Muenster, Westf., Grevenerstr. 69-3., ir ziņas zemāk minētām personām no viņu piederīgajiem:

Fricim Mularekam, dzim. 23. 1. 1926. g., Ellai Liepai ar vīru Ādolfu un dēlu Juri; Zigurdam Martiņsonam, dzim. 1921. g.; Mārtiņam Martiņsonam (apm. 55 g. v.); Jūlijam Mikuzānam, dzim. 24. 7. 1924. g.; Ernestam Laugalim, dzim. 28 11. 1909 g.; Rolandam Lapiņam, dzim. 8. 4. 1924.; Ilgvaram Lecim, dzim. 12. 5. 1925. g.; Ernestam Murmanim, dzim. 24. 9. 1892 g.; Viktorijai Larkai, dzim. 1925. g. vai 1926. g. Ludzā; Miķelim Arturam Lapiņam, dzim. 25. 5. 1924. g.; Jāzepam Medzikam (32—35 g. v.); Jānim Milosevičam (32—35 g. v.): Staņislavam Cirsam, dzim. 1923. g.; Margaretai Jaunzemei, 24 g. v., dzim. Jaungulbenē: Veronikai Karjanai, dzim. 1923. g.; Jānim Krastiņam, dzim. 1. 2. 1922. g.; Eduardam Kalejam, dz. 1928. g. Liepājā; Andrejam Kalējam, dzim. 1939. g.; Kārlim Arvidam Katlam, dzim. 4. 9. 1916. g.; Ludmillai Kaujai, dzim. 1901. g.; Arvidam Kalneniekam, dzim. 10. 6. 1919. g.; Otto Fricim Kamerovskim, dzim. 22. 1. 1902. g.; Viktoram Kauzenam, dzim. 1914. g. vai 4. 5. 1916. g. Saratovā; Aleksandram Kauzenam, dzim. 15. 5. 1923. g.; Robertam Kepulim, dzim. 17. 10. 1925. g.; Alfredam Kruksandam, dzim. 3. 2. 1923. g.;Ludvigam Konradam, dzim. 1902. vai 1904. g. Rīgā; Andrejam Kiselim, dzim. 16. 9. 1924. g.; Nikolajam Kivleniekam, dz. 7. 8. 1926. g.; Lorai Korniļovai, dzim. 12. 4. 1922 g.; Žanim Janaitim, dzim. 1901. g. martā; Jānim Jaunkalnam, dzim. 25. 12. 1926. g.; Laimonam Holcmanim, dzim. 17. 9. 1927. g.; Andrejam Gobam, dzim. 6. 9. 1904. g.; Jānim Ivbulim, dzim. 24. 2. 1916. g.; Aleksandram Gulbim, dz. 9. 8. 1917. g. Vilim Albertam Greieram, dzim. 27. 1. 1900. g.; Kārlim Gulbim, dzim. 5. 5. 1912. g.; Akselim Grambergam, dzim. 23. 4. 1903. g.; Kārlim Jansonam, dzim. 18. 7. 1890. g.; Albertam Jankužam, dzim. 26. 3. 1924. g.; Jānim Antonam Grabiņam, dzim. 22. 2. 1915. g.; Aleksandram Grasjunam, dzim. 6. 12. 1925. g.; Kārlim Elsiņam, dzim. 15. 5. 1922. g.; Idai Elsbergai (apm. 60 g. v.); Ellai Elsbergai (apm. 53 g. v.); Kārlim Elsbergam, dzim. 28. 8. 1889. g.; Mirdzai Dzilnai, dzim. 13. 8. 1934. g.; Ilmāram Dzilnam, dzim. 19. 2. 1932. g.; Vilhelmīnei Martai Dzilnai (apm. 63 g. v.); Jānim Danilsonam, dzim. 13. 2. 1919. g.; Jūlijam Adolfam Eglītei, dzim. 20. 12. 1925. g.; Alfredam Derumam, dzim. 3. 8. 1908. g.; Veltai Fedotovai, dzim. 14. 9. 1921. g.; Jūlijam Eglājam, dzim. 30. 7. 1923. g.; Fridricham Dinvaidam, dzim. 25. 5. 1909. g.; Gregoram Ertam - Usānam, dz. 24. 3. 1921. g.; Annai Eglītei, dz. 23. 11. 1911. g.; Voldemāram Dluševskim, dzim. 19. 7. 1926. g.; Tamārai Dzenei, dzim. 10. 7. 1919. g.; Mildai Dzenei, dzim. 14. 8. 1896. g.; Aleksandram Zigfridam Cablim, dzim. 23. 12. 1921. g.; Gunāram Cīrulim, dzim. 25. 5. 1925. g.; Pēterim Bulam, dzim. 12. 3. 1919. g; Antonam Auzānam, dzim. 1906. g. Livānos, Haraldam Brencsonam, dzim. 1929. g.; Hertai Bērziņai, dzim. 8. 3. 1913. g.; Olgai Emilijai Aboliņai, dzim. 26. 8. 1905. g.; Arvidam Bertiņam, dzim. 9. 2. 1923. g.; Fricim Bērziņam, dzim. 1895. g.; Edvardam Ainaram, dzim. 25. 2. 1898. g.; Lilijai Veltai Brikmanei, dzim. 14. 1. 1920. g.; Jānim Adamsonam, dzim. 12. 8. 1921. g.; Arvīdam Bulim, dzim. 10. 7. 1909. g.; Olģertam Aukupam, dzim. 23. 7. 1916. g.; Edgaram Bucharдам, dzim. 8 4. 1927. g.; Adolfam Birziņam, dzim. 18. 11. 1916. g.; Arnoldam Auškāpam, dzim. 28. 8. 1905. g.; Arturam Abolam - Aboliņam, dzim. 26. 5. 1907. g.; Irēnai Abolai - Aboliņai, dzim. 17. 6. 1928. g.; Elzai Bucei, dzim. 3. 10. 1905. g.; Annai Ajutai, dz. Lazdiņš, dzim. 9. 7. 1879. g.; Jānim Klanim, dzim. 25. 5. 1926. g.; Eiženam Airem, dzim. 27. 8. 1931. g.; Irēnai Airei, dzim. 10. 4. 1937. g.; Erikam Airem, dzim. 6. 10. 1939. g.; Voldemāram Ivansonam, no Krapes pag. Rīgas apr.; Jūlijam Cimermanim, dz. 1922. g. Irlavā; Staņislavam Rukšam, dzim. 1924. g. Šķilbenē; Miķelim Bārdulim, dzim. 25. 12. 1903. g.; Alfredam Bētam no Bātas pag. Liepājas apriņķī; Erikam Kārlim Bērziņam; Kārlim Jansonam, dzim. 16. 6. 1916. g.; Jānim, Eduarda d., Eglītim, dz. 1927. g. (Turpinājums sekos)

VERAS LANGENFELDES - LEINVĒBERES
KLAVIEŖU STUDIJA
Telefons: HO 6 - 1694, Toronto

TUVCĪŅA PAR PASAULES REKLĀMU . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

„Brauc uz Angliju, te tiešām traki labi, pat mākslinieks var dzīvot cepuri kuldams. Uzmālē uz asfalta bildi, noliec cepuri blakus un sēdi saulē — cilvēki maksā par tavām gleznām...", tā man kādā vēstulē rakstīja Kārlis Smiltēns uz Vāczemi. Pats viņš gan uz asfalta nav zīmējis, bet darīti ir visādi darbi — zīmētas karikatūras, griezsts linoleuma - priekškaru raksts, zīmēti grāmatu vāki un mēģināts — „beat the bookie."

Tieši pie pēdējā būtu jāpieskaŗas drusku vairāk — šis sports Anglijā ir visai iecienīts, un visi briti būtu uzskatāmi kā piederīgie šim klubam. Noteikums tikai viens — jāslēdz derības suņu vai zirgu skriešanās sacīkstēs. Piedalīšanās nauda atkarīga no dalībnieka naudības — sākot ar pāris šiliņiem un beidzot ar visu tēva atstāto mantojumu miljonu mārciņu vērtībā. Dzirdēts ne viens vien gadījums, kur kāds no šī kluba dalībniekiem izbeidzis savu dzīvi labprātīgi, vai arī aiz restēm.

Kārlis Smiltēns pēc neilga laika tomēr no kluba izstājies un no derību sistēmas izstrādāšanas pārgājis uz tuvcīņu reklāmu un zīmēto filmu pasaules iekaŗošanu. Šī tuvcīņa tagad beigusies ar pilnīgu uzvaru, un trieciena nozīmes vietā Kārlis Smiltēns saņēmis augstāko atzinību, kādu reklāmu pasaulē vien var iedomāties — viņa animētā reklāma Berkleja bankai, Kannu komerciālo filmu festivālā izcīnīja pirmo vietu!

Bet vispirms mums jāizskaidro, ko nozīmē vārds — ani-mēt — tas nozīmē rakstiem un skatiem dot seju — kustību izdara vesels bataljons zīmētāju un kopētāju. Vienai visniecīgākai kustībai nepieciešami tūkstošiem un tūkstošiem zīmējumu, Tā, piemēram, pirmā filma, pie kuŗas strādāja Kārlis Smiltēns, — Orvela Dzīvnieku farma — prasīja 3 gadi. līdz tā tika pabeigta un izmaksāja daudz vairāk nekā šāda gaŗuma vienkārša filma. Šajā pašā laikā grafiķis illustrēja un zīmēja vāku Dzīvnieku farmas latviešu tulkojumam, un savā ziņā šis izdevums ir viens no visinteresantākiem, kāds mums trimdā iznācis tieši Smiltēna illustrāciju dēļ.

Blakus lielajam panākumam ar bankas reklāmu, Kārlis Smiltēns zīmējis reklāmas gan sludinājumiem, kaudzē krājušās daudzas karikatūras, ar kuŗām grafiķis pašreiz gatavojas iekaŗot angļu „sausā" humora laukus.

Žurnālista Viļa Skultāna mājā, netālu no Gonlders Grīnas, jumta istabā, par spīti zināmai financiālai labklājībai, dzīvo šis jaunais cilvēks, kas skatās atpakaļ „ar dusmām". Viņa kaŗa ainās nav nekā „varonīgi skaista" — viņš savos ogles un tušas zīmējumos rāda nevis kaŗa jocīgo pusi, bet gan „dubļus, asinis un nopūtas.". It kā nevēlēdamies atklāt savu otro es, Kārlis Smiltēns šos savus zīmējumus sargā ar dīvainu greizsirdību, tie nav redzēti nevienā izstādē, un tikai dažas reprodukcijas parādījušās presē. Kaŗš — tas ir motīvs, kas valda Kārļa tīri reālistiskos zīmējumos, bet arī viņa sirreālistiskajos darbos, un tieši šeit, rēgainība un šausmas pārspēj pat Salvadori Dali .Ar nožēlu jāsaka, ka pēdējā laikā Kārlis Smiltēns gan pilnīgi nodevies komerciālai mākslai, viņš kļuvis virtuozs savos spalvas vilcienos, viņa vārdu ieskaita Anglijas augstākās klases animētājos, bet viņš vairs nezīmē un neglezno savas pārdabīgi baigās kaŗa temas.

„Kur tu grāb tik riebīgas idejas?", es jautāju grafiķim, un viņš raudzīdamies manī caur pīpes dūmiem, saka:

„Cilvēkiem patīk tikai tas, kas ir visriebīgākais, kas viņus „šokē", sper vēderos kā ar naglotu zābaku — tikai ar šādu veidu var kaut ko sasniegt . . ." Šeit runā komerciālais mākslinieks, bet es ļoti labi zinu, ka šī ir tikai poze. Patiesībā, tāpat kā kuŗa katra karavīra atmiņā — kaŗš nav augstā varonības dziesma, tajā neskan uzvaras fanfaras un cīnītāji pēc kaŗa nesaņem laurus, bet gan kruķus un avīžu kioskus uz ielu stūriem — un tad tie var būt laimīgi! Kaŗu nevar redzēt, attaisot acis, kā slavas saules apmirdzētu un varonības gaisotnes piepildītu laiku — tas ir nežēlības, dzīvnieciskuma, naida un baiļu periods, ko katrs mēģina noslēpt, ietverot skaistos vārdos un krāsās. Ne tā Kārlis Smiltēns, un tiešām jānožēlo, ka panākumi reklāmu filmas pasaulē grafiķi aizkavējuši radīt latviešu ciklu „Rietumu frontē bez pārmaiņām" krāsās un līnijās.

Par to, ko domā darīt tuvākā nākotnē, grafiķis nekā daudz nestāsta. Kādu laiku viņš tika rotājies ar dižām domām doties uz ASV kur apmetusies visa viņa ģimene, bet tagad tās atkāpušās tālākā nākotnē, un ar tālraides progresu Anglijā šeit viņam atvēries visai plašs darba lauks. Neizsacīta paliek doma pašam par savu reklāmas un zīmēto filmu sabiedrības radīšanu, bet nav jāšaubās, ka, ja grafiķis Kārlis Smiltēns atkal reizi dotos tuvcīņā un liktu rēkt savam mākslas artilerista lielgabalam, nemaz ilgi nebūtu jāgaida, ka latviešiem pašiem būtu savs Valts Disnejs.

Guntis Zariņš.

OSKARS PERRO Real Estate
p ā r s t ā v i s
I. J A N K O V S K I S
LE 5-5555 LE 5-3156
1957 Bloor St., W., Toronto, Ont.,
p i e d ā v ā:

BLOOR - BERESFORD AVE
$4.000,- ir visa prasītā iemaksa 7 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar privātu iebraucamo ceļu, garāžu un sevišķi lielu dārzu. 2 minūtes gājienā līdz ielu dzelzceļam. Vienreizēji izdevīgs pirkums.

ST. CLAIR - BATHURST
$24.900,- pilna prasītā cena 11 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai — oriģinālduplekšam. Divi atsevišķi dzīvokļi — viens 5 istabu, otrs 6 istabu. Radiātoru eļļas apkure. Dubultgarāža. Noteikti izdevīgs pirkums. Nenokavējiet!

DAVISVILLE - MT. PLEASANT AVE.:
$4.000,- iemaksa 6 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar ērtām un gaišām telpām, platu iebraucamo ceļu un garāžu. Visas istabas eļļas krāsā, dzīvojamā un ēdamistabā riekstkoka paneļi. Māja bez parādiem.

RESTORĀNS — ĒDIENU VEIKALS
$1.200,- iemaksa ēdienu veikalam Bloor - Dundas rajonā. Telpas 40 viesu uzņemšanai. Labs ienākums enerģiskai personai. Tuvākai informācijai par šo vienreizēji izdevīgo pirkumu lūdz zvanīt.

BENZĪNA STACIJA
$2.000,- iemaksa benzīna stacijas - remontu darbnīcai un lielceļa restorānam, 65 jūdzes no Toronto, ļoti labā vietā. Ar šo zemo iemaksu jūs iepērkat visu īpašumu — zemi, garāžas un dzīvojamo māju. Šis īpašums pašlaik nodarbina 3 cilvēkus. Tuvākai informācijai zvanīt.

BLOOR - DOVERCOURT RD.
2.500,- iemaksa 6 istabu modernai mājai ar lielu dārzu, platu privāto iebraucamo ceļu un garāžu. Tīrs un labi uzturēts īpašums.

GARDEN AVE - RONCESVALLES
$5.000,- ir prasītā iemaksa 9 istabu dubultķieģeļu mājai ar radiātoru - eļļas apkuri. Cena — $18.000,-. Viena atklāta obligācija uz 10 gadiem.Nodoklis $213,-.

Vēlēs „Mežsarga meitiņu"

Toronto latviešu mekšķernieku un mednieku kluba tradicionālajā sezonas atklāšanas ballē šogad pirmoreiz vēlēs balles karalieni, kas tad iegūs skaistās „Mežsarga meitiņas" titulu. Toronto mednieki un makšķernieki sagaida, ka jo daudzas latviešu daiļavas, arī tās, kas ar savu skaistumu jau izpelnījušās Kanadas preses uzmanību, ieradīsies 26. oktobrī ballē, lai draudzīgā un jautrā sacensībā noskaidrotu, kuŗa būs 1957. gada latviešu daiļākā Mežsarga meitiņa. Holivūdas filmkontraktu rīkotāji uzvarētājai vēl nesola, bet par daudzām skaistām un vērtīgām piemiņas veltēm tiek jau gādāts.

Sarīkojums 26. oktobrī sāksies plkst. 7.30 vakarā poļu zālē, 1087 Queen St. W.

Kļūdu labojums

Alberta Sprūdža grāmatai Saule līdumā ievadu rakstījis Alberts Spoģis un vāku zīmējusi Regīna Niedra, nevis tā, kā tas teikts sludinājumos.

Sakārtotājs

MAZAIS JANKA IR ŠĪGADA VEIKSMĪGĀKAIS MAKŠĶERNIEKS

Vecie latviešu sakāmvārdi: „Neraugi vīru no cepures" un „Ābols nekrīt tālu no ābeles" pašā makšķerēšanas sezonas beigu cēlienā no jauna piedzīvoja jo spēcīgu apstiprinājumu. Visai lielajai latviešu makšķernieku draudzei par pārsteigumu par šīgada veiksmīgāko makšķernieku izvirzījies tikai 8 gadus vecs, bet bezgala dūšīgs zēns, kas ar noķerto lielāko maskiju nodrošinājis sev „Zelta zivs ordeni ar ozollapām un briljantiem." Tā kā jaunais čempions nāk no pazīstāmas latviešu makšķernieku ģimenes, tad pilnīgi attaisnojas teiciens par ābolu un ābeli.

Jānis Udrovskis ar lielo zivi

Kā jau iepriekš atzīmēju, sezonas noslēguma pēdējās dienās īstie, karstie makšķernieki izmantoja katru brīvu brīdi, lai vēl noķertu tās zivis, kas vasarā palaistas vaļā. Trīs labi pazīstami makšķernieki bija izbraukuši un izslavēto Mēness upi, kur maskijus varot dabūt tāpat kā naudu bankā. Patiesības labad jāsaka, ka visi trīs atgriezās Toronto bez zivīm, bet ar pamatīgām iesnām. Viens no šīs ekspedīcijas dalībniekiem maskiju vietā pārvedis no Moon River savā ģimenē pat pašu Āzijas flū.

Trešā kluba biedru aktīvs pēdējās dienā neko daudz nemakšķerēja, jo A. Gertners esot samierinājies ar Little Lake noķerto šīsvasaras lielāko līdaku — dzīvsvarā 9 mārciņas un 5/12 unces. Kārlis Jandavs pašlaik sastādot katalogu un norādījumus makšķerniekiem. Tajos starp citu esot lasāms:„ Priekš kam tev jādzenas aukstā laikā laukā, ja tu vari iekš viena miera spēlēt zolīti un pasmidzināt tepat pilsētā. Pikreles žīdu tirgū pašlaik maksā 60¢ mārciņā, Dānijas foreles $1,10, karpas 35¢. Pamēģini Notavasagā noķert Dānijas foreles — nekas nesanāks, jo sezona jau beigusies."

Toronto kluba prezidents Dr. Bārdiņš godīgi atzīstas, ka šī vasara viņam bijusi zivju ziņā viena no visprastākajām. Mācītāja A. Lūša veikums ar pavasarī nomakšķerēto lielo varavīksnes foreli, liekas, foreļu frontē ir palicis nepārspēts, bet punktu novērtējumā jaunais čempions būs tālu priekšā arī klusajam un neatlaidīgajam makšķerniekam A. Lūsim.

Šīgada veiksmīgākais makšķernieks pēc manā rīcībā esošām ziņām, kā jau minēju, ir viens no visjaunākās paaudzes pārstāvjiem. Astoņus gadus vecais Jānis Udrovskis ar nomakšķerēto 45 collas un 30 mārciņas smago maskiju ir tālu priekšā visiem pārējiem latviešu makšķerniekiem.

Rekordzivs izmakšķerēta Georgian Bay ūdeņos, 110 jūdžu no Toronto. Mazā Jankas rīcībā nav bijuši nekādi dārgie un izslavētie makšķerēšanas piederumi. No tēva dabūtais foreļu kāts bijis apgādāts ar gluži lētu, pie Vulvorta par 75¢ pirktu spolīti. Toties aukla bijusi 30 mārciņu izturībai. Šo auklu mazais Janka ieguvis no brāļa Juŗa, kas savukārt pēc trīs gadu lietošanas „šo šņori atzinis par nekur nederīgu."

Par lielā maskija noķeršanu jaunais čempions man pastāstīja: „To sestdienu papam nebija jāstrādā Haidro. Viņš mūs ar visiem liberiņiem sabāza mašīnā un vēl nakts melnumā izveda laukā. Man nemaz negribējās makšķerēt, jo nāca miegs. Tad paps nopirka saldējumu un kokakolu un man miegs vairs nenāca. Kā to ezeru sauc, es nezinu. Patiesībā es gan zinu, bet paps teica, lai nevienam nesaku, jo citādi tur būšot ar letiņiem pilns kā tirgū. Jurim un papam ir trolējamās makšķeres. No sākuma es makšķerēju ar tārpu, bet tad paps man iedeva vienu tādu maskiju bļitku — spalvainu karoti. Un nu mēs trolējām iekš viena miera. Tad mana makšķere pēkšņi aizķērās. Paps apturēja motoru, bet spole tinās un tinās nost. Un tad paps nāca man palīgā, jo izrādījās, ka piekodusies baigi lielā zivs. Mēs to zivi tik ilgi vazājām pa ūdeni, kamēr tā piekusa. Tīkliņā tā negāja iekšā. Labi, ka papam līdzī bija huks. To viņš zivij iegrūda žaunās iekšā, un tā mēs dabūjām to laivā. Tai zivij bija tādi rozā sāni un vēders."

Tā nu tas ir: pievienotais foto attēls neapšaubāmi pierāda, ka mazais Jānis Udrovskis ir šīgada veiksmīgākais latviešu makšķernieks.

Patiesības labā man jāatzīstas, ka mans mazais dēlēns Uldis pirms pāris gadiem Saulaines upē dabūja arī baigi lielu, bet ne dižciltīgu zivi — tā bija 36 mārc. smaga karpa. Man liekas, ka arī karpu frontē mans Uļža rekords nav pārspēts.

Jā, ko tu padarīsi jaunajai paaudzei. Drīz vien pienāks laiki, kad mums, tēviem, būs jābrauc līdzi makšķerēt, lai tikai palīdzētu dabūt malā milzeņus, ko juniori bez kādām īpašām kartēm, grāmatām, laika un mēness fazēm makšķerē laukā acis nepamirkšķinājuši.

Labi, ka šie mūsu asinsradinieki vēl ir tik iecietīgi un atļauj mums asistēt un palīdzēt lielo lomu transportēšanā, un labprāt pozē mūsu fotokameru priekšā, lai mēs tad vēlāk varētu lielīties draugiem, radiem un pazīstamiem: „Šito 30 mārciņu zivteli pagājušajā vasarā izcēla mans mazais Janka", šo teicienu nodeklamējot tādā tonī, lai paliktu iespaids, ka pats teicējs katru zivi zem 35 mārciņām ieskata par mazuli un met tūliņ atpakaļ ūdenī.

A. Pelēkais.

TREŠDIEN, 23. OKTOBRĪ

Varbūt, ka manu zvaigžņu rakstu iztirzājumu vērīgākie lasītāji atcerēsies, ka tikai ar dažu dienu starpību paregoju padomju sputņika izraisītā militārā līdzsvara nosvēršanos par labu austrumiem. Jau toreiz uzsvēru, ka Eizenhaueram būs jāliek lietā viss, lai pārorientētos un piemērotos jaunajiem apstākļiem. Šodien rūpīga zvaigžņu rakstu iztulkošana norāda uz ārkārtīgi nopietniem militāriem sarežģījumiem. Iniciātīva šoreiz atkal Austrumu pusē, bet arī Rietumu pasaulei gatavi jau spēcīgi vārdi un darbi. Katrā ziņā starptautiskā politikā šī diena būs ļoti nozīmīga, ja arī plašāka sabiedrība par izšķirējiem lēmumiem, kas šodien pieņemti, dabūs zināt varbūt tikai vēlāk.

Personiskajā dzīvē šodien varat rēķināties ar straujem jūtu uzliesmojumiem, kas gan kā dzirkstis atkal ātri apdzisīs. Varat rēķināties ar straujiem jūtu lēs.

Laimīgie skaitļi ir 4 un 8.

CETURTDIEN, 23. OKTOBRĪ

Nopietna slimība apdraudēs kādu no šī gadu simteņa lielākajiem vīriem. Pazīstamais žīdu astrologs prof. Haims Rozenbergs apgalvo, ka šodien Ciānas gudrie izšķirsies par zaļo miera vai sarkano asins karogu.

Venus debesu telpā iepretim Jupiteram rāda labvēlīgus apstākļus draugu apciemošanai, gaišām domām un labiem darbiem. Labi paveiksies visi darbi, kam sakars ar mākslām. Nemēģiniet ar savu padomu iejaukties citu ģimeņu nesaskaņās — viegli varat pats sev sagādāt „pelnītu pērienu"

3 un 7 ir laimīgie skaitļi.

PIEKTDIEN, 25 OKTOBRĪ

Saules, Neptuna un Merkura stāvoklis šodien norāda, ka brīvajā pasaulē dzimst jauns un iespaidīgs plāns draudošo briesmu novēršanai. Tāpat jūsu privātajā dzīvē radikāli lēmumi veicinās un labvēlīgi ietekmēs jūsu gaitas turpmākajos mēnešos. Atturieties no citu cilvēku aprunāšanas. Nenēsājiet klāt daudz naudas vai vērtslietas, jo var gadīties, ka šodien ko pazaudējat. Izvairieties pārkāpt pastāvošos likumus.

Laimīgais skaitlis ir 3.

Jūsu Ēriks Jēkabsons.